

*„Neka svatko uz
tebe bude sretan s
komadićem neba
iz tvoje ruke.“*

Phil Bosmans

**Blagoslovljena
2019. godina!**

Zvonik

katolički list
GOD. XXV. BR. 12 (289)
prosinac (decembar) 2018.
cijena 150 din

**Čestit Božić,
Isusovo porođenje!**

Božić – suradnja Boga i čovjeka

Ovog adventa uvelike smo se pripremali za događaj Božića. Molitvom, uzdržavanjem od grijeha, djelima milosrđa, odricanjem, trpljenjem... I najzad! Rodio se Spasitelj! Radost svijeta! Nada i utjeha. Konačno, možemo počivati u Duhu. Crkvena zvona nikada tako lijepo ne zvone kao na Božić. Radosno hrlimo u susret malenom djetetu rođenom u štalici. Svatko od nas prigrabne koljeno pred betlehemom u crkvi, diveći se Bogu rođenom u čovjeku. Obitelji je na okupu...

Bog služi...

Kako je sjajan naš Bog! Koliko nas samo mora voljeti kada je „umanjio“ svoje božanstvo kako bi služio čovjeku – stvorenju. Nevjerojatno, ali istinito. Služenje u ljubavi jest okosnica Evanđelja. U ljudskim očima veličina proizlazi iz vlasti, dok u Božjim očima veličina proizlazi iz služenja.

Znate da vladari gospoduju svojim narodima i velikaši njihovi drže ih pod vlašću. Neće tako biti među vama! Naprotiv, tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj (Mt 20, 25-26). Samo rođenje Sina Božjega u štali govori nam koliko Bog suosjeća sa siromašnima, neznatnima, zaboravljenima i napuštenima. Samim tim nama vjernicima poručuje da svjedočimo ne samo riječima, nego i svojim životom. *Primjer sam vam dao da i vi činite kao što ja vama učinih (Iv 13,15).*

Bog pita!

Dok klečimo pred betlehemsom štalicom kratko se sjetimo koliko je suradnje i povjerenja moralo biti između Boga i čovjeka, između Stvoritelja i stvorenja, da bi se Spasitelj rodio. Bog spašava čovjeka, ali ne mimo čovjeka. Veliki Svemoćni Bog, Gospodar života i Stvoritelj svega, pita malenog i neznatnog čovjeka želi li surađivati s njime!? Uz dar života, to je jedan od najvećih darova kojim je Bog obdario čovjeka. Svatko od nas ima slobodu surađivati s Bogom ili ne. Slika je to koja više govori o Bogu nego o čovjeku. Imati povjerenja u čovjeka i prepustiti se u njegove ruke? Ni danas nije drugačije. Bog i danas dolazi do vjernika po rukama svećenika. I danas nas pita *Hoćeš li mi služiti?* i „*Hoćeš li mi vjerovati?*“

Bog ljubi!

Pitamo se zašto Bog sve to radi? Čemu toliko muke i komplikacije oslanjajući se na nas? Ionako nikada nismo zadovoljni i ne može nam svima ugoditi... Što jednostavno ne odredi sam kako želi i gotovo? Nego se stalno muči s nama grešnima i neposlušnima... Prije svega, i iznad svega, Bog ljubi čovjeka! A kada nekog voliš, u njega imaš povjerenja, voliš s njime surađivati i provoditi vrijeme s njim. Za tu osobu smo sve spremni učiniti. Zvuči teško, ali cijena ljubavi uvijek je takva.

Sjajan je naš Bog! Kako da mu ne vjerujem i kako da mu ne služim? Kako netko može ne voljeti ovakvog Boga? Jedino onaj koji ga ne poznaje.

Liturgijsko božićno vrijeme ne traje dugo, ali obraćeno srce živi vječno. Iskoristimo ovo blagodatno vrijeme. Zadržimo se kratko ispred malenih betlehema koje su vrijedne ruke naših vjernika pripratile i kratko promislamo tko je to maleno djeteta koje bespomoćno leži u jaslama.

Neka vam je radostan događaj Božića i blagoslovljena nova 2019. godina.

Urednik

/ IMPRESUM

Katolički list (mjesečnik)
godište XXV., broj 289
prosinac (decembar) 2018.

Izdaje

Katoličko društvo „Ivan Antunović“
Trg sv. Terezije 3
24000 Subotica
E-mail: drustvoia@gmail.com
Tel.: +381(0)24 600240
Mob: +381(0)64 3226613

Adresa i kontakt Uredništva

Matije Gupca 10
24000 Subotica
E-mail: zvonik.subotica@gmail.com
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Vinko Cvijin, glavni i odgovorni
urednik, Tel.: +381(0)21 775524
Dario Marton, novinar
Ana Gaković, lektura
Željka Zelić Nedeljković,
redaktura i korektura
Dragan Muharem, član Uredništva
Jelena Ademi, tehnička urednica
Vedran Jegić, fotograf

Tisak

Štamparija „Printex“
Segedinski put 86
24000 Subotica
Tel.: +381(0)24 554435

ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupiru:

Hrvatska biskupska konferencija
Uprava za saradnju s crkvama
i verskim zajednicama
Republike Srbije.

Sadržaj 289.

5

*Božićna poruka dr. Ivana
Pénzesa, subotičkog biskupa
Rođenje beskućnika*

9

*Događanja iz Subotičke biskupije
Tribina Radio Marije:
Advent u Bibliji*

26

*Razgovori s povodom
Proslava Božića –
kod kuće ili „na putu“?*

37

*Mladi
Sjaj u očima*

6

*Tema
Božić ili kad Bog emigrira*

23

*Biblijski osvrti
Naš i Božji zajednički dom*

32

*Katehetski kutak
Od adventa do Božića*

42

*Kršćanski stav
Reklama koja će te privući
u crkvu*

Prijatelji Zvonika:

*„Djetešce nam se rodilo, u jaslje se položilo.
Isuse mileni, Bože moj, srce ti dajem da sam tvoj.“*

U radosnom ozračju božićnih blagdana, želimo vam da u srcima prepoznate maleno djetesce rođeno da bi nam pokazalo put spasenja i pravi put prema vječnosti. Zajedništvo bratske ljubavi pratilo vas i u novom ljetu!

**Čestit Božić i
sretna nova 2019. godina!**

Uredništvo Zvonika

Fotografije u ovom broju Zvonika:

- * UBH „Dužijanca“
- * NIU „Hrvatska riječ“
- * www.pixabay.com
- * www.piterest.com
- * Naslovnica i zadnja stranica:
www.pixabay.com

Božićna poruka dr. Ivana Pénzesa, subotičkog biskupa

Rođenje beskućnika

Kršćanska braćo i sestre!

Svi ćemo se složiti da je Božić jedan od najradosnijih, ili bolje rečeno najpopularnijih kršćanskih blagdana; pa i u tome da ga svi slave, vjernici i oni koji manje vjeruju, oni koji idu u crkvu i oni koji u nju ne idu. Očito, Božić u sebi nosi takvu radost kakva ovom svijetu uvelike nedostaje.

Čovjeku današnjice cjelovita poruka ovoga blagdana očito ne predstavlja nešto životno potrebno. Lako je u proslavi Božića probrati samo „religiozne igračke“ i tako potvrditi onu staru maksimu: od religije itekako možemo učiniti opijum koji odmara i zabavlja, koji ne dopušta da se ispravno vidi.

Pokušajmo zato sići ispod površine i otkriti bit ove noći. G. K. Chesterton je rekao: *Božić se temelji na jednom prekrasnom i namjernom paradoksu, paradoksu da se rođenje beskućnika slavi u svakom domu*. Bog se rodio kao beskućnik u obitelji siromaha, usred štale, jer za njih nije bilo mjesta u svratištu. Svaka je od ovih činjenica mnogo više od puke blagdanske svečanosti. Bog je od samog početka bolno iskusio što znači biti čovjekom. Došao je kao bespomoćno dijete, kako svijet ne bi uznemirio ili prisilio da ga prihvati.

Ovo su iskusili prvi svjedoci Isusova rođenja: pastiri. Njihova idila svjetla i pjesme anđela nije dugo trajala. Možda baš onoliko koliko traje jedna polnoćka. Ni mi,

dvije tisuće godina nakon pastira, nemamo gotovih rješenja. Ali zato treba zastati i dopustiti da nam Bog u tišini odgovori.

Temeljna poruka Božića jest: prepoznati Spasitelja, Boga koji može suosjećati s čovjekom i spasiti ga preko njegovih problema. Jer na kraju krajeva, svojim utjelovljenjem Bog je čovjeku zacrtao samo jedan cilj: postati onakvim čovjekom kakvim je Bog danas postao. Bog nije došao na zemlju da nam ispriča simpatičnu priču i tako pruži kratkotrajni opijum. Ne, doista se pojavila milost Božja, spasiteljica svih ljudi, odgojila nas je da se odrekemo bezbožnosti i svjetovnih požuda te razumno, pravedno i pobožno živimo u sadašnjem svijetu i držimo otvorene oči za Boga koji dolazi.

To ćemo najbolje učiniti ako se poput pastira spustimo što dublje u surovu stvarnost našega svijeta kako bismo vidjeli da ima mnogo, čak previše onih koje je život samljeo i još uvijek melje. I za njih je on Spasitelj, Ozdravitelj i Razveselitelj, i to ponajprije tako da im je Supatnik i Suputnik. Njihova molitva šutnje i gorčine Bogu nije tuđa. I oni su Njegovi. Stoga ćemo i mi moliti za sve one koji pate. A možda će molitva za njih zapravo biti molitva i za nas.

Želite li dobro proslaviti Božić? Nađite načina da nekome budete suputnikom i supatnikom i, ako je moguće, razveseliteljem. Možda će to biti baš preko bespomoćne šutnje, a ako možete, pronađite načina da to bude i djelom, ali tako da nikome ne zasmetate.

Ovim mislima želim svima sretan Božić i blagoslovljenu novu godinu!

+Ivan, biskup

Sveta emigrantska obitelj Isusa, Marije i Josipa

Božić ili kad Bog emigrira

Josip, mlada djevica Marija i dijete koje je začeto izvan „braka“. Stablo je to kraljevsko, istina veliko i časno s mnogo velikana koji su bili i ponizni i odani, ali je to i stablo čija je povijest bogata ubojstvima, preljubima, razvratima. Sveta obitelj je sve samo ne „obična“, sve samo „ne nekontroverzna“. I to je slika Crkve. Paradoks, ali istinitost. Crkva je tijekom povijesti pokazala sve od svoje ljepote i raskoši, poniznosti, jednostavnosti, do razvratnosti i zastranjenja nekih njezinih velikaša ili pak glasnih pojedinaca. Sve je to naša Crkva preživjela. Uvijek je bila relativno brojna, ali je ona slika Svete obitelji, kontroverzne i neobične obitelji koja se ogleda na djelu za teških vremena i poslije njih. Tako i Isus ostaje gotovo sam na Križu, apostoli su se razbježali, tako su mnogi proroci u samoći i neshvaćenosti skončali, tako je i Crkva danas razapeta između različitih struktura i zakulisnih igara velikih moćnika koji u svojoj bahatosti i moći prekravaju živote mnogih igrajući se njihovim životima, obiteljima, domovima i državama.

Čovjek je putnik na zemlji i razdoblje od začeca do smrti možemo nazvati životnim hodom. Njegov život usmjeren je od polazne točke čije je izvorište u ljubavi između Boga i čovjeka, a čija se konačnost ogleda u samoj ljubavi, vječnom životu.

Živimo u vremenima kada je pitanje putovanja postala rutina. Živi se brzo i daleke razdaljine postaju sve kraće zahvaljujući tehnologiji i njezinu napretku. Ipak, neka putovanja predstavljaju velike izazove. Staro je pitanje migracije i imigranata i emigranata, ali u zadnjih nekoliko godina ono postaje gorući problem. Možemo vidjeti kako tijekom povijesti vodi različite narode na razna mjesta. Uvijek mi je na umu izabrani Božji narod - Izrael. Koliko je samo godina prošlo kako bi konačno naselili svoju obećanu zemlju, koliko je samo krvi proliveno, koliko se događaja zbilo, koliko li je Bog samo djelovao! Znamo danas da je Crkva ona koja je na putovanju i njezine granice nisu označene ni teritorijem ni nacijom ni kulturom. Ona sve to u sebi sadrži, ali to nije „država“. Put Crkve je put čije polazište i čija je konačnost u Bogu samome. Tako i naši životi.

Sveta obitelj – slika Crkve

Svetu obitelj ne čini velika obitelj puna djece, velika razdragana rodbina, kumovi, prijatelji. Nju čini stari

Samilost Zapada prema migrantima

Tako danas susrećemo iznenađujuću samilost „Zapada“ prema emigrantima koji hrle u Europu, a čije su države bile na prvim frontama razaranja Bliskog Istoka i njihovih domova, što vojnim intervencijama, a što zakonskim aktima izglasanim u nekim komisijama, sastancima i sl. Ta „samilost“

Latinski izraz *migratio*, znači odlazak s jednog mjesta na drugo. Isusov silazak među nas, njegovo čovječstvo i božanstvo mnogo govore. On odlazi da bi nas otkupio i vraća se u svoju slavu. Relacijski odnos između Boga i čovjeka i čovjeka i Boga jest u toj vertikali susreta. Horizont nam pruža mogućnost djelovanja, a vertikala smisao.

oduzela je na tisuće i tisuće života što od Iraka, Irana, Sirije, Palestine itd. Ta samilost „tolerancije“, „jednakosti“ i „prava“ širi demokraciju novim vojnim oružjem. A prihvati tih jadnih ljudi u jednoj mjeri je čista korist. Europa je u svojem sekularnom ruhu, u duhu relativizma, u svojoj revolucionističkoj ideji, temeljima prosvjetiteljstva i relativitetu božanskoga izgubila svoje ljudske resurse nerađanjem, divljim brakovima, abortusima i sl. Sada je nastao problem i ekonomske i socijalne politike. Tko će raditi, tko će nam zaraditi mirovine? To je kapitalističko uređenje. Zato je dobro došla „jeftinija“ radna snaga isprava iz siromašnih dijelova Europe, zato su naši strani investitori zadovoljni na ovim prostorima jer ne moraju našem narodu i našim narodima davati plaće po standardima država iz kojih dolaze. Koliko licemjerje?! Zato su i ti emigranti dobro došli. Pitanje je jesu li ti narodi koji su svjesni grozote pustoši vlastitih država i domova blagonakloni tom istom Zapadu koji im je tu grozotu donio?

Trbuhom za kruhom misao je koja nam se urezuje u naše razume, no usprkos svom kršćanskom životu, bi li jeli kruh naših neprijatelja? A većina ovih emigranata nije kršćanska. Mogu slobodno reći, mi ne poznajemo ove ljude. Sve što znamo, znamo dobrano samo iz medija i riječi nekih državnika. No, ako su ti državni

„Emigracija“ Svete obitelji

Znamo da je Crkva ona koja je na putovanju i njezine granice nisu označene ni teritorijem ni nacijom ni kulturom. Ona sve to u sebi sadrži, ali to nije „država“. Put Crkve je put čije polazište i čija je konačnost u Bogu samome. Tako i naši životi.

dio „globalnog plana“, ako su mediji u vlasništvu onih koji isto tako zagovaraju „globalno uređenje“ trebamo se ozbiljno zapitati o mjerodavnosti informacija. U susjedstvu imamo Republiku Mađarsku i znamo kako se ona postavila, vidimo kako se postavila i Poljska, sada i Italija. To su katoličke zemlje. S druge strane, Vatikan želi posvijestiti ljudima dostojanstvo ljudske osobe jer se u ovakvim stanjima lako s uma smetne čovjekovo dostojanstvo pa se tako na emigrante može gledati kao na ne-ljude. Ipak moramo biti oprezni, nisu svi dobri. Sjetimo se nauka naših starih koje je puno iskustva. Govorili su o opreznom razgovoru s nepoznatim osobama. Oprez je potreban. I sam Isus nije olako ulazio u razgovore. Možemo reći da je znao izgledati rezervirano. Puštao je drugima da govore, čekao je razvoj događaja i onda bi tek progovorio, a kad bi progovorio nitko nije ostao ravnodušan.

Slika puta Svete obitelji koja nema svoj dom niti mira pa odlazi u Egipat može nam biti poučna. Sveta obitelj nema dom jer je, da se izrazim u današnjem duhu, žrtva socijalne i ekonomske politike svoga vremena. Odlazi zbog progona ne zato što je veća plaća u Egiptu, odlazi jer bi u protivnom maleni Isus bio ubijen. Važan je ovaj detalj, Sveta obitelj odlazi u Egipat u susjedstvo, ne u neku daleku zemlju. Neka nam i ovo posluži u vlastitom promišljanju nad vlastitom i tuđom migracijom, neka ovo bude slika i poruka za mlade. Mi odlazimo radi veće plaće, migranti i zbog razorenih domova.

Zanimljiv primjer migracije dao mi je urednik *Zvonika* vlč. Vinko koji je donio usporedbu druge božanske osobe, Isusa Krista koji silazi sa svog božanskog prijestola među nas. Latinski izraz *migratio*, znači odlazak s jednog mjesta na drugo. Isusov silazak među nas, njegovo čovječstvo i božanstvo mnogo govore. On odlazi da bi nas otkupio i vraća se u svoju slavu. Relacijski odnos između Boga i čovjeka i čovjeka i Boga jest u toj vertikali susreta. Horizont nam pruža mogućnost djelovanja, a vertikala smisao. Isus ne dolazi unijeti pravdu i mir u ovaj pali svijet, njegov mir i njegova pravda su eshatološki, tek se imaju zbiti, a već sada se poput sjemena koje klija ostvaruju u onima

koji su povjerovali. Mi kao kršćani osjećamo pravi mir i naša spoznaja pravde ispravna je i ona dolazi s našom vjerom. Isto tako mi dobro znamo da nam je ići u susret Bogu, a Božić je upravo onaj koji odiše snažnom porukom Emanuela, Boga s nama. On je i nakon smrti i uskrsnuća s nama. Na nama je prepoznati ga i slušati ga.

Migracija, emigracija, imigracija i putujuća Crkva

Postavlja se ozbiljno pitanje što se događa s čovjekom, što je sve ovo? Nekadašnji profesor filozofije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu dr. sc. Ante Ćosić, nas studente već je među prvim satima filozofije upozorio na bitno razlikovanje pojmova. Ako ne poznajemo pojmove, bolje da o njima i ne govorimo. Tako netko može krivo (ne)razlikovati pojam *kritiku* kod Kanta i Heideggera, ili poimanje *mita* između Jaspersa i Bultmanna. A upravo takvo nepoznavanje može nas dovesti do krivih zaključaka i velikih zabluda. Važno je napraviti razliku između pojmova emigrant, imigranti ili doseljenici i migracija.

Emigracija je seoba „iz“ nekog mjesta, imigracija je seoba „u“ neko mjesto, migracija je seoba „uopće“. Tako je moj pradjed emigrirao iz Tavankuta, a imigrirao je u Suboticu. Problem je što emigracija biva prouzročena ne samo željom nego i nužnošću. Gledano ovako, svi smo mi emigranti. Ipak, postoje velika protivljenja današnjoj emigraciji. I to mnogih naroda u Europi, a čije su političke elite suzdržane ili o njima otvoreno

Čovjek treba migrirati, ali prije svega poput Sv. obitelji u bijegu pred zlom, u velikoj žrtvi i radosnom susretu s Gospodinom koji dolazi u svojoj slavi.

Slika puta Svete obitelji koja nema svoj dom niti mira pa odlazi u Egipat nam može biti poučna. Sveta obitelj nema dom jer je, da se izrazim u današnjem duhu, žrtva socijalne i ekonomske politike svoga vremena. Odlazi zbog progona ne zato što je veća plaća u Egiptu, odlazi jer bi u protivnom maleni Isus bio ubijen. Važan je ovaj detalj, Sveta obitelj odlazi u Egipat u susjedstvo, ne u neku daleku zemlju. Neka nam i ovo posluži u vlastitom promišljanju nad vlastitom i tuđom migracijom, neka ovo bude slika i poruka za mlade. Mi odlazimo radi veće plaće, migranti i zbog razorenih domova.

ne govore. Tako je nastao govor o „Marakeškom sporazumu“, koji pozitivno vrednuje migraciju navodeći kako migracije mogu pomoći nacionalnim ekonomijama pomlađivanjem radne snage u državama sa starijom radnom snagom i da će uređenim migracijama biti spašeni životi. Vrijeme će pokazati posljedice ove odluke.

Mi smo i putujuća Crkva, putujemo i ovom zemljom u njezinim svjetovnim zbivanjima na koja ne smijemo ostati ravnodušnima, ali putujemo i duhovno prema svome Gospodinu. I dok nas se bombardira materijalističkim načinom života, moramo ostati u smjeru našega Gospodina Isusa Krista. Naš je putokaz Križ, a sporazum u Novom savezu, Radosnoj vijesti – Evandjelju. Jedan Samaritanac, a oni su omraženi među Židovima, čini milosno djelo, pogani prihvaćaju Kristov nauk, Bog proširuje svoj narod, Isus podiže palog čovjeka. Sve nam ovo govori što nas čeka, sve je ovo dio novoga saveza.

S emigracijom dolaze, i ne smijemo zatvoriti oči nad ovom spoznajom poput nekih medija, i radikalni islam, dolaze i samoubojice, dolaze teroristi, dolazi nova kultura, ali dolazi i nova prilika da se Božji narod kao nekoć proširi. Ono što krase narode Bliskog istoka, mi smo dobro izgubili. Problem radikalizma ostaje i on se mora riješiti na različite načine. Ovi narodi mogu nas ponovno prisjetiti na ljepotu naše vjere, na pravo poimanje muškarca i žene, na pravu jednakost, na vjerovanje Božjoj riječi. Oni nas mogu poučiti kako manje relativizirati, a kako više prihvaćati istinu kakva uistinu jest. Oni nam mogu pokazati put prema Gospodinu jer oni se okreću istoku u svakoj prilici. Čovjek treba migrirati, ali prije svega poput Sv. obitelji u bijegu pred zlom, u velikoj žrtvi i radosnom susretu s Gospodinom koji dolazi u svojoj slavi.

Advent u Bibliji

U pastoralnom centru *Augustinianum* u Subotici, 9. prosinca održana je adventska tribina u organizaciji hrvatske redakcije Radio Marije Srbije na temu „Advent u Bibliji“. Na tribini je skromno obilježena i 15. obljetnica postojanja i djelovanja Radio Marije Srbije.

Na početku sve nazočne prijatelje Radio Marije pozdravio je urednik programa **mons. Andrija Anišić**. On je podsjetio na osnutak toga radija istaknuvši kako je velika milost u R. Srbiji imati katolički radio koji producira i emitira program u trajanju od 24 sata i to na hrvatskome jeziku. Podsjetio je i na sve urednike koji su u proteklih petnaest godina bili na čelu RMS: **+p. Tadej Vojnović, OFM, mons. Andrija Kopilović, dr. Aleksandar Ninković, prof. dr. Ivica Čatić i preč. Jakob Pfeifer**. Mons. Anišić je podsjetio i na veliku dobrotu Svjetske obitelji Radio Marije koja je kroz proteklih petnaest godina uložila jako mnogo opreme i novca u djelovanje RMS, ali je ujedno objavio da Svjetska obitelj zahtijeva od hrvatske redakcije da se ubuduće financira sama. *U prilikama u kojima se nalazi ta redakcija to je gotovo nemoguće*, rekao je mons. Anišić te je pozvao nazočne da podrže nastojanje hrvatske redakcije RMS da se ona spasi od zatvaranja.

O poduzetim koracima govorio je više koordinator **Nikola Jaramazović** koji je naglasio kako se vodstvo hrvatske redakcije RMS obratilo za pomoć svima kojima bi bilo u interesu da se emitiranje te redakcije ne ukine, a to su: Crkva u Hrvatskoj, katolički biskupi u R. Srbiji i biskupi Međunarodne biskupske konferencije Sv. Ćirila i Metoda, Državni ured za Hrvate izvan R. Hrvatske i vodstvo hrvatske zajednice u R. Srbiji. Jaramazović je također naglasio da je putem Hrvatske katoličke mreže alarmirana sva hrvatska katolička javnost o mogućnosti zatvaranja hrvatske redakcije RMS, a vodstvo te redakcije zatražilo je pomoć i od stotinjak Hrvatskih katoličkih misija u svijetu. U zaključku svojega izlaganja Jaramazović je upitao nazočne: *Tko smije i tko može preuzeti na sebe odgovornost da se ukine jedini katolički radio na hrvatskome jeziku u zemlji u kojoj su katolici i Hrvati u velikoj manjini?!* No, izrazio je i nadu da do toga neće doći.

Slijedilo je predavanje dr. Ivice Čatića. On je okvirnu temu „Advent u Bibliji“ proširio podnaslovom: *mesijansko iščekivanje u Bibliji*. U vrlo zanimljivom predavanju podsjetio je kako je čovjek biće koje uvijek nešto i nekoga iščekuje. *A mesijansko iščekivanje je, može se tako reći, započelo već stvaranjem svijeta, a vrlo konkretno nakon grijeha naših praroditelja*, naglasio je prof. Čatić. On je rekao da će obraditi samo prvi dio zadane mu teme jer je ona vrlo opširna. Stoga se ograničio na dva mjesta iz Staroga zavjeta koja izričito najavljuju dolazak Obećanoga: 2 Sam 7; Iz 40. Iz tih mjesta u Svetom pismu jasno se uočava konkretno iščekivanje Mesije kao kralja-pastira i „Utjehe Izraelove“. Prorok Natan objavio je kralju Davidu Božje obećanje o njegovom potomku koji će utvrditi njegovo kraljevstvo. Od njega neće odvratiti

svoje naklonosti i stoga to divno obećanje završava riječima: *Tvoja će kuća i tvoje kraljevstvo trajati davičeka preda mnom, tvoje će prijestolje čvrsto stajati završavši!* (usp 2 Sam 7,1-16). Tada je započelo iščekivanje koje je dugo trajalo, ali se nikada u narodu nije izgubila nada da će Bog svoje obećanje ispuniti.

Još je konkretniji bio prorok Izaija u knjizi Izraelove utjehe (Iz 40-55). U 40. poglavlju objavljuje da će Bog stati „na čelo“ Izraela. On će ići pred njima, on sam hita da ih spasi, on će biti kralj-pastir koji će sve voditi i „napasati“ stado zato mu treba pripremiti put i vičući pozivati sve da se pripreme za njegov dolazak. Teško je bilo Izraelu prihvatiti i shvatiti da će sam Bog biti na njihovu čelu i da će im govoriti izravno, a ne više preko proroka. No i to je iščekivanje bilo na duge staze i bilo je oporbe i kušnje. No, izabrani narod Božji morao je shvatiti i prihvatiti da će tek onda moći sve, kad prihvate Božje obećanje i pokušaju se promijeniti. *U tom smislu*

je advent novo stvaranje i preobražaj svih i svega. Snaga adventa – onog biblijskog kao i današnjega jest u svetom iščekivanju i u velikom predanju i vjeri da će Bog kad-tad ispuniti svoja obećanja, zaključio je prof. Čatić i pozvao okupljene da ovogodišnji advent prožive u svetom iščekivanju, ali i da priznaju sebi: Ne mogu sve, ali ću učiniti sve što mogu i tada će doći utjeha i radost kao nagrada za sveto i poredano iščekivanje pa makar se i ne ispunilo u potpunosti ono što sam iščekivao. Prof. Čatić je obećao da će započeto izlaganje o Adventu u Bibliji nastaviti nekom drugom zgodom. Slijedila je zanimljiva diskusija koja je upotpunila njegovo predavanje.

Voditeljica tribine, **Marina Vincer**, najavila je sadržaje programa RMS koji su vezani za predstojeći Božić i blagdane i proljetno hodočašće u Međugorje u organizaciji hrvatske redakcije RMS. Ona je pozvala sve nazočne na domjenak koje su priredile volonterke RM.

Neki sudionici tribine dali su svoje novčane priloge za buduće djelovanje RM, a svi koji su sada aktivni u hrvatskoj redakciji RMS, bilo kao voditelji emisija, bilo kao volonteri koji dežuraju u studiju, članovi Udruge „Marija“ kao i bivši urednici dobili su prigodne zahvalnice za svoj doprinos u djelovanju RMS u proteklih petnaest godina. /**Andrija Anišić**/

25 godina Teološko-katehetskog instituta Subotičke biskupije

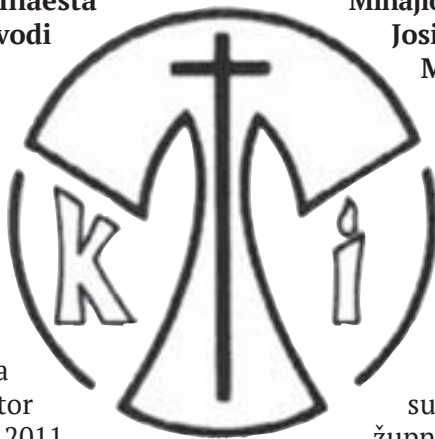
Uviđajući potrebe Crkve u vremenu nakon raspada bivše države, 21. studenog 1993. godine subotički biskup **Ivan Pénzes** utemeljio je Teološko-katehetski institut Subotičke biskupije, tada zamišljen kao visokoškolska ustanova za teološku naobrazbu vjernika laika. Prvi profesori prisege su polagali tijekom zime te godine, dok je prva generacija studenata bila upisana 1994. godine. Ove godine upisana je trinaesta generacija, budući da se upis provodi svake druge godine.

Institut ima iznimno važnu ulogu u životu Crkve u ovoj zemlji. To je prva visokoškolska katolička ustanova u Srbiji, kao i prva toga ranga na kojoj je obrazovanje od početka teklo na hrvatskom jeziku. Nastava se organizira u dva odjela: hrvatskom i mađarskom. Na čelu Instituta je rektor – biskup Pénzes, a na čelu odjela su prorektori. Prorektor hrvatskog odjela od utemeljenja do 2011. godine bio je **mons. Andrija Kopilović**, a od tada je to mjesto upražnjeno. Tajnik hrvatskoga odjela je **dr. sc. Josip Ivanović**, a mađarskoga vlč. **dr. Andre Horváth**, čonopljanski župnik. Do sada je na hrvatskom odjelu bilo upisano 336 studenata, od kojih je 57 njih diplomiralo. Nastavni plan se provodi putem predavanja koja se organiziraju vikendom, kao i putem kolokvija i seminara. Nastava traje osam semestara, a ispiti se polažu iz 27 predmeta, ne uključujući tu i diplomski ispit. Na Institutu su studirali i dalje studiraju u većini katolici (rimskoga i bizantskog obreda), ali i nekatolici, a upis je čak otvoren i za ateiste. Hrvatski odjel od početka upisivao je ne samo Hrvate nego i Rusine, Slovake, Ukrajinke, Srbe, Albance pa i Mađare. Do 2014. godina

nastava se obavljala u Novom Sadu i Subotici, da bi od te godine prešla samo u Suboticu, u Pastoralni centar *Augustinianum*. Na hrvatskom odjelu trenutačno predaje 14 profesora, od kojih su 11 klerici, magistri ili doktori teologije, a trojica laici. Profesorski zbor čine: biskup Ivan Pénzes, dr. sc. **Andrija Anišić**, **mons. Stjepan Beretić**, dr. sc. **Tivádar Fehér**, **Miron Hornjak-Kuhar**, dr. **Ivica Ivanković Radak**, dr. sc. **Josip Ivanović**, mr. **Mihajlo Malacko**, vlč. **Dragan Muharem**, mr.

Josip Pekanović, mr. **Darko Rac**, dr. sc. **Marinko Stantić**, mr. **Mirko Štefković** i **prof. Tomislav Žigmanov**. Među ukupno 27 profesora koji su do sada dio svojeg doprinosa društvu i Crkvi uložili u ovo Božje i ljudsko djelo, petorica nisu više živi: dr. **Roman Myz**, dr. **Tadej Vojnović OFM**, mr. **Josip Buljovčić**, prof. **Bela Gabrić** i prof. **Đuro Rajković**.

Diplomirani teolozi-katehete koji su završili Institut predaju školski ili župni vjeronauk, jedan broj njih zaređen je za stalne đakone Subotičke i Zrenjaninske biskupije, rade u župnoj administraciji ili su angažirani na mnogobrojnim drugim poslovima u Crkvi i u društvu. Voditelji ove institucije svjesni su da se ona, ipak, zbog različitih poteškoća, ne može akreditirati, čime su katehete u dosta slučajeva dovedene u nepovoljnu poziciju, poglavito prilikom zapošljavanja u školama. Po riječima prof. Ivanovića, budi nadu činjenica da je, kada je u nedavnom službenom posjetu Beogradu bio kardinal **Pietro Parolin**, državni tajnik Svete Stolicе, rješavanje pitanja teološkog učilišta u Srbiji spomenuto kao jedan od prioriteta u odnosu države i Katoličke crkve. Čini se da su to državne strukture primile k znanju. /**Marko Tucakov**/

Sombor: Predstavljanje krizmanika

Na svetoj misi u župi Uzvišenja sv. Križa u Somboru, 2. prosinca predstavljani su krizmanici koji će 2019. godine primiti Svetu potvrdu.

To su **Sanela Kuruc**, **Marko Paštrović**, **Milan Pastrovikć**, **Dejana Peštalić**, **Ivana Peštalić**, **Srđan Peštalić**, **Anja Ujfaluši** i **Ivan Vilim**. To su naši mladi župljani koji će svojim životom, radom i vjerom svjedočiti ljubav Božju onima koji još, iz bilo kojih razloga, nisu spoznali Tajnu koja ih vodi stazom života. Molimo za naše krizmanike da ostanu čvrsti u vjeri i neka ih prati Božji blagoslov na svakom njihovom koraku. /**Marica Mikrut**/

Nedjelja bračnih jubileja u Somboru

U crkvi Uzvišenja sv. Križa u Somboru 11. studenog proslavljeno je svečano misno slavlje povodom bračnih jubileja.

Na poticaj **Tereze Pasti**, članice Pastoralnoga vijeća zadužene za obiteljski odjel, prijavljeno je pet parova. **Marija i Joso Beretić** – 50 godina, **Karmen i Eduard Gloringel** – 50 godina, **Tereza i Pišta Pašti** – 45 godina, **Marica i Vlado Mikrut** – 45 godina te **Zlata i Đena Jozić** – 35 godina.

Svi su oni došli sa svojim najmilijima i prijateljima zahvaliti Bogu na zajedništvu. Ujedno, oni su svjedoci da se sve poteškoće u braku mogu prevladati uz Božju pomoć i da je jedino ljubav ta koja ih je nosila sve godine. Molimo za sve naše jubilarce, neka Gospodin blagoslovi svaki njihov korak i izlije obilje milosti na njih i njihove najmilije. /**Marica Mikrut**/

Bogoslov Dušan Balažević primio službu lektora

U nedjelju Krista Kralja u župi Rođenja sv. Ivana Krstitelja u Vladislavcima (selu koje se nalazi između Osijeka i Đakova), đakovačko-osječki nadbiskup i metropolita mons. Đuro Hranić podijelio je službu lektora četvorici bogoslova đakovačkog Bogoslovnog sjemeništa, tijekom svečane mise.

Među njima je i **Dušan Balažević**, svećenički kandidat Subotičke biskupije iz župe Marija Majka Crkve u Subotici, koji je student Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu (drugi s nadbiskupove lijeve strane na

fotografiji u boji). Koncelebranti u ovom misnom slavlju bili su đakovački sjemenišni poglavari kao i župnici mlađića koji se pripremaju za crkvene službe. /**M. Tucakov**/

Digitaliziran katolički mjesečnik „Zvonik“

Polovicom studenoga 2018. Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata objavio je na svom internetskom portalu digitalizirano izdanje katoličkog mjesečnika *Zvonik*.

Digitalizirano izdanje može se naći na linku: <http://zkvh.org.rs/index.php/digi-periodika/4990-zvonik/Zv/>

Početak adventa u župi sv. Roka

Na prvu nedjelju adventa, 2. prosinca, prije svete mise u 7 sati župnik je blagoslovio adventske vijence koje su napravili i prodavali animatori Oratorija. Utržak će čuvati za zimski, višednevni oratorij za djecu. Na početku mise svečano je uz prigodnu molitvu upaljena i prva adventska svijeća.

U svojoj propovijedi župnik **Andrija Anišić** istaknuo je kako Božja riječ prve adventske nedjelje sadrži konkretni „program“ za cijelo došašće: 1. Dao vam Gospodin te jedni prema drugima i prema svima rasli i obilovali ljubavlju kakva je i naša prema vama; 2. Učvrstio vam srca da budu besprijeekorno sveta pred Bogom i Ocem; 3. Pazite na se da vam srca ne otežaju u proždrljivosti, pijanstvu i u životnim brigama 4. Budni budite; 5. U svako doba molite.

Na kraju mise župnik je pozvao vjernike da se uključe u mise zornice. Svakoga jutra do Božića od 6 sati bila je prilika za sv. ispovijed i krunicu, a u 6.30 sati misa zornica. *Ustati i doći na Zornicu je velika žrtva kako za djecu,*

tako i za mlade i odrasle, ali je veliki čin ljubavi prema Isusu i otvaranje svoga bića, naših obitelji i naše župne zajednice milostima kojima će nas dobri Bog obdariti. Sudjelovanje u zornicama je najbolji način iščekivanja Isusovog dolaska kako u naše svagdane, tako i u pripremi za „mini sudnji

dan“ u času naše smrti kao i o njegovu slavlom dolasku; sudjelovanje u zornicama je i najbolji način pripreve za ovogodišnji Božić, naznačio je župnik. Inače, u crkvi sv. Roka u tijeku su radovi na unutarnjem uređenju crkve kao svojevrsna priprava za mladu misu vlč. Nebojše Stipića koja će biti u veljači 2019. godine. /Zv./

Novi hit – „Volim advent“

U župi Uskrsnuća Isusova po Božjoj providnosti osvanuo je novi hit „Volim advent“.

Stari župnik, stara župa, stara crkva i neki novi klinci osvojili su srca svih onih koji su poslušali pjesmu „Volim Advent“. Tekst pjesme napisala je **Josipa Dević**, koja ujedno s **Viktorom Keslerom** potpisuje glazbu i aranžman. Kako instrumental još nije bio snimljen, dječji zbor je prvi put pjesmu izveo na „Zlatnoj harfi“ uz klavijatorsku pratnju **Katarine Ivanković Radaković**. Djeca su imala novo iskustvo snimanja pjesme u studiju, a potom veliku radost i snimanja spota, kog su za potrebe župe realizirale **Antonija Dević** i **Josipa Dević**.

Po svojoj razdraganosti, pjesma je odjeknula u dječjim zborovima kako župa u Vojvodini, tako i diljem Hrvatske – Slavonija, Zagreb, Knin, Hvar, Istra, južna Hrvatska... Također su je preuzele i emitiraju sve katoličke radijske postaje u Hrvatskoj, *Radio Mir Međugorje*, *Radio Marija Srbije*, a velika radost je i što je spot u svoju adventsku programsku shemu uvrstila *Laudato televizija*, jedina katolička televizija u Hrvatskoj.

Volimo svim srcem, pjevajmo i budimo poput male-nih jer Bog na čudesne načine pronalazi putove i dotiče naša srca. /**Emina Kujundžić**/

Svečani jubilej: 50 godina pjevanja u Sonti

Na spomendan sv. Cecilije 22. studenog, u sonćanskoj crkvi sv. Lovre svečano je proslavljen jubilej 50 godina pjevanja Ljubice Krstin.

Godine 1968. sklapajući sakrament ženidbe sa svojih 16 godina, u istoimenoj crkvi, mlada dolazi u Sontu iz sasvim druge sredine iz tadašnje Republike Hrvatske, selo Srijemski Čakovci kod Vukovara. Promijenivši kulturu i jezik, prihvaća i stapa se sa Sonćanima i pučkim pjesmama koje su za nju tada bile nepoznate, a danas nema broja koliko ih zna. Nakon kantorove smrti postaje zborovoda.

Misno slavlje tim povodom predstavio je kapelan subotičke katedrale vlč. Patrik Tvorek, a s njime i domaći župnik vlč. Josip Kujundžić. Homilija je bila na temu sv. Cecilije, zaštitnice glazbe i glazbenika, a osobito onih koji svojim glazbenim umijećem pridonose ljepoti svete mise i drugih liturgijskih slavlja. Prije blagoslova, župnik je zahvalio Ljubici, ali i ostalim pjevačima, kao i mladim „Lovrićima“ i rekao da *tko pjeva duplo moli* kao i da je sretan što u svojoj župi ima takvog pjevača jer ni jedna misa ne bi bila svečana bez

pjevanja, osim nedjelje i radnim danima. Uručio joj je dar s posvetom: *Pjevat ću Gospodinu dokle god živim, svirat ću Bogu svome dokle god me bude. Bilo mu milo moje pjevanje! Ja ću se radovati u Gospodinu.*

Ljubica je zahvalila župniku na daru, na potpori i svim pjevačima kao i onima koji je duhovno podupiru svojim molitvama, kao i njezinoj unuci **Klaudiji** koja je orguljašica u sonćanskoj crkvi, te je uz baku naučila i

vjerno je upijala kako liturgijski i glazbeno voditi svetu misu. /**Emina Lukić**/

Vajska: Proslava sv. Cecilije

U župi sv. Jurja u Vajskoj svečano je proslavljen spomendan sv. Cecilije, zaštitnice pjevača. U našoj župi ovaj dan slavimo na poseban način. Okupimo se svi na misnom slavlju, pjevači i žene koje spremaju tj. čiste našu crkvu.

U svojoj homiliji župnik **Vinko Cvijin** istaknuo je važnost kako pjevanja u crkvi, tako i čišćenja naše crkve. Poslije svečanog misnog slavlja bila je upriličena večera i druženje. Ove godine baš smo se lijepo proveli uz svirače, uz pjesmu i ples... „A mogli bismo ovako i češće...“, čuli su se komentari naših župljana poslije večere. *Veliko*

hvala i našem župniku Vinku što nam već drugu godinu zaredom omogućava ovako druženje, nadam se da ćemo i do godine, rekle su župljanke. /**Amalija Šimunović**/

Nedjelja Krista Kralja u Sonti

Na svetkovinu Krista Kralja 25. studenog, kojom završava i liturgijska godina, u Sonti je služeno misno slavlje koje je predslavio o. Mato Miloš zajedno s domaćim župnikom Josipom Kujundžićem, a misno slavlje glazbeno su animirali „Lovrići“ s mladom orguljašicom Klaudijom Lukić.

U svojoj propovijedi o. Mato govorio je na temu evanđelja i Kristu Kralju koji je jedini kralj i spasitelj svijeta. *Istina je sam Isus Krist, njegovo je kraljevstvo s križa, sve*

nas grli... On je raspeti kralj. Isus je umro radi bližnjega, radi svih nas, rekao je propovjednik dodajući riječi oca Gerarda Tome Stantića, da je teško služiti temeljito zaboravnog, starog i bolesnog čovjeka jer otac Gerard je puno služio bolesnicima.

Prije svečanog blagoslova, djeca su izvela kratki igrokaz o Kristu Kralju o tomu kako Pilat pita Isusa je li on doista kralj te da mu pokaže njegovo kraljevstvo, ali Isus mu govori da njegovo kraljevstvo nije od ovoga svijeta. Još ga Pilat pita: „Ali zašto si onda najpopularniji kralj, a ne ja?, a Isus odgovara: „Jer Ja sam kralj svakoga čovjeka.“ /**Emina Lukić**/

Zahvalnica u Vajskoj i Bođanima

Prva nedjelja u studenom 4. studenog, u župama sv. Ilije u Bođanima i sv. Jurja u Vajskoj proslavljene su mise zahvalnice, zahvala dobrom Bogu za plodove zemlje. Svečano misno slavlje predslavio je mr. Mirko Štefković, tajnik Subotičke biskupije, u koncelecijaciji s domaćim župnikom Vinkom Cvijinom i vlč. Dominikom Rolbovskim.

U svojoj homiliji mr. Mirko osvrnuo se na znakove naše zahvale Bogu. *Kao što na putu uz cestu susrećemo prometne znakove upozorenja, obavještenja i opasnosti koji nam ukazuju na propise na cesti i vode nas dobrim putem, tako i ovi plodovi polja koje ćemo svečano prinijeti u znakovi su naše zahvalnosti Bogu. Svjesni smo da u životu postoje znakovi i pravila, kako na cesti tako i u*

poljoprivredi te ih čovjek, htio ili ne, mora upoznati kako bi se time mogao baviti i od toga živjeti. Isto tako postoje zakoni kod Boga koje čovjek treba najprije upoznati, a kasnije srcem i djelima u životu slijediti jer nas ti znakovi čuvaju od zla i vode nas prema Bogu, rekao je mr. Mirko.

Svečano smo uz prigodnu molitvu i pjesmu na oltar prinijeli darove, ove godine darove su prinosili naši ministranti. Prinijeli smo našu bačku zemlju, soju, kukuruz, pšenicu, voće, povrće, na poklon od mađarske nacionalne manjine crkva u Vajskoj dobila je sliku koja prikazuje kako Isusa osuđuju na smrt, a od vrijednih ruku naših župljana dobili smo kip Srca Isusova i kip naše Nebeske Majke, a kao najbitnije prinijeli smo i Sveto pismo. Oba misna slavlja animirali su župni zborovi. Ovom prigodom preč. Mirko blagoslovio je i obnovljenu župnu dvoranu koju će župljani koristiti za katehezu. /**Amalija Šimunović**/

Proštenje u Vrbasu

Župa Bezgrješnog začetca Blažene djevice Marije u Vrbasu, proslavila je ovaj Marijin blagdan 8. prosinca. Svečanu svetu misu proštenja predslavio je dr. Károly Orcsik, župnik u Adorjanu, u koncelebraciji sa župnikom domaćinom, Károlyem Szabadijem, grkokatoličkim župnikom u Kucuri, Vladislavom Racom, župnikom i dekanom u Bečeju, Lászlóm Fudererom i umirovljenim svećenikom Zrenjaninske biskupije, Gyulom Pósa. Asistirala su dvojica stalnih đakona, domaći Karlo Miler i bečejski Ágoston

Agócs. Tradicionalno, katoličko proštenje u Vrbasu obilježava ekumenski duh te su na misi sudjelovali i mjesni predstojnici Srpske pravoslavne Crkve i Reformatske kršćanske Crkve.

Katolička župa u Vrbasu živi svoj život dijeleći sličnu sudbinu većine katoličkih župa u središnjoj Bačkoj. Velečasni Karlo Miler ističe kako se svete mise u Vrbasu slave nedjeljom u 9 sati, na hrvatskom i mađarskome jeziku, dok se jezično zasebna misna slavlja za hrvatsku i mađarsku zajednicu slave jedino o Uskrsu i Božiću. Vjernika katolika u Vrbasu ima oko tisuću, od kojih su oko 550 Hrvati, a oko 450 Mađari. U crkvi postoje dva župna zbora, a službu orguljašice vrši **Judit Hevér**, nastavnica glazbenoga odgoja iz susjednog Zmajeva. Vrbaški Hrvati, po njegovim riječima, u najvećem su broju podrijetlom iz Bosne i pripadaju ekonomskoj imigraciji nakon II. svjetskog rata, dok je manji dio podrijetlom iz Hrvatske ovdje došao nakon zasnivanja obitelji. Onodobna perspektivna poljoprivreda i industrija bili su vrlo pogodni za demografski napredak grada, u kojem su u značajnoj mjeri sudjelovali i Hrvati. Iako jenjava broj odlazaka u inozemstvo, u posljednje vrijeme i ova katolička župa izgubila je mnogo svojih članova u valovima

suvremenih iseljavanja iz Vojvodine. No, i dalje se drži, i dvadesetak vjeroučenika na školskom vjeronauku koji gotovo svi slušaju na hrvatskome jeziku, dokaz su tomu. /M. Tucakov/

Sveti Nikola u Đurđinu

Na sam blagdan sv. Nikole, 6. prosinca, u Đurđinu je održan već tradicionalni doček Mikulaša.

Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo *Đurđin* po 17. put organiziralo je prigodni program i podjelu darova

djeci. Priredba je održana u župnoj dvorani župe sv. Josipa Radnika. Djeca rado sudjeluju u programu za doček svog omiljenog sveca sv. Nikole. Kroz tamburašku, folklornu, pjevačku te dramsku sekciju izveli su kratki polusatni program. Nakon toga uslijedila je podjela darova svoj dobroj djeci. Krampusa i šiba nije ni bilo, jer su sva djeca bila dobra ove godine. /Verica Dulić/

Sveti Nikola u Sonti

Uoči spomendana sv. Nikole biskupa, 5. prosinca, sv. Nikola posjetio je i djecu u župi sv. Lovre u Sonti.

Program za djecu animirao je VIS „Lovrići“ pjesmom „Sveti Nikola“, zatim kratki i zanimljiv životopis sveca i prigodne recitacije. Djeca su željno čekala da im Nikola podijeli darove, ali malo zanimacije bilo je s takozvanim krampusom, koji je vječiti negativac i djecu odvraća od dobrih djela. Na kraju su podijeljeni svi darovi i djeca su se fotografirala za uspomenu. /Kludia Lukić/

Sveti Nikola u Novom Sadu

Dobar stari svetac, zaštitnik djece, nije ove godine zaboravio ni na novosadske mališane.

Posjetio ih je u crkvi Imena Marijina nakon župne svete mise na hrvatskome jeziku na drugu nedjelju došašća, 9. prosinca, koju je predvodio župnik **preč. Róbert Erhard** uz asistenciju đakona **vlč. Daniela Katačića**. Djeca, vjeroučenici iz ove župe, nisu očekivali da će ih svetac propitkivati o tome što o njemu znaju, no ipak su za to bila spremna. Darovi nisu izostali. /**M. Tucakov**/

Sveti Nikola u Beregu

Usprkos tomu što je morao prijeći velike razdaljine da bi došao do baš svakog dobrog djeteta, sveti Nikola nije propustio da se ove godine zaustavi ni u Beregu.

Predahnio je u dvorani Doma kulture, gdje su mu djeca pripremila igrokaz za koji su ih spremili članovi Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva *Silvije Strahimir Kranjčević* iz Berega. Sveti Nikola je poranio, vjerojatno zbog puno druge djece koja su ga čekala, pa je stigao već 4. prosinca. Da se ni jedan bereški mališan ne bi osjetio zapostavljenim, njihovom zaštitniku pomogao je u spremanju darova mjesni župnik **vlč. Davor Kovačević**. Darova je bilo čak 60, otprilike isto toliko koliko je djece u ovom mjestu. /**M. Tucakov**/

Sveti Nikola u Vajskoj

U župnu crkvu sv. Jurja u Vajskoj sv. Nikola stigao je 6. prosinaca. Crkva je bila prepuna djece koja su ga nestrpljivo čekala uz zvuke gitare i s pjesmom na usnama.

Kada se sv. Nikola pojavio na vratima, djeca su vrištala od radosti i nisu mogli prikriti oduševljenje. Dvoje dječice u ime sve djece zaželjela su sv. Nikoli dobrodošlicu, a onda se najednom uz zveckanje lanaca i

dječje vrištanje pojavio i krampus. Mala djeca su se jako uplašila, a krampus je zbog toga bio sretan. Krampus je sve više zveckao lancima i plašio djecu, ali kada je sv. Nikola došao do krampusa s njim malo porazgovarao, on se smirio. Sveti Nikola je još kratko porazgovarao s djecom, zajedno su otpjevali još jednu pjesmicu, fotografirali se pa je Nikola djeci podijelio čokoladice, a zatim se uputio obradovati i drugu dječicu darovima. Hvala vjeroučiteljici **Kristini** koja je sudjelovala u programu. /**Amalija Šimunović**/

Bolnička kapela i zlatna misa

Proštenje sv. Elizabete Ugarske proslavljeno je u istoimenoj kapelici u subotičkoj bolnici 18. studenog, čime je ujedno proslavljena i zlatna misa ravnatelja *Paulinuma*, mons. Josipa Miocsa. Na svečanoj svetoj misi sumisnici su bili bolnički dušobrižnik vlč. Dragan Muharem, prefekt sjemeništa vlč. László Tojzan, vikar Sv. Terezije Patrik Tvorek i vikar Marije Majke Crkve, vlč. Arnold Lukács. Na hrvatskome jeziku propovijedao je vlč. Muharem, a na mađarskom jeziku vlč. Tojzan. Obojica propovjednika govorili su o neumornom radu i služenjem Bogu sv. Elizabete i to povezali s požrtvornim radom ravnatelja gimnazije i sjemeništa „Paulinum“. Liturgijsko pjevanje predvodila je Nela Skenderović, a paulinci su čitanjima, recitacijama i glazbenim točkama uveličali slavlje. Uz brojne bolesnike i vjernike grada, svečanosti je nazočio i generalni konzul Republike Hrvatske, Velimir Pleša.

Dan sv. Cecilije

Dan svete Cecilije u sjemeništu uvijek se svečano obilježava. Naime, u *Paulinumu* uz gimnazijsko učenje veliko se značenje stavlja na glazbeno obrazovanje budući da je zadaća Crkve propovijedati evanđelje koje se širi riječima ili pjesmom. Učenici sviraju na raznim instrumentima, a u školi djeluje zbor „Schola Cantorum Paulinum“ koji nastupa na crkvenim i svjetovnim priredbama. Na spomendan sv. Cecilije svečanu misu predslavio je profesor glazbe i ravnatelj, mons. Josip Miocs. U svom govoru naglasio je važnost i vrijednost liturgijskoga pjevanja. Misu su glazbenim točkama uzveličali Adam Husar, Adam Petrović, Tamaš Kis, Danijel Hatnađ, Stefan Palifrov, Valentin Erdeg i Alen Mrkaljević.

Nikolinje

U predvečerje spomendana sv. Nikole, paulinci su obilježili Nikolinje kratkim kulturno-zabavnim programom u velikoj dvorani *Paulinuma*. U opuštenoj atmosferi program su vodili kao i svake godine naši maturanti. Svaki se razred trudio što bolje izvesti svoju recitaciju, kratku predstavu, scenu iz svakodnevnog života ili pak glazbenu točku, te biti što bolji u završnom kvizu općega znanja, povijesti i kulture. Na kraju zabavno-kulturnog programa došao nam je sv. Nikola u osobi našeg maturanta koji je najprije održao govor u kojem nas je potaknuo na dobro vladanje i na dobra djela, a zatim je svakom sjemeništaru podijelio simbolični dar.

Predstavljanje knjige

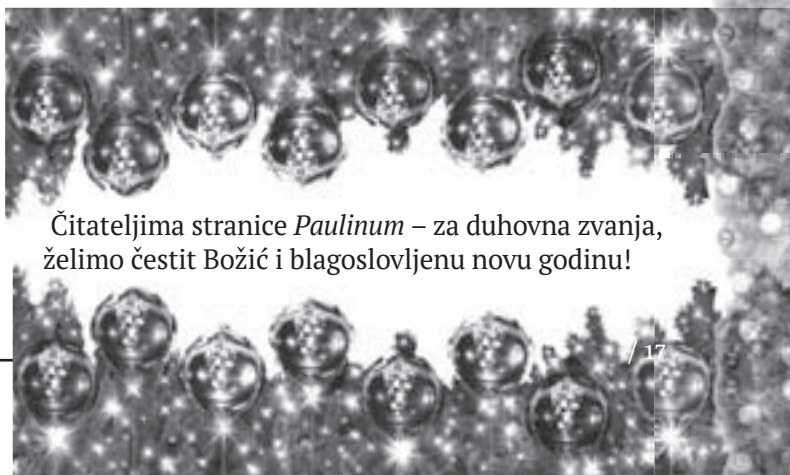
Knjiga „Isten műveinek szekértolója“ – (Promicatelj djela Božjeg) predstavljena je u kulturnom centru „Népkör“ u Kuli. Knjigu je napisao budimpeštanski pisac i novinar, Csongor Szerdahelyi, a sadržava razgovor sa zlatomisnikom Josipom Miocsem, profesorom, odgojiteljem i crkvenim glazbenikom. Kroz razgovor,

novinar nas upoznaje s djetinjstvom našeg ravnatelja, njegovim studijem u Zagrebu, svećeničkim redjenjem i obrazovno-odgojiteljskim radom u *Paulinumu*. Knjiga je tiskana u nakladničkoj kući Agape u Novom Sadu. Predstavljanje je moderirala profesorica i novinarka Livija Kozma, a o samoj knjizi govorio je o. dr. Károly Harmáth, ravnatelj nakladničke kuće Agape. Ulomke iz knjige čitali su paulinci: Leo Der, David Đuriš i Andraš Hegediš. Predstavljanje je uveličano glazbenim točkama koje su izveli Danijel Hatnađ, Tamaš Kiš i Adam Petrović. Nazočnima se na kraju obratio i sam mons. Miocs.

Adventske večeri

Okupljeni oko Kristova oltara, svečano smo razmatrali i palili svijeće na našim adventskim večerima. Prvu svijeću smo radosni upalili uz poticajni govor vlč. Arnolda Lukácsa. Na drugu adventsku večer gost nam je bio vlč. László Hajdu, koji je istaknuo da moramo poravnati naše staze i ići pravome cilju – Isusu Kristu. Treću svijeću smo upalili s preč. Draganom Muharemom, koji je u razmatranju stavio važnost na budnost i pripremu za radosno čekanje rođenja Spasitelja. Prema običaju, zadnju adventsku večer uvijek drži naš biskup, veliki kancelar škole i to je bio slučaj i ove godine. Prije podijele svečanog blagoslova, čestitao je nama, našim roditeljima i župnicima i zaželio čestit i blagoslovljen Božić.

Čitateljima stranice *Paulinum* – za duhovna zvanja, želimo čestit Božić i blagoslovljenu novu godinu!

Sveti Nikola u Srijemskoj Mitrovici

Dana 8. prosinca vjerni puk ispunio je prvostolnicu Srijemske biskupije te svetom misom zornicom proslavio svetkovinu Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije i na taj način javno očitovao svoju vjeru.

U večernjim satima organizirana je u prostorijama Hrvatskoga doma svečanost u čast sv. Nikole biskupa na kojoj se okupilo oko 100 djece koji u pratnji svojih roditelja. Večer je protekla u lijepom ambijentu, za čega su zaslužna školska djeca, na čelu sa svojim učiteljem hrvatske nastave **Bojanom Kadrom** i mladima župe sv. Dimitrija koji su pripremili igrokaz, predvođeni **vlč. Ivicom Zrnom**. Hrvatsko Nacionalno Vijeće dijelom financijskih sredstava potpomoglo je kupnju darova, na čemu smo im veoma zahvalni. /Ivica Zrno/

Sveti Nikola u Banatu

Sveti Nikola darivao je djecu u Ečkoj, Belom Blatu, Lukinom selu, Mužlju i drugim banatskim mjestima.

Najljepše su sv. Nikolu dočekali mališani u Ečkoj. Za vrijeme svete mise oduševljeno su pjevali uz gitaru na kojoj ih je pratio don **Janez Jelen** koji je imao i kratki nagovor u kojemu je djecu potaknuo na vjernost Bogu, što se također kaže redovnom molitvom, nedjeljnom misom i vjeronaukom. *Ne smiju zaboraviti ni na vjernost bližnjemu, što se pokazuje marljivim učenjem te poslušnošću i poštivanjem starijih: roditelja, svećenika, učitelja*, poručio je don Janez. /Janez Jelen/

Sveta Elizabeta Ugarska u Belom Blatu

Proštenje sv. Elizabete Ugarske proslavljeno je svečanom svetom misom u Belom Blatu 19. studenog.

Na svetoj misi okupio se lijepi broj svećenika i redovnika među kojima neki iz susjedne Rumunjske te brojni vjernici. Osobito nas je obradovao lijepi broj djece koji su došli iz škole zajedno sa svojim ravnateljem i profesorima katolicima. Misu je predslavio i propovijedao na mađarskom mladomisnik rodnom iz susjednog Lukinog Sela, a sada vršački župnik, a na paljčansko-bugarskom propovijedao je župnik **Stojan**

Mirčov iz Vinge kod Temišvara. Na kraju svete mise beloblatska mladež recitirala je pjesme te izrekla prošnje u čast sv. Elizabete. /Janez Jelen/

Susret župnih zborova iz Srijemske Mitrovice i Samobora

Župljani i zbor župe sv. Dimitrija iz Srijemske Mitrovice gostovali su u Samoboru.

Prije dvije godine samoborski i mitrovački župni zborovi potpisali su Povelju prijateljstva koju su sada u Samoboru „zapečatili“ sadnjom stabla božikovine (*Ilex aquifolium* L.) kao znaka trajnog prijateljstva. Svetu misu u župnoj crkvi sv. Anastazije predvodili su mitrovački i samoborski župnik **mons. Eduard Španović** i **preč. Davor Štuljan** uz prisustvo samoborskog đakona **vlč. Majka Rušeca**, a pjesmom je misu uvećao veliki mješoviti zbor mitrovačke župe. Veličanstveni mitrovački zbor pod ravnanjem **s. Cecilije Tomkić** praćen s devet svirača svojim pjevanjem oduševio je sve Samoborce. Kratki koncert priređen je nakon svete mise. Poslije svete mise u Parku domovinske zahvalnosti koji se nalazi uz samoborsku župnu crkvu, **mons. Eduard Španović** blagoslovio je posađenu božikovinu. Ispred stabla je granitna ploča s uklesanim tekstom: *Ovo stablo božikovine (Ilex aquifolium. L.) posadili su članovi zborova župe sv. Dimitrija iz Srijemske Mitrovice i župe sv. Anastazije iz Samobora kao znak trajnog prijateljstva. 9. prosinca, 2018.* /Violeta Gjурkin/

Sveta Cecilija u Srijemskoj Mitrovici

Spomendan sv. Cecilije, djevice i mučenice, 22. studenog proslavljen je u župi sv. Dimitrija, đakona i mučenika u Srijemskoj Mitrovici.

Na večernjoj svetoj misi koja je služena za sve pokojne pjevače, zborovođe i orguljaše okupio se župni zbor te su svečanim pjevanjem uvećali i ovaj dan. Misno slavlje predslavio je **mons. Eduard Španović**, župnik u Srijemskoj Mitrovici. Uz njega je suslavio **vlč. Ivica Zrno**, župnik u Lačarku i pastoralni suradnik u Srijemskoj Mitrovici. Nakon sv. mise upriličena je tradicionalna večera, te druženje svih pjevača, na kojoj su pjevači čestitali imendan voditeljici zbora, **s. Ceciliji Tomkić**. /Ivica Zrno/

Papa Franjo posjetit će Makedoniju u svibnju 2019.

Prihvaćajući poziv Katoličke Crkve u Makedoniji i državnog vrha Republike Makedonije, papa Franjo posjetit će Republiku Makedoniju – glavni grad Skopje 7. svibnja, priopćeno je 13. prosinca iz Tiskovnog ureda Svete Stolice i iz biskupske rezidencije u Skopju.

Program apostolskog putovanja pape Franje u Makedoniju bit će pravovremeno objavljen. Prethodno, od 5. do 7. svibnja 2019., papa Franjo posjetit će Republiku Bugarsku i to gradove Sofiju i Rakovski. Ovo apostolsko putovanje pape Franje bit će njegovo 29. apostolsko putovanje izvan Italije.

Objavljen je i logo apostolskih putovanja. Logo apostolskog pohoda u Makedoniji ima sljedeće značenje: karta i boje simboliziraju Makedoniju i njezinu zastavu; predstavlja dolazak Svetog Oca koji blagoslivlja ovu zemlju; budući da papa Franjo posjećuje Skopje, rodni grad Majke Terezije, stavljen je kao simbol sari Majke Terezije i plava boja koja ga karakterizira. Geslo apostolskog pohoda je „Ne boj se, malo stado!“ (Lk 12, 32). /IKA/

Papa o Globalnom kompaktu o migraciji

Papa Franjo se osvrnuo na usvajanje globalnog kompakta za sigurnu, uređenu i regularnu migraciju.

Prošlog je tjedna u Marakešu u Maroku odobren Svjetski sporazum za sigurnu, uređenu i regularnu migraciju, koji želi biti referentni okvir za cijelu međunarodnu zajednicu. Stoga se nadam da će, zahvaljujući ovom instrumentu, ona moći djelovati s odgovornošću, solidarnošću i suosjećanjem prema onima koji su iz raznih razloga napustili svoju zemlju i povjeravam tu nakanu vašim molitvama, rekao je Papa u obraćanju vjernicima nakon molitve Anđeo Gospodnji, 16. prosinca, na Trgu sv. Petra u Vatikanu. /IKA/

Progonjeno je 300 milijuna kršćana

Zaklada papinskoga prava „Pomoć Crkvi u nevolji“ objavila je XIV. izvještaj o slobodi vjeroispovijesti u svijetu.

U dokumentu, koji se odnosi na razdoblje od lipnja 2016. do lipnja 2018. godine, vidljivo je da su kršćani najviše progonjena vjerska zajednica. Istraživanje zaklade papinskoga prava potvrdilo je ozbiljne ili ekstremne povrede vjerske slobode u 38 zemalja u svijetu; od kojih se u 21 zemlji provode vjerski progono, a u 17 se zemalja provodi diskriminacija na temelju vjere. Stanje se tijekom promatranog razdoblja pogoršalo u 17 od 38 zemalja. U nekima, kao što su Sjeverna Koreja, Saudijska Arabija, Nigerija, Afganistan i Eritreja, stanje je ostalo nepromijenjeno jer je, prema istraživanju zaklade „Pomoć Crkvi u nevolji“, tako ozbiljno da se ne može pogoršati.

U Indiji je nasilje nad vjerskim manjinama sve češće, s motivima koji jasno uključuju vjersku mržnju. Manjine su, po mišljenju jednoga indijskoga zastupnika, prijetnja jedinstvu te zemlje. Prema izvještaju zaklade, izraziti nacionalizam ne mora biti nužno povezan s religijom, već se često očituje kao opće neprijateljstvo države prema svim vjerama. To je naročito vidljivo u restriktivnim mjerama koje uvelike ograničavaju slobodu vjeroispovijesti. Izvještaj tako podsjeća da je, primjerice, u Kini u posljednje dvije godine Vlada poduzela nove mjere za suzbijanje vjerskih skupina koje smatra protivnicima komunističke vlasti.

Na predstavljanju izvještaja u Rimu, među ostalim, bio je prisutan i kardinal Mauro Piacenza, međunarodni predsjednik Zaklade papinskoga prava „Pomoć Crkvi u nevolji“. Tom je prilikom kazao da su kršćani pridonijeli pravilnom sazrijevanju ideje slobode te su odigrali ulogu ne samo na vjerskoj, nego i na kulturno-povijesnoj razini. Sloboda vjeroispovijesti nije samo jedno od mnogih ljudskih prava, nego je stijena na kojoj se čvrsto drže sva ljudska prava zbog toga što se odnosi na transcendentalnu dimenziju ljudske osobe, rekao je kardinal Piacenza.

Ravnatelj talijanskoga ogranka zaklade, Alessandro Monteduro, istaknuo je pak da 61% kršćana živi u zemljama u kojima se ne poštuje vjerska sloboda, te se obratio zapadnim silama tražeći da sloboda vjeroispovijesti postane jedan od prioriteta međunarodne politike. /Bitno.net/

Utorak, 25. 12. 2018.

ROĐENJE GOSPODINOVO

Svetkovina

ČITANJA:

Danja misa: Iz 52,7-10; Ps 98,1-6; Heb 1,1-6; Iv 1,1-18

Božić je svetkovina – događaj ljubavi između Boga i čovjeka. Nažalost, ta je ljubav često jednostrana i neuzvrćena od strane čovjeka. To je jedna od tema o čemu nam govori prolog Ivanova evanđelja. Svjetlo koje prosvjetljuje svakog čovjeka, po kojem je svijet nastao, a koje svijet nije upoznao. Svojima je došao i njegovi ga nisu primili. Razlika je u tomu što smo danas mi kršćani ti njegovi kojima dolazi, i koji ga ne primamo. Učinimo radosnim ovaj Božić, uzvratimo Bogu svojom ljubavlju.

Nedjelja, 30. 12. 2018.

SVETA OBITELJ ISUSA, MARIJE I JOSIPA

Blagdan

ČITANJA:

1 Sam 1,20-22.24-28; Ps 84,2-3.5b-6.9-10; 1 Iv 3,1-2.21-24; Lk 2,41-52

U prvom čitanju susrećemo dvije vrlo zanimljive spoznaje. Prva, svijest Ane da je dugo željenog sina izmolila od Boga, i druga, da dijete nije njeno vlasništvo, nego da dijete pripada Bogu.

Kako li je samo tužno odrastati, a ne poznavati svoje roditelje. Sada kad se zamislimo, vjerujem da većina nas ne bi tako što nikad poželjela. Ali zamislimo koliko li je tek tužno da naša djeca odrastaju, a da nikad ne upoznaju svoga Oca, nekoga tko ih je stvorio, tko ih najbolje poznaje i najviše voli.

Utorak, 01. 01. 2019.

SVETA MARIJA BOGORODICA

Svetkovina

ČITANJA:

Br 6,22-27; Gal 4,4-7; Lk 2,16-21

Blagoslovljena Nova godina! Riječi su to čestitke koju svakom poželimo na početku nove godine. To je upravo i poruka prvog čitanja – blagoslovljen život ispunjen je Božjom blizinom. Tu blaženost osjetili su pastiri koji su pohodili novorođenče u štali. Nisu mogli ostati nijemi, nego su pričali po čitavoj okolici o tom – za njih životnom susretu. Stoga nam današnje evanđelje poručuje da susret s Bogom čini naše dane, naše vrijeme blagoslovljeno, a ne zdravlje, sreća, novac i ostale stvari koje jedni drugima najčešće želimo.

Nedjelja, 06. 01. 2019.

BOGOJAVLJENJE – SVETA TRI KRALJA

Svetkovina

ČITANJA:

Iz 60,1-6; Ef 3,2-3.5-6; Mt 2,1-12

Čežnja za Bogom urođena je svakom čovjeku. Bez obzira gdje se nalazio, koje vjeroispovijesti ili

nacionalnosti bio. Kao što se voda slijeva tamo gdje je udubljenje, gdje je vuče sila teže, tako se i čovjek usmjerava tamo gdje ga srce vuče. I ako je uporan, spreman je suočiti se s bilo kakvim preprekama. Poruka današnje svetkovine jest da se Bog objavljuje čovjeku. Ne prepušta čovjeka da ga besciljno traži, nego mu šalje znakove kako bi ga našao. Na čovjeku ostaje da bude pažljiv i mudro čita i tumači Božje znakove. Mudraci s istoka uputili su se tražiti novorođenog kralja židovskog. Primijetili su znak na nebu, te su došli na najlogičnije mjesto, u Jeruzalem. Međutim, Boga ćemo naći ondje gdje ga najmanje očekujemo. U malim i neznatnim ljudima, u malim i zabačenim mjestima, tamo gdje čovjek često ne gleda.

Nedjelja, 13. 01. 2019.

KRŠTENJE GOSPODINOVO

Svetkovina

ČITANJA:

Iz 42,1-4.6-7 ili Iz 40,1-5.9-11; Dj 10,34-38 ili Tit 2,11-14; 3,4-7; Lk 3,15-16.21-22

Od malena se vidjelo da će to biti veliki čovjek... Riječi su to koje možemo čuti kada ljudi pričaju o nekom poznatom i važnom čovjeku. Međutim, o Isusu tako što nismo čuli. Gotovo dvadeset godina nije se čulo za Isusa. Još od prikazanja u hramu, Isus se nije pojavljivao do danas, kada je došao na rijeku Jordan i s ostalim grešnicima stao u red na krštenje. Kako divan način započeti javno djelovanje – poniznošću i solidarnošću. Zahvaljujući toj poniznosti, svi smo mi po krštenju prešli iz ropstva u slobodu, na svakog od nas izlio se Duh Sveti te se zovemo i jesmo djeca Božja. Tu nam svijest budi današnja svetkovina.

Nedjelja, 20. 01. 2019.

2. NEDJELJA KROZ GODINU

Svetkovina

ČITANJA:

Iz 62,1-5; 1 Kor 12,4-11; Iv 2,1-12

U prvom čitanju prorok Izaija govori o slavnoj obnovi Izraela uspoređujući ljubav mladića i djevojke s ljubavlju Boga i židovskog naroda. U drugom čitanju sv. Pavao nam preko Korinćana poručuje da su darovi različiti, ali proistječu od istog Duha te da oni nisu darovani samo na vlastitu izgradnju, nego na korist cijele zajednice. Vrlo često tu različitost tumačimo negativno misleći da je jedan dar bolji od drugog, ali kada smo svjesni da se oni međusobno nadopunjuju, onda vidimo jasnu sliku jednog Boga koji prihvaćajući naše različitosti, vodi nas k istom cilju.

U evanđelju slušamo o nezgodnoj situaciji na svadbi u Kani Galilejskoj. Na majčin zagovor, Isus je učinio čudo, te se očitovao svojim učenicima. Mnoga čudesa se i danas događaju pod istim zagovorom naše Nebeske Majke, naše je samo vjerovati u „nemoguće“.

Oblici pokajničkog čina u liturgiji (II. dio)

Pokornički čin se uvijek nalazio na pragu svete mise. Bez pokorničkog čina ovdje ili ondje tijekom slavlja, jednostavno ne ide. Nude se istodobno četiri obrasca za pokornički čin. Uvod može sročiti sam svećenik ili đakon. Valjalo bi ponoviti ono što smo prethodno rekli o pretjeranoj blagoglagoljivosti. Valjana priprava pomaže pronaći zdravu mjeru i poticajne riječi povezane s liturgijskim čitanjima toga dana.

Predvoditelj slavlja u zaključku poziva na priznanje grijeha. Valja pripaziti kod tog poziva jer se u nas svećenika zna potkrasti nejasna formulacija – „pokajmo se za sve svoje grijeha i propuste“, kao da propusti nisu grijesi.

Nakon poziva na priznanje grijeha slijedi kratka šutnja. Ona je prijeko potrebna. Mala stanka, koja je obvezatna, služi za kratku sabranost od rastresenosti kod ulaznog slavlja (kad smo možda gledali tko je došao u crkvu, tko je na oltaru...), ali i da se sjetimo općenito svoje grješnosti, da se u srcu stvori raspoloženje kajanja i priznanja.

1. Škropljenje i podsjećanje na krštenje

Među pravim pokorničkim činima jamačno je najsadržajnije škropljenje blagoslovljenom vodom. Voda je podsjećaj na krštenje, ona je umivanje i čišćenje, ona je ujedno osvježanje i spas. Tu se misni obred povezuje s nedjeljom večernjom koja pjeva psalam 113., hvaljenje nakon potopa. Tu se stapaju Veliki četvrtak i Vazam, krštenje i euharistija, pranje nogu i posljednja večera.

Namjerno sam stavio ovaj oblik na prvo mjesto iako ga aktualni *Red mise* ne ističe dovoljno. Tek najnovije izdanje Misala (2002.) daje veću vrijednost tom obredu. S pravom. Uz naslov „Pokornički čin“ donosi na dnu stranice ovu napomenu: *Nedjeljom, osobito u vazmeno vrijeme, umjesto uobičajenoga pokorničkoga čina katkada se može upriličiti blagoslov vode i škropljenje na spomen krštenja...* Svakako, aktualno izdanje Misala na str. 449. nudi građu po kojoj se može prirediti lijep i sadržajan obred.

2. Confiteor

Ispovijedam se – najučestaliji je oblik molitve u pokorničkom činu. *Confiteri* znači ne samo priznavati nego i hvaliti. *Fari* naime znači govoriti, *fateri* usrdno govoriti, *confiteri* s nekim i o nekome snažno govoriti. Stoga ta riječ može poprimiti značenje i hvaljenja i priznavanja; to dvostruko značenje uvijek imajmo na umu dok ponizno izgovaramo riječi – *Ispovijedam se*. „Confessiones“ (Ispovijesti) sv. Augustina istodobno su i priznanja i hvaljenja, ispovijedanje grijeha i priznavanje milosti. Tako ta riječ dolazi i u svetoj misi: hvaljenje je prijeko potrebno jer je grijeh tako velik (moj preveliki grijeh!). Priznanje grijeha je potrebno zato što je hvaljenje uvenulo.

U *Confiteor* se udaramo u prsa. Je li to nesuvremeno? Jedan političar izaziva drugoga da bi se zbog svojih krivih poteza trebao udarati u prsa. Taj poslovični govor još uvijek je živ. Liječnički pregled nekoga čovjeka iziskuje da liječnik udara u prsa pacijenta da bi osluhnuo unutarnje organe. Usporedba s liječništvom može znakovitu gestu liturgije učiniti razumljivom: riječ je o zdravlju duše! U izvješću o Isusovoj smrti stoji: *Sav svijet koji se zgrnuo na taj prizor i vidio što se zbiva, vraćao se bijući se u prsa* (Lk 23,48). U misi slavimo (i) smrt Gospodinovu; usporedba kaže: *Carinik se udaraše u prsa govoreći: Gospodine, milostiv budi meni grješniku! Kažem vam: ovaj siđe opravdan kući svojoj* (Lk 18,13).

3. Smiluj nam se Gospodine

Najkraći oblik molitve u pokorničkom činu jest: svećenik: *Smiluj nam se Gospodine*. Narod: *jer smo sagriješili tebi*. Svećenik: *Pokaži nam, Gospodine, milosrđe svoje*. Narod: *i spasenje svoje daj nam*. Podrijetlo ovih riječi valja tražiti u antifoni prema Knjizi proroka Joela 2,17: „Oprosti, Gospodine, narodu svomu jer tebi sagriješismo“.

Kako vidimo, sastoji se od dva psalamska retka koje naizmjenice govore predsjedatelj i zajednica. Ovaj se oblik možda najmanje upotrebljava jer je malo prekratak. No, moglo bi ga se malo „pojačati“ nudeći poticaje za ispitivanje savjesti, bilo u obliku priznanja, bilo u obliku pitanja. Evo primjera:

(Poziv:) *Gospodin nas zove da nastavimo njegovo djelo u svijetu. Priznajmo pred njim svoje propuste:*

- *Često smo zanemarivali svoje kršćanske odgovornosti u svijetu.*

- *Nismo se dovoljno zalagali uspostaviti živ razgovor s tobom.*

- *Rijetko smo zračili povjerenje i nadu...*

(Završna molitva:) *Ostani uz nas, Gospodine, usprkos svim našim grijesima i slabostima i oprosti nam sve naše grijeha.*

Obrazac „odrešenja“ jednak je za drugi i treći način: *Smilovao nam se svemogući Bog, otpustio nam grijeha naše i priveo nas u život vječni.*

Da zaključimo: pokajnički je čin koristan, ali istodobno i priporan. Neka buduća obnova će premisliti i oblike i učestalost. Da bi mogao biti autentičan, pokajnički čin ne bi mogao biti umetan u svim slavljinama. Primjerice, sada su božićne ispovijedi. Ljudi će u većem broju pristupiti sakramentu ispovijedi i pokajati se za svoje grijeha. Uzimajući to u obzir, započinjati svečanu božićnu liturgiju kao i uvijek – *priznajmo svoje grijeha... pokajmo se... ispovijedam se... grijeh... propust... kajanje...* čini se nepotrebnim umnažanjem, prenatlažavanjem grijeha, neozbiljnim shvaćanjem sakramenta ispovijedi ili što već.

Vjerojatno ste se pitali – a gdje je najavljeni četvrti oblik pokajničkog čina? No, njemu moramo posvetiti posebni prilog zbog određenih pojašnjenja, ali o tomu u sljedećem broju.

Pisani tekstovi Novoga zavjeta

Biblija nije izvor vjere nego plod vjere. SZ napisao je jedan svećenik, pismoznanac, prorok koji je vjerovao u Jahvu. On je u knjizi kodificirao osobnu vjeru. Isus nije izdiktirao evanđelje apostolu Mateju. Učenik je živio s Nazarećaninom i poslije 40-50 godina opisao tu svoju vjeru u knjizi, koja se zove Matejevo evanđelje. Ako realno gledamo osobnu vjeru, nismo ju primili iz Biblije nego od roditelja, od bake i djeda, od neke osobe. Na početku nije tekst nego osoba! Pismo je samo rezultat već življene vjere. I za sljedeće generacije je prvotno mjerodavna vjera svjedoka koji svojim djelima i riječima živi ono Kristovo. Knjiga, SZ, NZ samo pomaže postojeću vjeru, vrši korekciju, osvjetljava, hrabri, intelektualno jača čovjeka da ono što je naslijedio, usvojio – jest ispravno i vodi Bogu po Isusu Kristu. Istinitost teksta dokazuje istinski život: prvo Isus, koji je otišao čak na križ zbog pouzdanja u Oca. Zatim apostoli i vjernici, koji su bili i jesu spremni dati život za Boga. Opis te vjere nalazi se u NZ-u.

To znači: prvotno govori Isusov život i život kršćana. Tek kao drugo se pojavljuje tekst, u kojem i po kojem Bog govori čovjeku koji živi svoju vjeru. Ovo je važno nama, kasnijim generacijama. NZ kao pismo utjelovljuje Isusovo djelo. Pismo govori svakoj generaciji – ali ne kao nešto što opisuje daleku prošlost. Ne, jer Onaj koji je u tekstu i dan danas živi i djeluje. Nadahnuću temelj daje sam Uskrsli. I Cezar je pisao knjige: ali on više ne govori jer je njegov svijet prošao. S Isusom nije tako:

Pismo govori: katolik realizira svoje najdublje zvanje kada sa svojim Gospodarom ide u svijet darovati iz sebe ono plemenito, Kristovo. Takav život će ostvariti što se dogodilo u realnosti i što je opisano u sva četiri evanđelja: uskrsnuće i vječni život u Očevom svijetu. To će biti vječni Božić. Blagoslovljeni blagdan svim čitateljima *Zvonika!*

on živi i danas – ne samo u nebu, nego i u vjerniku koji prima njegovo uskrslo Tijelo. Zbog živoga Isusa Krista i sam tekst je živ. Poruka je živa svaki dan, ne samo u crkvama, nego uvijek kada ga vjernik uzima u ruke i čita. Doslovce njemu govori Nazarećanin, koji je umro na križu i uskrsnuo treći dan. Svaka knjiga je od njega i živa je. S obzirom na to da je životna situacija kršćanina koji je otvorio Knjigu različita u ovom ili onom danu, može birati tekstove jer neke ne osjeća odgovarajućima u tom kontekstu, a neke da. Novi zavjet u cjelini je Isusov govor – samo to katolik ne zna u „jednom zalozaju progutati“ – jer je vremenski razdijeljen u različitim događajima svojega života. Tako jedan put osjeća „ovo“ upućeno

Isus živi i danas – ne samo u nebu, nego i u vjerniku koji prima njegovo uskrslo Tijelo. Zbog živoga Isusa Krista i sam tekst je živ. Poruka je živa svaki dan, ne samo u crkvama, nego uvijek kada ga vjernik uzima u ruke i čita.

njemu, drugi puta „ono.“ U realnosti, sve je upućeno njemu, ali čovjek nije sposoban odjednom primiti sve. Tekst je, dakle, živ zbog Isusa koji živi.

Pismo je i od čovjeka, ali od onoga koji je jedan sa svojim Otkupiteljem. To pak znači da su ga zajedno stvorili, opisali življenu vjeru riječima u jednoj knjizi. Bilo koje evanđelje ili pismo NZ-a jest zajedničko djelo iskrenog nasljednika Isusa Krista i samoga Uskrsloga, koji u njemu prebiva. Onaj pak koji čita, isto ima u srcu proslavljenog Sina i zato shvaća i ostvaruje poruku zajedno sa svojim Gospodinom. Ali vjera prelazi s osobe na osobu, ne s Pisma na osobu. Ta osoba je Krist, koji u roditeljima, u bilo komu koji vjeruje upućuje poziv i daje primjer sljedećim generacijama. Pismo to potvrđuje, jača, čini jasnijim.

Shvaćanje NZ-a, cijele Biblije, osobito dobro tumači događaj Božića. U došašću se spremamo slaviti sadašnji događaj, tek kao drugotno ono prije 2000 godina, koji je opisan u dva evanđelja. Božić su ispovijed, priče, dobra djela, kojima se sve više vezujemo uz Isusa Nazarećanina – i to sada, svaki u osobnom vremenu. Božić je događaj u čovjeku, sada, a ne pročitani tekst na polnoćki ili sutradan na svečanoj misi... Sjećamo se i te jedinstvene noći u povijesti čovječanstva, ali što bi to bilo bez onoga: „Sada je Isus u meni“? Bila bi to Cezarova knjiga, koja nema što egzistencijalno reći...

Nama vjernicima Isus Krist je važna osoba. Onaj koji se rodio da bi ostavio primjer kako treba slijediti Boga. To svjedočanstvo počelo je u Betlehemu u kojemu je rođen. Nastavljeno je na križu i u uskrsnuću, zatim u sakramentima i u vjernicima koji ga prihvataju. To je prvotna vjera. Zatim dolazi Pismo koje svaki dan trebamo otvoriti, kako bi osvježili, ojačali vrijednost onoga što već imamo u sebi, i dalje razvijali u praksi svagdašnjice.

Naš i Božji zajednički dom

I dilična slika Božića koja se uvriježila u našem doživljavanju blagdana Božića, ukoliko se zadržimo samo na njoj, može nas udaljiti od istine vjere koju na ovaj blagdan slavimo. Blagdansko ozračje koje nas okružuje ispunjeno je romantičnom scenografijom štalice, jaslca, ovčica i drugih životinja, anđela, pastira. Romantika, nježnost, prisnost, mir i blagost daleko su od istine vjere Božjeg dolaska i ulaska u naš svijet. Zbog „idiličnosti“ i „ljepote“ slika vezanih uz blagdan Božića, često izbljedi pred očima ona glavna poruka. Činjenica Božjeg dolaska u svijet sakrije se pred doživljajima blagosti i ljepote ukroćenih domaćih životinja, mira noći i blagoslovne nebeske pjesme anđela. Duhovni doživljaji i osjećaji preplave i nadiđu važnu, tjelesnu, materijalnu, zemaljsku dimenziju poruke blagdana.

Evandeoski odlomak s početka Ivanova govora o Isusu i njegovu životu, uvodi nas u stvarnost Božjeg dolaska u svijet na malo drugačiji način nego to čine ostali evandeoski odlomci što ih ovih dana slušamo. Evanđelist Ivan govori o Riječi koja je tijelom postala. Bog se utjelovio. Bog je postao zemaljskim bićem. Bog je postao tjelesnim čovjekom. Bog je postao zemaljskim čovjekom. Sveti Ivan u svom evanđelju čak rabi riječ koja doslovno prevedena označava „meso“, tjelesnost u najopipljivijem obliku.

Nasuprot duhovnoj i osjećajnoj stvarnosti koja nas ovih dana preplavljuje, poruka da je Bog postao zemaljskim čovjekom, ponekad nam se čini pomalo „nečistom“, „blatnjavom“, previše prizemljenom. Ipak, kad bolje razmislimo, jasno nam je kako su okolnosti Isusova rođenja daleko od svih naših romantičnih pretpostavki i od naših duhovnih očekivanja. Evandeoski izvještaji o Isusovom rođenju što ih ovih dana slušamo u sebi kriju upravo tu oznaku Božića. Porod u štali, u pribježištu, u mraku i noći, u smradu i prljavštini je stvarnost u kojoj je Bog došao na svijet. Nije to bio siguran i miran okoliš. Bio je to nesiguran i opasan, brutalan i surov svijet. Život Isusov nije bio samo u opasnosti od zaraze i svakovrsnih dječjih bolesti, nego i od ljudi poput Heroda, koji su mu već od rođenja radili o glavi. Njegova obitelj izvrnuta je prognaničkom načinu života i traži spas za sebe i novorođeno dijete u tuđoj zemlji, daleko od svih koji su im u životu značili i bili članovi njihove rodbine. Bez prijatelja, bez potpore, bez suosjećanja, bez izgleda da će se vratiti u svoj rodni kraj bježe u Egipat, u stranu zemlju s neizvjesnom budućnošću. Isus ulazi u svijet u

kojem su ljudi i sva stvorenja bez vlastitog doma u kojem ni za Boga nema mjesta gdje bi se nastanio.

U uvodu u svoje evanđelje sv. Ivan slijedi oblik i slikovitost opisivanja koji se nalazi u Knjizi postanka. Postanak svijeta i čovjeka opisuje se slikom oblikovanja zemlje. Od praha zemaljskog Bog oblikuje život. Biljke rastu iz zemlje, Bog oblikuje životinje od zemlje, a i čovjeka oblikuje od praha zemaljskog. Sav svijet Bog oblikuje od zemlje i oživljava svojom riječju. Riječ Božja daje život svijetu. Čovjeku udahnuje dah svoje Riječi i on postaje živa duša. Božji Duh oblikuje svijet i čini ga živim. Bog se druži s ljudima i svim bićima u svijetu što ga je stvorio. Svijet je njegovo domaćinstvo, njegov dom. Božji život i njegov lik postaje vidljiv i spoznatljiv u njegovim stvorenjima, a osobito u čovjeku. U djetetu Isusu Bog u potpunosti svojom Riječju ulazi u zemaljsku stvarnost ljudskog postojanja. Bog je svojim utjelovljenjem i rođenjem što ga na Božić slavimo, postao osobno, tjelesno i zemaljski prisutan među ljudima. On je postao jedan od nas, nama u svemu sličan, prepoznatljiv i dodirljiv. Bog je postao tjelesnim zemaljskim bićem. Božje rođenje je novo stvaranje. Božjim ulaskom u zemaljsku stvarnost počinje novi svijet u kojem Bog stanuje sa svojim stvorenjima. Bog ulazi u ljudski svijet, sa svim nedaćama i neizvjesnostima života, ne samo ljudi, nego i životinja, biljaka, svih stvorenja. Po Isusovom rođenju zemlja ponovno postaje naš i Božji zajednički dom.

Dok doživljavamo Božić u krugu svojih obitelji, s braćom i sestrama, ne zaboravimo u našem životu ni druga bića, stvorenja Božja koja nas okružuju. S poštovanjem i prijaznošću se odnosimo prema biljkama i životinjama. Borove i jelke koje smo u našim domovima okitili upotrijebimo korisno i svrsishodno. Hranu koja se u ove dane nalazi na našim stolovima s poštovanjem blagujemo. Ne razbacujemo se i ne bahatimo stvorenjima koja nam je zemlja dala da proslavimo današnji blagdan. Dok slavimo Božić, i mi se prenesimo duhom i tijelom u zajedništvo prirodnog okoliša i ljudi koji su prvi primili Spasitelja u štalici. Sjetimo se pastira i zemljoradnika koji su u suradnji s drugim Božjim stvorenjima kroz hranu što je na našem stolu i nama omogućili doticaj s Bogom po prirodnim darovima što podržavaju naš život. Jer Božić nije blagdan samo za nas ljude. Božić je blagdan za sva stvorenja svijeta, za sva bića, za čitavu Zemlju – njegov i naš dom.

Životno čekanje Božića kroz kreposti

Nalazimo se u došašću. Svako došašće je veselo iščekivanje Mesije. Sjećam se da sam u jednoj župi za obilaska bolesnika nailazio na više lijepih i ugodnih čekanja Božića. Jedna *majkica* (bakica, op. ur.), koju je unuk služio, slaba od bolesti sklopčala se na bolesničkoj postelji. Redala je molitve Bogu kako bi ih što lakše prebacila ravno u nebeske prostore. Ali kako? Budući da su joj prsti na nogama i rukama bili zgrčeni, krunica bi joj bila kao jedro, dok bi po molitveniku ukončenom šakom nekako listala, molila se i pjevala malom Božiću. Molila je za svoga pokojnog muža, pokojnu djecu, djecu u župi i inozemstvu, unuke i za svojega župnika. Te pjesme su bile tako dirljive i lelujale su se poput svijeća na vjetru dok je iz slabašnih usta izlazio tihi, skoro dječji glasić. Uvijek se veselila mojem posjetu. A kad bih je ispovjedio i pričestio znala bi reći:

- *Velečasni što ja volim Božić. Al' što ga volim. Jedva čekam da dođe...*

I došao je jednog dana po nju i odveo ju u svoju nebesku kuću. Ondje je čekala svoju prijateljicu o kojoj nastavljamo priču... Ona je bila slijepa i kao ona *majka* vezana za krevet kao ova za sobu. Osobito se veselila Božiću i već je osluškivala župnikove korake, kada će već doći ispovjediti ju i pričestiti. Kako će dočekati Isusa bez sakramenata. Kada bih došao i otvorio vrata od sobe, ona bi me pozdravila:

- *Faljen Isus, župniče. Stigli ste i do mene. Po koraku sam vas poznala. Vaš je korak poseban.*

Kada bih ušao u sobu nastavila bi:

- *Tako ja čekam Isusa. Sigurna sam da ću poznati i njegov korak...*

Isus je došao i po nju. Nadam se da je poznala njegov korak. Sada su obje s one strane duge u vječnosti.

A evo i životnog dočeka Božića kroz kreposti...

Na kraju jednog polja, u božićno vrijeme, stajaše Ljubav, božanske ljepote i sotonsko namrgođena Samoća... Promatraše mladi zaljubljeni par. Samoća reče Ljubavi:

- *Kladim se, da ću ih rastaviti.*

Ljubav uzvratila:

- *Sačekaj samo malo! Daj mi da provjerim jednu stvar.*

Samoća se složila. A Ljubav se približi zaljubljenima,

dodirnu ih, pogleda ih u oči i spazi u njima vlastiti lik. Vratila se i reče Samoći:

- *Hajde, sada je red na tebi!*

- Ne – odgovori Samoća – *sada ništa ne mogu napraviti, sada su njihova srca ispunjena Ljubavlju. Doći ću malo kasnije.*

Proteće neko vrijeme i Samoća navratila pokraj kuće onog zaljubljenog para i vidje mladog oca i majku s novorođenom bebom. Samoća se nadala da će ih do tada napustiti ljubav i nestrpljivo iščekujući, prekorači preko njihova praga. No, pogledavši im u oči vidje samo zahvalnost. Okrenu se i reče:

- *Doći ću kasnije...*

Proteće još dosta vremena i Samoća se pojavi ponovno pred njihovim vratima i začu dječju vrisku. Otac se tek vratio s posla umoran, a majka je uspavljivala djecu. Samoća se opet ponada da će ih ovoga puta moći rastaviti, jer kako reče: „Prošlo je toliko vremena i Ljubav i Zahvalnost bi dosad već trebali napustiti njihova srca.“ No, pogledavši im u oči u njima sada spazi sazrelo poštovanje i razumijevanje.

- *Doći ću kasnije* - reče i ovog puta i okrenu se i ode.

Proteće opet mnogo vremena. I Samoća se pojavi pred domom zaljubljenih. Primijeti sada da su im djeca već bila porasla. Sijedi otac je nešto objašnjavao sinovima, a majka je pripremala večeru u kuhinji. Zagledavši im se u oči, Samoća se još jednom razočara, vidjevši ovaj put u njima povjerenje. Proteće najviše vremena od tada. I Samoća još jednom svrati u isti dom. Opazi sada da posljednja unučad odlaze od kuće, a da kraj kamina ostade sjedeći rastužena i onemoćala starica. Samoća je pogleda i slavonski reče:

- *To je to, došao je konačno i moj trenutak!*

Htjede joj zatim pogledati u oči i uvjeriti se, ali istoga trena starica ustade i izađe iz kuće. Samoća krenu za njom. Uskoro, nekada mlada djevojka, a sada stara žena, stiže do groblja i sjede pored jednog groba. Bijaše to grob njenog supruga.

- *Izgleda, da sam ipak zakasnila* – reče Samoća. *Vrijeme je dovršilo ono što je bio moj zadatak.*

Tek tada se Samoća zagleda u rasplakane oči starice i u njima po prvi puta vidje uspomenu na Ljubav, Zahvalnost, Poštovanje, Razumijevanje i Povjerenje.

Starica će se s ovim krepostima roditi za nebo kao što se Isus rodio i rađa se u svakom čovjeku da proživi život na slavu Bogu, a na spasenje sebi i bližnjima.

Dragi prijatelji, sakupljajmo ove kreposti kako bi lakše stigli Bogu, a on k nama! ČESTIT VAM BIO BOŽIĆ, POROĐENJE ISUSOVO!

Hvala TV-u, internetu, Facebooku i drugim medijima koji nam dočaravaju čudnovatu ljepotu božićnoga ugođaja širom svijeta. Najednom je sav svijet postao čaroban! Toliko svjetla. Toliko borova i jelki. Toliko ukrasa i nakita. Toliko ponuda svakojakih. Toliko ljudi. Djece. Mladih. Toliko радости. Toliko truda. Puno, puno ljubavi!

A sve radi jednog ROĐENDANA! Koliko se rođendana slavi u jednoj godini? Zsigurno veliki broj ljudi kako-tako slavi svoj rođendan. Slavimo i rođendan svojih bližnjih. Idemo na rođendane svojih prijatelja. Svi nastojimo takvom zgodom darovati nešto što će obradovati i iznenaditi slavljenika. Sve to bude u krugu obitelji ili eventualno malo šire.

Međutim, ovako ne slave rođendane ni kraljevi, ni carevi, ni predsjednici. Ovaj rođendan se počinje slaviti mjesec dana prije: ulice i trgovi okićeni božićnom rasvjetom, trgovine se nadmeću ljepotom božićnih aranžmana, ponude preobilne svakojakih artikala koje će prema osobnim afinitetima odražavati želju da Isusov rođendan bude „naj“!

Ovoga Božića s ponosom možemo prolaziti našim ulicama i gradovima koje je Isusov rođendan ujedinio i opčarao izvana i iznutra. Sve je to na slikovit način znak onoga što je Izaija prorok pretekao, da će vuk prebivati s janjetom, ris ležati s kozličem, tele i medvjedica zajedno će pasti, djetešce njih će voditi. To DJETEŠCE je ISUS SIN BOŽJI, rođen od Marije Djevice na BOŽIĆ!

A koliko tek mi kršćani trebamo biti ponosni. Tek mi imamo razloga angažiranju. Svemu tomu možemo dodati onu ljepšu i važniju stranu. Možemo ići u dubinu. U sebe. U srce. Mi smo već od prve nedjelje došašća započeli svoju pripravu. Počeli smo ukrašavati svoje duše djelima ljubavi prema Slavljeniku! Na zornice smo žurili. Bacali smo van svu prljavštinu grijeha po svetoj ispovijedi, da Slavljenik dođe i nastani se u nama! Njemu treba naše srce. Njemu ne smeta ni štala, ako je u srcu ljubav. Njemu su to rođendanski darovi!

Dok se diviš tom jedinstvenom božićnom ambijentu širom svijeta, nemoj se dati opčarati! Nemoj povjerovati da je Isusov rođendan to blještavilo jer On je rođen u štali. U siromaštvu. Izvan seoske i gradske buke i blještavila! Nema Božića bez Isusa!

Neka tebi, brate i sestro, sve to bude ona čudnovata zvijezda koja je dovela mudrace da nađu Isusa, predaju mu svoje darove i prepoznaju u njemu svojega Spasitelja!

To je prorok Izaija vidio *da se zlo više neće činiti, neće se pustošiti na svoj svetoj gori mojoj: zemlja će se ispuniti spoznajom Gospodnjom kao što se vodom pune mora!*

Dao Bog, da ovaj Božić to bude!

Božićne trileme

PROSLAVA BOŽIĆA – kod kuće ili „na putu“?

Božić kao blagdan obiteljskoga slavlja, ali i blagdan osobite Radosti, pretpostavlja zajedništvo. Budući da na „zapadu“ sve više vlada praksa da obitelji nekamo otputuju za blagdane, interesiralo nas je što o tome misle čitatelji našega *Zvonika*. Stoga smo ih pitali je li to zajedništvo i proslava blagdana (ovoga puta Božića) nužno vezana uz prostor i podneblje u kojemu živimo, običaje koje vezujemo za proslavu blagdana, odnosno možemo li Božić dostojno proslaviti samo u krugu svojih obitelji ili se on može proslaviti i izvan mjesta življenja, također s obitelji, prijateljima i dragim osobama? Prakticirate li sami ili s obitelji putovati za vrijeme blagdana i kakva su vaša iskustva?

Božić, naravno, prvenstveno treba proslavljati u crkvi i u zajednici sačekati rođenje malog Isusa. Nisam pobornica raznih drugih mjesta proslave Božića osim u svom domu s najmilijima. Može se proslaviti i izvan mjesta življenja dostojno ako nam je to bitno (mislim na odlazak u crkvu), ali ipak... Osobno, više volim naše običaje koji se najljepše mogu proslaviti i ispoštovati u vlastitom domu, bez nečeg možda nametnutog na što nismo naviknuli. Osobito ako se Božić proslavlja „turističkim putovanjem“. Ako je proslava Božića na neki način organizirana kod bliskih ili daljnjih rođaka još nekako i može, ali osobno ja volim Božić slaviti kod svoje kuće, opušteno, mirno otići na misu, volim svoj „ušuškani dom“, našu *granu*, goste tijekom Božića, imendane koji su tada. Ja sam „starog kova“ – kod kuće s najmilijima je Isusovo rođenje najljepše. /**Zlata Zelić**/

Božić nije mjesto, Božić je obitelj, dragi ljudi i napose srce ispunjeno srećom i ljubavlju. Danas, s 42 godine, drugačije gledam na Božić i doživljavam ga u odnosu na vrijeme kada sam bila dijete. Za dijete Božić je dar, poklon, dijete ne može razumjeti što se to slavi i zašto se slavi. Ono je čulo da slavimo rođendan nekoga maloga djeteta koje je rođeno tamo negdje u štalici na slamici i da se to djetetce zove Isus. Onda dođe mladost, razumijemo što slavimo, ali ako nam roditelji ne prenose i ne uče nas tradiciji, ne prenose nam vjeru, ali onu pravu živu vjeru onda nam je Božić u mladosti izlazak u grad i društvo i naravno novci i darovi. Onda dođe to zrelo doba, kada dobiješ obitelj i poslože se neke stvari u životu i spoznaš tu živu vjeru u Trojedinog Boga. Tada Božić i slavlje Božića dobiva drugačiju notu. Božić je dom, dani provedeni s obitelji, zajednički odlasci na

misu. Radost koju osjećaš u srcu zbog tog malog djeteta koje se rodilo u štalici na slamici da bi tebe otkupio. Živu vjeru svjedočiš i pokušavaš je svim silama prenijeti na djecu. Djecu učiš da vole svoje i tuđe poštuju. Bilo gdje da se nalaziš u svijetu, svoju tradiciju slavlja Božića prenosiš na svoju djecu. I naravno, ne putujemo nikamo jer kada je obitelj na okupu onda imaš sve i ništa ti više ne treba. /**Amalija Šimunović**/

Do prije par godina smatrala sam da se Božić „dostojno“ može proslaviti samo i jedino u krugu obitelji odnosno samo u mjestu rođenja. Stoga sam redovito odbijala ne biti doma u vrijeme blagdana jer bih osjećala grižnju savjesti ukoliko na primjer za Materice ili Oce ne bih bila doma sa svojim. Božićni (ali i uskrсни) blagdani bogati su običajima karakterističnim za naše podneblje te mi je uvijek drago biti dio njih. To doista tim blagim danima daje posebnu čar (vjerujem da je taj osjećaj osobito intenziviran kod djece).

Premda do sada još nikada nisam otputovala s obitelji nekamo za blagdane, moje se mišljenje kako su se godine redale, u izvjesnom smislu promijenilo. Dakako da je najljepše Božić proslaviti u svojem rodnom mjestu i među poznatim licima, u rodnoj župnoj crkvi, ali smatram da slavlje Božića ipak nadmašuje mjesto. Ono nužno jest obiteljsko slavlje i samo tako i može biti „dostojno“ proslavljeno, zajedno s ljudima koje voliš i koji su ti dragi, ali dragi Bog rađa se najprije u štalicama naših srca i to je jedino pravo mjesto koje mu treba pripremiti da bi slavlje bili dostojno toga trenutka. Stoga ne vidim ništa loše da se na primjer s obitelji otputuje nekamo za blagdane jer katoličkih crkava ima i u drugim državama te se može s obitelji otići na svetu misu, objedovati skupa. Jednako tako, vjerujem da svatko od

nas ima članova obitelji „rasijanih po bijelom svijetu“ te stoga ne vidim ništa loše u tome otputovati do njih, otići s njima na svetu misu, zajedno objedovati blagdanski ručak i vratiti se doma nakon blagdana.

Ne moramo se vraćati u daleku prošlost i u vrijeme progona kršćana jer jednako tako i danas su kršćani u nekim dijelovima svijeta u manjini te ne smiju jasno očitovati svoju vjeru. Mnogi od njih u tajnosti slave blagdane, napose Božić i Uskrs. Stoga smatram da fokus slavlja blagdana treba prije svega biti na duhovnoj pripravi, a ona je jednako moguća na bilo kojem mjestu na svijetu i ne ovisi nužno o prostoru. Uostalom, čovjek je doma samo kad je s onima koji su mu blizu, bilo u srcu bilo tijelom. Možda bi zapravo bilo pravo otkrivenje i prosvjetljenje „proslaviti“ jedan Božić baš izvan mjesta boravka i „ušuškanosti“ u obiteljsku toplinu doma, punu trpezu te ga provesti na primjer s onom djecom koja nisu rođena u idealnim uvjetima, koja ne spavaju u toplim sobama, koja su možda čak napuštena... Jer i Isusovo rođenje je bilo sve suprotno današnjem poimanju Božića, obilja svjetla, lampica i lampiona, božićnih ukrasa, mirisa cimeta, borova... Božić je ondje gdje ima srca za brata čovjeka. /**Ž. Z. N.**/

Do sada sam Božić slavila u svome domu u krugu obitelji, ali smatram da proslava Božića izvan mjesta življenja također može biti lijepa i dostojanstvena. Mislim da Božić možemo slaviti bilo gdje nam je dostupno otići na misno slavlje jer to je prava proslava Božića. Za običaje vezane za ovaj prostor i podneblje sam dosta vezana, ali smatram da je svaki običaj koji slavi Božić lijep. Božić je proslava Isusova rođenja, a on se rodio za sve ljude na zemlji pa tako je proslava njegovog rođenja na bilo kojem mjestu na planetu važna i lijepa. U vrijeme

dostupnosti sredstava komunikacije i mogućnosti putovanja lijepo je, eventualno, proslaviti Božić i izvan svog doma i upoznati i druge ljude i običaje. Sve nas vezuje ista radost, rođenje maloga Isusa. /**Zlata Jegić**/

Mislim da je za jednu obitelj, osobito s malom djecom najvažnija proslava Božića u krugu obitelji, kako bi i ta djeca naučila od svojih roditelja što je najbitnije u proslavi cijeloga blagdana i jednoga dana mogli i oni sami isto tako slaviti ono bitno. Hoće li to biti kod kuće ili negdje izvan doma, na putu, u drugoj zemlji, nije toliko bitno dokle god se zna što se proslavlja – rođenje našeg Spasitelja Isusa. Naravno, tu radost treba dijeliti i širiti dalje, s prijateljima, rodbinom i svima koje susretnemo, zato i idemo rodbini i prijateljima čestitati i slaviti s njima Božić, kao što su pastiri išli i razglašavali po svem Betlehemu da se rodio Spasitelj. Jesam vezana srcem i mislim za moj kraj i običaje, ali ako bi me život naneo na neki drugi put mislim da mi to ne bi bila glavna briga. Jedino što bi mi bilo bitno je da budem u crkvi na misama i da čista i radosna srca dočekam Isusa kako dolikuje.

Koliko je velik broj onih koji nemaju božićno drveće, nemaju bogatu trpezu, nemaju što popiti, s kime proslaviti, a možda bolje dočekaju Isusa nego ja. Tako da doista mislim da proslava Božića nije nužno vezana za prostor, za običaje, za narod ili bilo što drugo. Bitni smo mi sami, kakvo nam je srce i duša, da li smo tamo pospremili i pripravili „gozbu i kolače“ Isusu koji se ima roditi. Nisam nikad putovala za Božić nigdje, eventualno nakon tih prvih Božićnih dana, ali za sam Božić sam uvijek bila s obitelji, tome su me naučili roditelji, a i sada u svojoj obitelji to prakticiramo. Ne kažem da je to jedino ispravno i da nije lijepo putovati za vrijeme

blagdana, ali meni je nekako najljepše proslaviti Božić uz obitelj, to je nešto što mene osobno najviše ispunjava i obogaćuje. /**Marina Vincer**/

Po meni Božić se najljepše proslavlja u krugu obitelji. Najljepše kad je za Badnju večer i prvi dan Božića obitelj na okupu. Može se proslaviti izvan mjesta življenja ukoliko je s članovima obitelji. Mišljenja sam i da je proslava Božića nužno vezana uz prostor i podneblje u kojem živimo, kao i za običaje koji se vezuju uz proslavu. Najbitnije mi je kako se duhovno odnosimo prema Božiću. Nisam nikada putovala za blagdane ni sama niti s obitelji jer nam je najljepše slaviti kod kuće. /**Sandra Vojnić Tunić**/

Mislim da se Božić može proslaviti gdje god postoji zajednica kršćana katolika koja ga slavi. Budući da je centralni i esencijalni dio proslave Božića ustvari u zajednici Crkve, to je preduvjet proslave. Od kada imam obitelj, ne mogu zamisliti, niti je bilo realno planirati slavlje Božića na nekom drugom mjestu osim: našeg sadašnjeg doma, doma mojih roditelja (daleko rjeđe) ili doma supruginih roditelja (daleko rjeđe), a sve tri proslave su s obitelji, prijateljima i dragim osobama. Dok sam studirao, nerijetko sam Božić proslavljao izvan obitelji, ali obvezno u zajednici Crkve u gradu studiranja. Bitno mi je povezati se s atmosferom slavlja Božića koju pamtim iz djetinjstva, što znači da mi je također bitna povezanost s podnebljem i običajima s kojima sam srastao. Isti osjećaj supruga i ja se trudimo prenijeti i na djecu. Iz tehničkih razloga neke od običaja ne možemo uvijek ispuniti, te u tom slučaju idemo ipak do granica racionalnih mogućnosti da se oni realiziraju. Ne prakticiramo putovanja tijekom blagdana. /**M. T.**/

Zornice

Izlazim iz crkve. Rijedak snijeg u pahuljama igra se u zraku.
Dižem glavu prema nebu, ni sama ne znam zašto.

Hodam dalje.

Zaboravljam na hladnoću. Uživam u igri snježnih pahuljica.
Počinju zornice. – Dođite!

Tiho ponovim riječi župnika. I opet plačem...

Plačem, jer se živo sjećam odlazaka s bakom na zornice
i svih dječjih radovanja za Božić.

Priprema, koje su trajale od prvoga dana Došašća
i donosile toliko uzbuđenja i veselja

u naša mala srca. Badnjaka, kićenja bora,
unošenja slame u kuhinju, odlaska na polnoćku.

Plačem, jer se sjećam svojih najdražih
koji više nisu sa mnom.

Godinama u daljini slavim Božić, kradom.

O svemu razmišljam dok mi koračaji postaju sve sigurniji.

Doći ću na zornice! Izgovorim glasno
kao da me župnik može čuti.

Snježne pahuljice i dalje padaju.

Lepršaju stvarajući čudesnu bjelinu.

Vjetar je sve jači. Hoće li ih podignuti natrag u visine?

Voljela bih da zabijeli. Uskor će Božić.

Ljubica Kolarić-Dumić

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Savjest 13.

*Mene si svezao kao svećenika, ja moram druge vezati
i k Tebi voditi. (O. Gerard, Milosrdnost, 004871)*

Otac Gerard ozbiljno je shvaćao sakrament svećeničkog ređenja i svoga poslanja. *Raspiruj milosni dar Božji koji je u tebi po polaganju mojih ruku* (2 Tim 1, 6). Svećenik je po sakramentu svetoga reda potpuno uronjen u Krista i s njime obnaša službu pastira Isusa u kojemu Bog kao čovjek želi biti naš Pastir. Zadaća je svećenika ljudima donositi Boga. Uvijek će postojati potreba za svećenikom koji je potpuno predan Gospodinu i zato je potpuno posvećen čovjeku. Snagom svetoga Reda svećenik je predsjedatelj slavlja euharistije, djelatelj sakramenata, učitelj, sudac i liječnik. Po svetim sakramentima svećenik ima veliku skrb za duše. On liječi duše. Svećenik je čovjek molitve, opraštanja, onaj koji prima i slavi sakramente kao čine molitve i susreta s Gospodinom. Sva jednostavna djela razgovora, susreta, svega onoga što treba činiti postaju duhovni čini u zajedništvu s Kristom. Svećenik je poslan naviještati Kristovo otajstvo i u Kristu, mjeru pravog čovjštva. Svećeničko služenje znači naučiti upoznati Gospodina u njegovoj Riječi i učiti da ga upoznaju oni kojima je svećenik poslan služiti. Tako shvaća i živi svoj redovnički i svećenički poziv naš sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin. U njegovim spisima dominira misao *liječiti duše*. Drugim riječima *liječiti duše* za o. Gerarda znači povezivati ih s Kristom, koji je pravi liječnik duše i tijela. *Isuse, kao svećenik neka nastavljam Tvoje zemaljsko poslanje, molitvom i pastoralnim djelovanjem, tako će biti naše ponizno tijelo slično Isusovom slavnom tijelu; kao vrt pun proljetnog cvijeća* (o. Gerard, *Theologia pastoralis*, 003375). Duše se liječe Božjom milošću i živom prisutnošću Isusa Krista u dušama. U svom pastoralnom planu o. Gerard odlučuje: *Sve činiti da Bogu privlači da sve Boga hvali* (Isto, 003099). Kao redovnik karmelićanin, o. Gerard želi što savršenije svoju meditativno kontemplativnu molitvu i pastoralno djelovanje ostvariti u sljedećem: *Ljepotu Boga gledati i propovijedati*. Povezivanje meditativno kontemplativne molitve i propovijedanja imat će učinak *da će po tome uspjeti sve Bogu privući, da sve Boga hvali* (Isto, 003099). Dok meditira o. Gerard moli: *Dajte mi milost da po njoj*

djelujem i sve i svakoga milujem (Isto, 002842). *Gost mi Isus i svaki čovjek kad imam s njim posla (...)* Isusa gostim kad mu na razne načine ugodim (Isto, 003100).

U rukopisu Duhovne vježbe čitamo: *Osobito ću na duše paziti jer su skupe kao Isusov život. S Isusom se nadmećem kad za duše radim i umirem* (o. Gerard, *Duhovne vježbe*, 0048982). Otac Gerard ima jasan stav prema molitvi, kontemplaciji i pastoralnom djelovanju. Kad je sav prožet ljubavlju prema Bogu i bližnjemu, kada je u molitvi i kontemplaciji, onda je njegovo propovijedanje i svećeničko djelovanje *liječenje duša*. On neprestano povezuje molitvu, kontemplaciju i apostolski rad kao izvrsni lijek za liječenje duša. *Moram u samoću bježati ili u javnosti svakoga slušati, i svačiju poštenu želju ispuniti* (o. Gerard, *Razgovor s Isusom*, 004016). Njegova je kontemplacija i djelatnost u tijesnoj povezanosti s Kristom. Dok djeluje i *liječi duše*, neprestano motri Krista, zahvaćen je Kristom kako bi posredovao da Krist svojom milošću zaposjedne duše. Gerardova kontemplacija i djelatnost, u kojem je Krist središte, kojim želi *liječiti duše* dostiže iskustvena obilježja, mistična obilježja. *Zaboravit ću sebe samo da liječim Tvoje rane. Moram za tobom ludovati kad vidim druge da Te na križ prikivaju* (Isto, 003922). U kontemplaciji i djelatnosti otkriva: *Divan život: danju svakome služiti, a noću moliti i bolesne dvoriti* (o. Gerard, *Theologia pastoralis*, 003137). Otac Gerard svjestan je da to „što navješćujem evanđelje, nije mi na hvalu, ta dužnost mi je. Doista, jao meni ako evanđelja ne navješćujem... Jer premda slobodan od svijeta, sam sebe svima učinim slugom da ih što više steknem... Svima bijah sve da pošto poto neke spasim (1 Kor 9, 16-22). Ovo što sv. Pavao piše „biti svima sve“, odnosi se na svećenika u svakodnevnoj blizini i pažnji prema svakoj osobi. Nema prave spoznaje bez ljubavi, bez unutarnjeg odnosa, bez dubokog prihvaćanja drugoga. Pastir ne samo da poznaje svoje ovce, on ih mora poznavati srcem, ljubiti ih i služiti im. U tome se sastoji Gerardovo *liječenje duša*, liječenje savjesti.

(nastavlja se)

31. prosinca

Katarina Labouré

* 2. svibnja 1806. † 31. prosinca 1876.

Sveta Katarina Labouré je poznata redovnica i mističarka 19. stoljeća. Rođena je u francuskoj pokrajini Burgundiji 2. svibnja 1806. kao deveto od jedanaestero djece u seljačkoj obitelji. Bez majke je ostala kada joj je bilo devet godina. Već je tada poželjela u samostan. Kada je odrasla počela je raditi kao služavka. U dobi od 24 godine javila se sestrama sv. Vinka u Parizu. Svoje duhovno zvanje je naslutila u jednom viđenju. Sanjala je bolesnoga svećenika, koji ju je pozvao jednom bolesniku. Bolesnik joj je obećao da će njezino zvanje biti služenje bolesnicima. To služenje je za nju odredio dragi Bog. Kad je stupivši u red ugledala sliku njegova osnivača, Vinka Paulskog, sjetila se svoga sna i da je u snu vidjela upravo njegov lik.

Čudotvorna medaljica

Katarini se Marija prvi put javila 18. srpnja 1830. i navijestila da će joj povjeriti jednu misiju. U noći 27. studenoga 1830. za vrijeme večernje meditacije u samostanskoj kapeli, kraj glavnog oltara ukazala joj se Marija, odjevena u bijelo s modrim plaštem. Lebdjela je nad sjajnom kuglom, s dvanaest svjetala poput dvanaest zvijezda oko glave. Na bosim nogama bile su joj položene dvije crvene ruže, a pod nogama smotana zmija. U visini srca Marija je upravljala globusom koji je predstavljao kuglu zemaljsku. Oko Marijina lika bilo je napisano: „Marijo, bez grijeha začeta, moli za nas koji se tebi utječemo!“ Viđenje je dopunjavalo veliko slovo „M“, nad kojim se nalazio križ, a pod njim dva

plamena srca: jedno, Presveto srce Isusovo okrunjeno trnjem, a drugo, Bezgrešno srce Marijino probodeno mačem. Katarina je čula glas koji joj je govorio: *Daj kovati medalju po ovom uzorku!*

Medaljica je u katoličkom svijetu vrlo raširena i poznata. Na medalji se vidi lik Blažene Djevice Marije iz Katarininog viđenja, kako iz Gospinih otvorenih ruku zrače zrake milosti, koje se izljevaju na zemlju. Katarini je objavljeno i naličje medaljice: veliko slovo M, a ispod njega križ. Ispod križa se vidi trnovim vijencem ovjenčano Srce Isusovo i mačem probodeno srce Marijino. Sve je u vijencu od dvanaest zvijezda. U viđenju je Marija obećala Katarini da će onaj tko tu medaljicu nosi o vratu primiti velike milosti. Uz tu se medaljicu od početka povezuju neobična i čudesna ozdravljenja, pa je narod ubrzo medaljicu prozvao čudotvornom. Zahvaljujući toj medaljici štovanje Blažene Djevice Marije je uvelike dobilo na zamahu diljem Europe. Tome je pridonijelo proglašenje dogme o bezgriješnom začecu Blažene Djevice Marije 1854. godine.

O viđenju je Katarina govorila samo svome ispovjedniku. Njegova je zasluga što se čudotvorna medalja raširila po cijeloj Europi. Katarina je sve do svoje smrti njegovala neizlječive bolesne, radila je u kuhinji, u praonici rublja i dvorila bolesnike. Bila je i vratarica jednoga doma za stare u Parizu.

Jedan je dogmatičar mišljenja da je Gospino ukazanje Katarini Labouré početak cijeloga niza ukazanja, kao što je Lurd ili Fatima. Katarina je jednostavna redovnica. Plod njezinih viđenja je čudotvorna medaljica, koja se raširila po cijelom svijetu. Njezina je poruka jasna: pouzdanje bez obzira na to što nas čeka. Čudotvorne medaljice nose milijuni pobožnih osoba koji se stavljaju pod zaštitu Bezgrešne Djevice. Viđenje sestre Katarine bilo je prema crkvenim propisima strogo ispitano i tek je tada je Crkva priznala vjerodostojnost toga ukazanja. Katarina je ostala i dalje ponizna. Bila je prava milosrdnica, kći kršćanske ljubavi u duhu svetoga Vinka Paulskoga. Obavljala je najteže poslove, a željela je iznad svega da se po svijetu proširi čudotvorna medaljica na čast Majke Božje. Medaljica se brzo širila po cijelom svijetu. Tek neposredno prije njezine smrti doznalo se da je baš ona primila Marijinu poruku. Preminula je 31. prosinca 1876. u jednom pariškom predgrađu, u samostanu u kojem je boravila 46 godina. Blaženom ju je proglasio 1933. papa Pio XI., a svetom 1947. papa Pio XII.

Zaštitnica je mnogih župa, crkava i kapela diljem svijeta. Godine 1933. Katarinino tijelo je nađeno neraspadnuto premda je 56 godina ležalo u vlažnom grobu. Tada je njezino tijelo položeno u stakleni sarkofag, koji se i danas čuva u kući matici sestara sv. Vinka u Parizu. Kapela je postala vrlo poznato hodočasničko mjesto.

Od adventa do Božića

Nalazimo se u posebnom vremenu, u pripravi za Božić – adventu. Tijekom adventa smo se pripremali tako što smo išli svaki dan na zornice u svoju župu, ustajali ranije nego inače da bismo se žrtvovali za našega Isusa. Ako smo bili redoviti na zornicama, skupili smo sve sličice i sada imamo lijep prikaz neke slike.

Djeca vole kada se na vjeronauku izvlače imena s osobama koje se nalaze u toj skupini. Zadatak osobe koja izvuče papirić je da kroz adventsko vrijeme pomaže i moli za tu izvučenu osobu. Na kraju se mogu i međusobno darivati skromnim poklončićima koji su sami izradili.

Svaka nedjelja adventa posebna je za sebe. Svakom nedjeljom pali se po jedna svijeća više, tako da je svjetlo sve veće i veće, a Isus je ono najveće svjetlo u našem životu. Posebne nedjelje jesu treća i četvrta, kada naglasak stavljamo na naše roditelje te se pripremamo za Materice i Oce i učimo po koji stih kako bismo ih obradovali.

Potrebno je pripremiti se i za program prije polnoćke nekom recitacijom, pjesmom ili igrokazom.

Božić je posebno vrijeme u godini, djeci vjerojatno najljepši blagdan Katoličke crkve.

Božić je kršćanski blagdan kojim se proslavlja rođenje Isusa Krista i pripada, zajedno s Uskrsom i Duhovima, trima najvećim kršćanskim blagdanima. Božićno vrijeme traje od Božića pa do blagdana Svetih tri kralja. Budući da u Novom zavjetu ne stoji kada se točno rodio Isus, prvi kršćani nisu slavili Božić, nego samo Uskrs. Božić se počeo slaviti u Rimu u 4. stoljeću (u izvorima dokazana godina 336.). Do danas nije jasno zašto se Božić slavi baš 25. prosinca. Prevladavajuće je mišljenje da se Božić počeo slaviti toga datuma zato što se tada u još uvijek većinski poganskom Rimu slavilo rođenje boga Sunca Sola pa je Crkva u želji da se potisne taj paganski blagdan počela slaviti rođenje Isusa Krista koji je Božansko Sunce s visine.

S najmlađim uzrastom djece može se raditi kroz priču kao na primjer što se nalazi u štalici, tko je došao posjetiti Isusa... Također, sada se mogu naći i zanimljivi crtici (npr. The Star (2017.); izvor Youtube: SUPERKNJIGA - Sezona 1 Epizoda 8 - Prvi Božić; TIHA NOĆ - crtani film; ISUS SE RODIO U BETLEHEMU crtani film; ISUSOVO ROĐENJE U BETLEHEMU; BOŽIĆ - ISUSOVO ROĐENJE) koji djeci na vizualni način približavaju priču o Isusu. Mogu se bojati neki prikazi Isusa, Marije i Josipa u štalici sa životinjama, anđelima, pastirima i kraljevima pa i nebom punim zvijezda...

Neka naše srce budu jasle
u kojima će se Isus roditi!

Djeca viših razreda nisu toliko otvorena i komunikativna kao prethodni uzrast, da bi govorili sve što im je palo napamet, ne razmišljajući je li to dobro ili ne. Ovaj uzrast će biti šutljiviji jer će paziti što će govoriti ako se bude govorilo o mjestu gdje se Isus rodio, u kojem gradu, kako su se zvali pojedini sporedni likovi koji se spominju kao Sveta tri kralja... Za njih je zanimljivije da se rade neke osmosmjerke ili da se određene osobe spoje s imenima.

Za najstariji uzrast, srednjoškolce, predlaže se meditacija na ovu temu, da se čitaju biblijska izvješća o Isusovu rođenju, pa da se nakon toga porazgovara s njima o njihovim doživljajima.

Sa svim uzrastima se mogu slušati i učiti, nakon toga pjevati i svirati božićne pjesme (može se naći na Youtube: Hrvatske božićne pjesme). Mogu se organizirati određene akcije kako bi se skupile namirnice za djecu koja neće imati Božić poput njih. Uglavnom je djeci zanimljivo praviti božićne čestitke. Kroz taj dio radionice pokažu i svoje talente tako što svatko na drukčiji način uljepša i ukrasi čestitku. Nekima je veoma zanimljivo kićenje crkve to jest jelki i pomoć oko drugih stvari kako bi crkva tada bila još ljepša nego inače i tako se istakla i nagovijestila da se rodio Spasitelj Svijeta.

Svako dijete je drukčije, nekome treba manje a nekome više vremena za savladati neke stvari pa i to bude zanimljivo da se vidi kako djeca razmišljaju i interpretiraju određene tekstove i događaje.

Molitve za „čišćenje“ obiteljskog stabla (3. dio)

O čito je da loš način života naših roditelja, kako uči i suvremena hagioterapija, mogu stvarati rane na duši djeteta i dok je u majčinoj utrobi. Suvremena psihologija, psihijatrija i psihoterapija također istražuju prošlost pacijenta kako bi utvrdili korijene određenih stanja u kojima se nalaze. No, mogu li se te „rane“ iscijeliti tzv. „čišćenjem obiteljskog stabla“ na način kako to preporučuju neki duhovni pokreti? I još jedno pitanje: Mogu li ljudi koji u punini žive sakramentalni i vjerski život, bez ikakve vlastite krivnje trpjeti zbog grijeha svojih predaka te to trpljenje otkloniti posebnim molitvama za „ozdravljenje obiteljskog stabla“?

Glede ovih pitanja razilaze se mišljenja pojedinih katoličkih teologa i na ta pitanja vrlo je teško dati jasan i jednoznačan odgovor. Ipak, valja upozoriti na neke krive zaključke. Prije svega, važno je znati da osoba vrlo često bez ikakve vlastite krivnje može prolaziti velike životne teškoće. One ne moraju biti rezultat nikakvog naslijeđenog „prokletstva“. Mnogi sveci imali su iskustva s teškim tjelesnim i duševnim kušnjama što nije umanjilo nego povećalo njihove zasluge u rastu u svetosti.

Molitve nisu „automati“

Dodatni problem u shvaćanju tih molitava bio bi automatizam – očekivanje da će se molitvom određenih obrazaca životna situacija sama od sebe promijeniti. Očekivanje da će molitva djelovati bez čovjeka ili izvan čovjeka je praznovjerje. Bog treba nas da svijetu budemo sol i svjetlo, a ne da stojimo sa strane dok se situacija ne „osoli“ i ne „osvijetli“. Naravno, iskrena molitva Bogu za naše pokojnike i pretke koji se možda nalaze i čistilištu, može učiniti mnogo za te duše. Jednako tako, molitva Bogu da nam pomogne promijeniti i izliječiti stvari koje ne uviđamo, odnose koji su poremećeni, a ne znamo zašto, teškoće kojima ne vidimo korijena itd., savršeno je dobra.

Jača sklonost na grijeh, zbog grijeha predaka?!

U razmatranju problematike „molitava za čišćenje obiteljskog stabla“ postoji još jedno važno pitanje: mogu li u potomcima postojati pojačane sklonosti na grijeh koje su plod grješnog načina života naših predaka, a koje ne spadaju u nasljedne osobine? Ili nisu naslijeđene zbog krivog odgoja? Primjer: ako je nečiji pradjed bio kockar ili je grijesio bludno, a ta osoba,

recimo, posvojena i odrasla u posve drugačijoj životnoj (i duhovnoj) sredini, hoće li ona i dalje osjećati veću kušnju ili sklonost na grijeh kockanja ili na grijeh bludnosti? Preciznije, rađamo li se s negativnostima koje su posljedica naših predaka? Na to pitanje je vrlo teško, ili možda nemoguće, dati posve pouzdan odgovor. Sigurno je da Bog svaku dušu stvara tako da može postići savršenost. Ulaskom u tijelo ona već „nasljeđuje“ određeni teret svojih prvih predaka. Na koji način to isto tijelo može nositi teret svojih bližih predaka nadilazi naše znanje. Ipak, iz svega dosad rečenog možemo barem biti sigurni da s Božjom milošću nismo nikada i nikako osuđeni ni na prokletstvo ni na propast.

Najvažnija uputa za razlučivanje

Ne bojte se! – jedan je od temeljnih Božjih poziva i ohrabrenja čovjeku. U tom svjetlu trebamo provjeravati sve što se događa u našem ljudskom i kršćanskom životu. Svaka teorija koja nam u življenju kršćanstva ne donosi radosnu vijest, već samo strah i bojazan, od krive je strane. Iskrena molitva za svoju obitelj i obiteljsko stablo nikako nam ne može štetiti, ako je pravilno shvaćamo. Ali, neka svaka naša molitva bude radost, a ne da to činimo zato što se bojimo da će nam prošlost naših predaka naškoditi.

Najnovije

„Prikazivanje misa i izricanje molitava kako bi se izliječilo obiteljsko stablo strano je katoličkom nauku i liturgiji... Niti u objavi, niti kod crkvenih otaca, niti u povijesti katoličke teologije ne postoje primjeri ove prakse“, zaključak je to koji je iznio vlč. Rogelio Alcántara na kongresu Međunarodnog udruženja egzorcista održanom u rujnu ove godine u Rimu, prenosi portal Bitno.net. „Takozvana molitva za ozdravljenje obiteljskog stabla vodi ljude do traženja razloga njihove patnje izvan njih samih. To sprječava istinski proces psihološke pomoći koja bi mogla pomoći pojedincu. Stoga mise koje se slave na ovu nakanu više su psihološka opasnost za vjernike negoli pomoć“, upozorio je pred kraj svog izlaganja Alcántara, dodavši i kako je dodatan problem to što umjesto da prikazujemo mise za svoje pokojne pretke „prikazujemo mise sami za sebe“, kako bismo učinili da njihovi grijesi prestanu utjecati na naš život.

Darujmo se(be)...

Dragi čitatelji! Nedavno se na jednom satu školskog vjeronauka postavilo pitanje (pitala učenica sedmašica!): „Zašto za Božić dobivamo darove, kada nije naš rođendan, već Isusov?“ Sjajna prilika za razgovor, osobito dragocjeno je to što je pokrenut od strane učenika – to se ne propušta! Skoro pol sata, rezerviranog za film o Isusovu rođenju, prošlo je u razgovoru.

Zašto itko ikomu ista daruje? Zašto darivamo nekoga tko slavi rođendan? Koliko dugo smišljamo što bi poklonili i kako biramo darove za drage prijatelje? Bilo je zanimljivo otkriti da danas postoji „profesionalni kupac darova“ i da je to najčešće – mama! Rijetki danas kupuju dar prijatelju/prijateljici sami, ali tek – BFF („najboljem prijatelju/ici zauvijek“). Mnogi iskreno priznaju da to niti ne žele, a misle da ni ne bi znali. Darove koji se sami izrađuju samo rijetki priželjkuju i znaju ih cijeniti. Čini se da je potrošački mentalitet zbilja uništio darivanje: nikad više ponuda za darove, i skupe i jeftine, a nikad manje osjećaja dok se pripremaju (biraju, kupuju, pakiraju, nose u ruci u posebnom položaju da ruka zaboli, samo da se dar ne ošteti!) i nikad manje radosti dok se dar prima, otvara, za njega zahvaljuje i – koristi!

A Isus i njegov rođendan? Jako nam je jasno da se on sam nama darovao – počeo na Božić, dovršio na Veliki petak, u punini na Uskrs! Nekako nam je došlo – Isus nas uči da (se) i mi jedni drugima darujemo... Znamo li kako? Smijemo li? Možemo li se odlučiti za takav dar ili ćemo radije platiti još malo, kupiti bilo što i staviti samo u vrećicu, ne trošeći vrijeme na razmišljanje što osoba koju želimo darovati zbilja želi, treba, zna imati i koristiti u radosti? Pokušajmo. Isus ne daruje ništa drugo i nikako drugačije osim sebe sama i baš onoga što trebamo, a treba slijediti Njegov primjer, zar ne? Čestit Božić! (lvh)

Vjera „uživo“

Sвета misa s djecom - iskustvo jedne mame

„Duboko vjerujem da odlazak na sv. misu posvećuje čitavu obitelj. Željela bih ohrabriti roditelje s malom djecom na zajednički odlazak na sv. misu. Ponekad ti susreti s Gospodinom zaista proteknu u skladnom zajedništvu obitelji s Kristom i Crkvom, a ponekad su izvor trpljenja i križ. U svim tim susretima euharistija je uvijek vrelo milosti za naš život“, kaže mama Mandica.

„Sretna sam danas da smo suprug i ja od početka u

tomu ustrajali iako nije išlo s lakoćom. Naš sin je krenuo s nama na nedjeljnu misu već kao novorođenče. I već tada je negodovao i plakao, a mi smo ga nosili i umirivali. Kako je bio stariji, to je bilo zahtjevnije s njim jer je bio glasan, u svakom trenutku spreman za bijeg i istraživanje sakralnog prostora. Plakao je, vikao, trčao. Nerijetko sam znala primiti ukor od drugih gospođa koje je moje dijete ometalo. Često sam kući dolazila znojna,

iscrpljena, a katkad i uplakana. Danas to gledam kao priliku da se mekšam i učim poniznosti. U međuvremenu su nam se rodila još dva sina i istinski sam se pribijavala hoćemo li ustrajati. Međutim, s njima smo uglavnom s lakoćom odlazili na sv. misu. Vremenom sam shvatila da je najvažnije najprije pripremiti sebe, unaprijed se suočiti s mogućnosti da ću možda cijelu misu provesti pazeći na dijete, bez stvarnog sudjelovanja u slavlju Crkve. Zato mi je najviše pomoglo čitanje liturgijskih čitanja prije sv. mise. Nakon što sam ih pročitala, na misi bih s lakoćom pratila čak i ako moram nositi nemirno dijete.

Priprema djece također je važna. Pokušati im prije objasniti gdje idu, kako se treba ponašati, i s puno ljubavi im govoriti o Isusu i o njegovoj prisutnosti u Euharistiji. Prije sv. mise svakako se pobrinite da djeca jedu i piju jer jelo i piće za vrijeme mise može vam samo odmoći. Ako nosite igračke, neka budu tihe i meke. Ostalim mamama s dječacima moram reći iz iskustva da autići mogu biti vaš veliki neprijatelj jer ćete često morati stišavati „brujanje vozača“ i sudjelovati u glasnim sudarima. Mnoga djeca tiho listaju slikovnice. Međutim, moj sin bi glasno čitao svima oko nas, i to je razlog zašto ih ne nosimo. Ako je dijete nestašno, a lako se umiri, mislim da je bolje ne izvoditi ga van. Samo ako ometa dostojanstvo bogoslužja i sudjelovanje drugih. Inače ćete većinu vremena provesti na crkvenim vratima. Jedan od savjeta koji sam ja dobila i zaista mi nije bio od pomoći jest sjediti naprijed u crkvi blizu oltara, po mogućnosti u prvoj klupi. Za nas su prva mjesta bila najizazovnija i zahtijevala najviše intervencija. Hodanje po crkvi svojoj mlađoj djeci ne dopuštam jer sam iskusila da hodaње lako prijeđe u trčanje i brzo se nađete u neugodnoj situaciji. Malenu djecu je najbolje držati na rukama ili u kolicima ako mogu sjediti mirno. Ovo što pišem se odnosi na djecu koja su jako živahna. I moram reći da većinu toga nisam primjenjivala sa svoja druga dva sina jer zaista nije bilo potrebno. Tako da budite svjesni da je puno toga i do naravi vaše djece. S nekima je lakše, s nekima je teže.

U svakom slučaju, Gospodin zna da vi imate sve potrebne sposobnosti da odgojite dijete koje vam je darovao. Prigrnite zajednički odlazak na sv. Misu jer je to hrana za dušu vaše obitelji. Vrijeme dok su djeca mala nije jednostavno i treba strpljivo izdržati to razdoblje jer ono brzo prolazi. Kao majka trojice dječaka moram reći da su dječaci često izazov za nas majke. Ali trebamo prihvatiti njihovu razigranost kao nešto dobro. Oni su rođeni istraživači spremni riskirati u ponašanju i u igri. Upravo im to omogućuje da danas-sutra budu hrabri muškarci. Mi roditelji ih na tom putu trebamo usmjeravati i pružiti im bezuvjetnu ljubav. Prikazujte Gospodinu sva trpljenja koja prolazite za dobro djeteta i duhovni rast obitelji. Bog vidi vaš napor i sigurno će vam uzvratiti.“ **(Mama Mandica V.)**

Božić danas

Protjerali su Isusa

Približava se Božić i ulice su prepune svjetla.

Bezbroj trgovina, profinjeno, ali pretjerano bogatstvo. S lijeve strane našeg automobila, nižu se upadljivi izlozi. Iznad izloga dražesno sipi snijeg, no to je samo optička varka. Zatim dječaci i djevojčice na sanjkama koje vuku jeleni, Walt Disneyjeve životinje. Ponovno sanjke i Djed Božićnjak i lanad, prašćići, zečevi, žabice, crveni patuljci. Sve se uglađeno kreće. Ah, evo i anđelčića... Ma kakvi! To su nedavno izmišljene vile kao ukras snježnom pejzažu.

Jedno dijete s roditeljima podiže se na prste i zadržano promatra.

No, u mom srcu nevjerica, a zatim i bunt: ovaj bogati svijet prisvojio je Božić i sve božićne ugođaje, ali je iselio Isusa. Voli božićnu poeziju, njegovo ozračje, prijateljstvo koje stvara, darove, svjetla, zvijezde, pjesme. Koristi Božić za najbolju zaradu u godini, ali na Isusa ne misli.

„Došao je među svoje, no nisu ga prihvatili...“ „Nije bilo mjesta za Njega u svratištu...“, niti na Božić.

Noćas nisam spavala. Ova me misao držala budnom. Ako bih se ponovno rodila, napravila bih mnoge stvari koje bi služile Božićima ljudi na zemlji. Tiskala bih najljepše čestitke na svijetu, radila bih figure i figurice najdragocjenije umjetnosti, zapisivala bih poezije, pjesme iz prošlosti i sadašnjosti, ilustrirala bih knjige za malene i velike o ovom velikom „otajstvu ljubavi“. Pripremala bih predstave i filmove, ne znam što sve ne bih učinila... Danas sam zahvalna Crkvi što je sačuvala kipove i slike.

Kada sam prije mnogo godina bila u zemlji u kojoj dominira ateizam, jedan svećenik je klesao kipiće anđela da bi ljude podsjetio na nebo. Danas ga više razumijem. Zahtijeva to praktični ateizam koji sada preplavljuje svijet. Sigurno da ovo prepisivanje Božića, a protjerivanje Novorođenog zaboli.

Neka se barem u svim našim kućama – slaveći ga više no ikada – usklikne tko se rodio.

Chiara Lubich, „Vraća se Božić...“

Kada na Božić uđemo u crkvu, prvo što vidimo su ogromni borovi ukrašenim ukrasima raznih boja. Vidimo i okićeni oltar, svijeće, ikebane od grančica borova, a vidimo i štalice. Štalice u kome se nalaze Marija, Josip, tri kralja, jaganjci, i još mnoge životinje. A tamo se nalazi još netko. Mali Isus. On je ona najmanja figura. Najmanji u toj svoj „dekoraciji“. U ogromnoj crkvi za

jednu tako veliku osobu namijenjeno je tamo malo mjesto, kutak koji zauzima gotovo zanemariv prostor.

Narod koji dolazi u crkvu gleda da na njima sve bude novo, uglađeno, lijepo. A Isus koji leži u štalici je posve jednostavan i time nam šalje poruku da i mi trebamo slijediti njegov primjer. Ta mala figura koja predstavlja njega nas potiče da u svojim životima trebamo biti mali da bismo postali veliki i da bismo postigli velike stvari. S puno žrtve, puno molitve, odricanja i ljubavi. Sve tom nam govori ta najmanja figura.

Neka nam ovaj Božić donese samo jednostavne stvari poput Isusa koje će nas usrećiti više nego materijalne i one stvari koje prolaze. Sretan i blagoslovljen Božić!

Larisa

Čovjek koji je izgubio svoje SRCE

Živio jednom neki vrlo srdačan čovjek. Sve što je činio, činio je cijelim srcem. Ljudi su ga jako voljeli jer im je mnogo toga mogao dati. Stoga su ga često molili da dođe k njima i obdari ih svojom riječi i razumijevanjem. Ali, ne samo da je imao veliko i široko srce, nego i puno znanja i vještine. Bio je upućen u metode i tehnike koje su mu bile veoma korisne u radu s ljudima. Uživao je sve veći ugled kod ljudi.

Ovaj čovjek načelno nije nikada govorio: **Ne** jer se bojavao da će to ljude razočarati. I još se nešto ušuljalo u njega: stekao je ugled i priznanje, i toga se više nije htio odreći. Stoga je uvijek govorio: **Da**. I davao što je mogao cijeli dan. On je savršeno obavljao svoj posao – ali jesu li ljudi to željeli?

No, tijekom vremena dogodilo se tom čovjeku nešto što ni sam nije predviđao. Naime, ljudi su toliko dolazili k njemu i od njega nešto tražili da je njegovo srce iz dana u dan postajalo sve manje. Naposljetku je čovjek još samo otvarao ladice da bi ljudima dao ono što su molili.

Noću bi nanovo punio ladice koje je danju prazio, tako da ljudi nikada nisu dobivali dojam da on nema više što dati. Te ladice su uvijek bile pune! Samo ponekad čovjeku bi se nametnulo gorko pitanje: Je li to doista ono što ljudi traže od mene? Gdje je moje srce?

Ljudi mu nisu kazivali da su primali darove bez srca. Ponašali su se kao da su zadovoljni svime što im je rekao i učinio. Sa srcem ili bez srca. Najedanput se taj čovjek, koji je savršeno obavljao svoj posao i bio obasut mnogim priznanjima duhovno probudio. Zaronio je u sebe, postao je posve malen, žalostan i počeo plakati: „Izgubio sam svoje

srce! Žrtvovao sam svoje srce radi vanjskog djelovanja. Htio sam biti velik i nikada ne razočarati ljude s: **Ne**. Ali sad sam najmanji od svih. Jer ja sam izgubio svoje srce. Gubio sam ga dok sam uvijek iznova punio svoje ladice i dopuštao da ih ispraznjavaju ljudi koji su sve moguće tražili od mene – ne pitajući je li tu čovjek sa srcem koje grije, koje je nježno i koje ljubi.“

Taj veliki čovjek stisnuo se u svoj kut i žalio za izgubljenim srcem.

Razmišljao je o tome gdje ga je izgubio. Dok je plakao, sinulo mu je: nikad nije uzeo vremena da se odmori kako bi se njegovo srce moglo ispuniti stvarnim životom. Zaboravio je slušati vlastito srce i dati mu što je potrebno da bi doista moglo živjeti.

Bitno.net

Sjaj u očima

Rijetki su ljudi kojima u očima možemo primijetiti, vidjeti *onaj* sjaj. Sjaj koji odaje čistoću duše, srca, radost života. Zaista rijetko tko ima *taj* sjaj.

Bog je prije svega naša radost. Uzdaajući se u njega sve prepreke rušimo, preskačemo. Ljubi nas takve kakvi jesmo. On stavlja mir u naša srca, koji ako prepoznamo – izmamљуje *taj* sjaj. Njegova ljubav nam daje hrabrost, nadu, ulijeva povjerenje, vjeru. Zahvalnost je minimum kojim mu možemo uzvratiti. Tamo gdje je Bog, tamo je nebo. Ta ogromna, nesebična Božja ljubav čini da sve u nama i oko nas procvjeta. Kada ga ljubimo sve nam se okreće na dobro, on ravna putove. Daje nam snagu, utjehu, svjetlo, vodi nas i jača. Čineći grijeh gubimo sjaj u očima. Grijeh razara i unesrećuje. Duša s grijehom ne može svijetliti, ne može odati radost i dobrotu. Težiti k svetosti... Svetost nam daje tu potpunu čistoću srca, duše, života. Kada živimo pravedno, u miru s Bogom i ljudima, tada imamo *onaj* sjaj u očima.

Instinska vjera, djela milosrđa i ljubavi daju nam sjaj. Molitva, iskrena i žarka. Pravi prijatelji, obitelj, osobe oko nas. Ljubav prema bližnjemu. Podijeljena radost

je udvostručena radost. Kako se divno osjećamo kada nekoga usrećimo, obradujemo. Često nam tako malo nedostaje da budemo sretni – povjerenje, iskren prijatelj, nebo puno zvijezda, cvijeće na livadi, riječ zahvale, snažan zagrljaj. Skupocjeni darovi nisu uvjet za *taj* sjaj u očima. Provjerimo – ljepše se osjećamo kada dajemo nego kada primamo.

Činiti druge boljim i zadovoljnijim. Izazivati im, makar i malim znacima pažnje, sjaj u očima. Svakodnevno nekoga možemo obradovati. One koje volimo činiti sretnima. Pa i one koje prvi put vidimo – siromaha na ulici, bakicu na pješačkom prijelazu ili u autobusu. Toliko mogućnosti imamo! Želiš li da ti život bude lijep, učini ga lijepim drugima (Stjepan Lice)! Nećemo biti u sjeni ako donosimo svjetlost u tuđe živote. Igrajmo se u životu, sitnice neka i nas i ljude oko nas čine sretnim. Sjaj u očima drugih izmamit će i sjaj u našim očima! Bog nam je dao obraz da se možemo smijati, a neka sjaj u našim očima odaje čistoću, radost i smijeh našega srca i duše!

Jelena Pinter

Draga djeco,

Božić je svuda oko nas. Cijeli svijet slavi rođendan našega Spasitelja. Sigurno ste ovih dana puno pomagali svojim kako bi Božić u vašoj obitelji bio što ljepši. Jeste li srce očistili, uredili, spremili? Nema Božića bez čistoga srca! Dok uživate na raspustu zabavite se izrađujući harmoniku Betlehem, vjerujem da takav još nemate. A svoje znanje o Božiću provjerite na stranici samo za Vas! Osmijeh na lice i svima radostan Božić!

BOŽIĆ

1. „Zdravo milosti puna“ Mariji je rekao anđeo:

- a) Gabriel
- b) Rafael
- c) Mihael?

2. Sveti Nikola biskup molio je iskreno i Bog je na njegovu molitvu:

- a) zaustavio oblake
- b) smirio more
- c) umnožio kruh?

3. Isus se rodio u vrijeme kralja:

- a) Jobaba
- b) Davida
- c) Heroda?

4. U Bibliji piše da su Isusu donijeli darove:

- a) mudraci s istoka
- b) kraljevi s istoka
- c) čarobnjaci s istoka?

5. Proroci pišu o događajima:

- a) prošlim
- b) sadašnjim
- c) budućim?

6. Sveti Nikola je bio biskup u:

- a) Rimu
- b) Bariju
- c) Myri'?

7. Hvalospjev BDM naziva se:

- a) Magnificat
- b) Mistrificat
- c) Magificat?

8. Tko je svetom Josipu rekao da je Isus začet po Duhu Svetomu?

- a) anđeo
- b) pastiri
- c) Herod

9. Emanuel znači:

- a) spasitelj
- b) s nama Bog
- c) Gospodin?

10. Tri kralja donijeli su Isusu:

- a) dragulje, tamjan i smirnu
- b) alabaster, tamjan i smirnu
- c) zlato, tamjan i smirnu?

11. Zaharija je otac sv. Ivana Krstitelja, a muž:

- a) Elizabetin
- b) Marije Magdalene
- c) Sipore?

12. „Na njemu će Duh Gospodnji počivati“, za Isusa je rekao:

- a) prorok Izaija
- b) prorok Ivan
- c) prorok Jona?

13. Nakon anđelova navještenja Marija je otišla k svojoj rodici:

- a) Kleopatri
- b) Elizabeti
- c) Mirjam?

14. Isus je Spasitelj:

- a) kršćana
- b) svih ljudi
- c) djece?

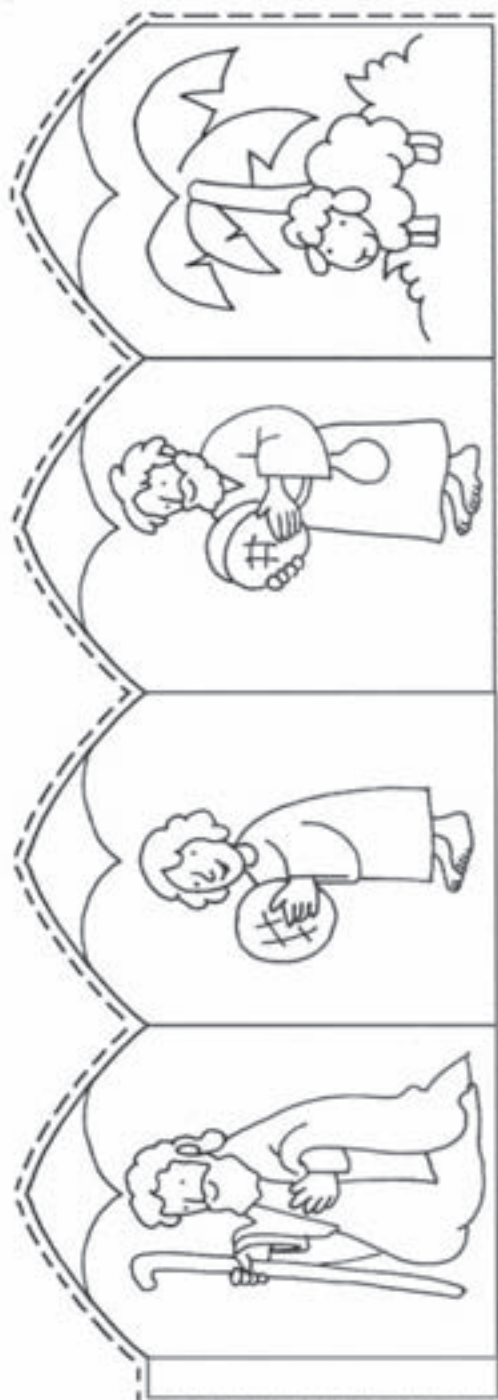
RIJEŠENJA: 1. a); 2. b); 3. c); 4. a); 5. c); 6. c); 7. a); 8. a); 9. b); 10. c); 11. a); 12. a); 13. b); 14. b).

BOŽIĆ JE svi u Betlehem

- oboji crteže i izreži prema isprekidanim linijama
- zalijepi crteže da postanu jedan niz
- presavij slike jednu preko druge da izgledaju poput „harmonike“

www.katehetski-nadbiskupija-split.net prijevod sa: www.graficapastorale.it

U blagdanskom raspoloženju i osjećanju

Iako ljudi božićne blagdane slave na razne nove načine, entuzijazam, uživanje i jedna nota posebnosti ih ne napušta tijekom blagdana. Psihološki aspekt razmatranja božićnih blagdana ide u različitim smjerovima, ali svi uglavnom vode k našem mozgu.

Kognitivna krivulja temeljena je na čestim pogreškama kojima smo skloni kroz naše rezoniranje, evaluaciju i sjećanja. Ovi mehanizmi uglavnom su u kombinaciji s nesvjesnim umom koji boji čovjekove sklonosti i uvjerenja i daje prednost određenim iskustvima.

Tradicija

Tradicija počiva na vrijednostima obiteljskih prenositelja običaja, sjećanja, ali i mitova. Osim religioznih i duhovnih motiva, blagdanski kontekst zna biti i jedna vrst kolektivne regresije. Kako to da se toliki odrasli uključe u čekanje sv. Nikole ili Djeda Božićnjaka, pomažući djeci da se održe u toj radosnoj iluziji? Razlog je što i oni na nekoj razini prolaze svoje djetinjstvo i povezuju se s dijelovima već izmijenjenog dijela sebe koji je nekada postojao, a otišao je u povijest... Nostalgija i djelomična regresija jesu još jedan od mehanizama blagdanske radosti.

Socijalna psihologija kontinuitet tradicije vidi kao kombinaciju socijalnog učenja i izbjegavanja kazne. Dio miljea komu pripadamo održava određene običaje, kao dio obiteljskoga rituala. Jedan od razloga ne napuštanja istih, jest potencijalni „progon iz plemena“ koji, iako se u suvremenom društvu ne događa eksplicitno, implicitno je itekako prisutan, osobito u fantaziji onih koji se boje ove vrste odbacivanja. Pridružujući se ili održavajući običaje mi smo i legitimni „pripadnici plemena“. U suprotnom, možemo se naći izvan njega, što nije socijalno povoljno po jedinku. S obzirom na to da smo naučili ne ići protiv osobnoga imidža, narodi različitih kultura vrlo rado dočekuju Sinterklass (u Nizozemskoj), Père Noël (u Francuskoj), Santa (u U.S. & U.K.), Jezušku kod Mađara ili pale svijee za Hanukah kod Židova.

Sigurnost ili navike?

Moć navike također utabava staze naših transmitera u mozgu i vrlo se teško brišu. Uostalom, i zašto bi ukoliko su one iako po malo sladunjave, lijepe, romantične, dobronamjerne i potiču na dobro?

Ipak, mnogo je lakše držati se ustaljenih riječi, navika, običaja, vrijednosti ili uvjerenja. Gotovo da postoji automatski odgovor ili okidač koji nas usmjerava da radimo

stvari kako su se i ranije radile. S – R veza ili Stimulus – Reakcija je u psihološkom smislu mehanizam koji osobu čvrsto drži u zoni određenih reagiranja, ponašanja i navika. Uostalom, zona komfora i sigurnosti jest i evolutivno uvjet i motiv ljudskog preživljavanja. Za mnoge ljude lakše je raditi nešto što smo radili nego ići u nepoznato. Iz tog razloga ljudi jedu istu hranu, slušaju istu glazbu i poduzimaju rituale koji su o blagdanima na psihološkoj razini i izvor sigurnosti kako za pojedinca, tako za skupinu ili obitelj.

Rizik izlaska iz rutine

Blagdani generalno znače i izlaženje iz svakodnevnice rutine. I ma koliko nekima godilo jer spominju „konačno odmor“, jedan dio ljudi tada prolazi kroz krizu. Nekima prestanak rada i svakodnevnih obveza upravo donosi „potencijalnu opasnost“ jer im blagdan postaje „prazan“. Uz to, kao da ih prati osjećanje usamljenosti. Osobe znaju da se osjećaju kao autsajderi ili nevažni i nevidljivi kada izađu iz svojih rutinskih obveza. Sebe vrednuju npr. samo kroz jednu od uloga koja je aktualna, a to je za mnoge često posao.

S druge strane, neki žude za bliskim prijateljskim odnosima, pa ukoliko im taj osjećaj nije uzvraćen, sve se završi doživljajem razočaranosti, uz česta osjećanja odbačenosti. Usamljenost se često osjeća kada nismo s ljudima koji su nam emotivno važni.

Nostalgija i darovi

Ipak, neka su istraživanja pokazala da je nostalgija koju ljudi osjete o blagdanima izvor dobrog raspoloženja, samopouzdanja i optimizma za budućnost.

Također, učinak darova i darivanja vrlo je interesantan. Generalno, tendencija je da ljudi vole dobro osmišljene darove, neki čak i skuplje. Većini je veće zadovoljstvo darivati nego biti darivanim, iako je i ova tendencija naglašena. Samopouzdanje, sreća i pozitivna slika svijeta potiče velikodušnost darivanja. Neki autori podsjećaju da je dar ustvari ljudska obveza, kroz koji ljudi daju, primaju ili se odužuju određenoj osobi.

U tom svjetlu, doktor psihologije Tim Kasser koji proučava materijalizam kaže da su darovima skloni oni koji manje obraćaju pozornost na duhovno, dok su ovi drugi više okrenuti vjeri, skloniji širiti duh čestitanja za blagdan koji slave!

Zato svima vama želim sretan i blagoslovljen Božić i Novu godinu!

Djetešce nam se rodilo

Idok su bili ondje, navršilo joj se vrijeme da rodi. I porodi sina svoga, prvorodjenca (Lk 2, 6-7). Vjerujem kako svi imamo neka iskustva s rođenjem djeteta u obitelji. Većina nas iz iskustva zna kako novorođenče zapravo u trenu mijenja sve i svakoga oko sebe – i u mom životu – mijenja moje životne običaje, dnevni ritam, vrijednosti. Odjedanput mi to dijete postaje najvažnijim. Ono me odjedanput određuje – moje vrijeme, osjećaje, energiju. I ja odrastao sam onaj koji se prilagođavam djetetu – u njegovoj blizini postajem nesebičnijim, boljim – malo dijete izvlači iz mene ono najbolje, najplemenitije. Za njega postajem sposoban na neke stvari koje dosad nisam ni zamišljao. Ono me ispunjava, daje smisao mome životu. S njim liježem i s njim ustajem, on je u mojim mislima, on me mijenja, u njegovoj blizini postajem drugi čovjek.

U božićno vrijeme često pjevamo: *Djetešce nam se rodilo*. Ako je to tako, onda te pitam, koliko ti to dijete uistinu ulazi u život, koliko ono zapravo utječe na tebe, na tvoju svakodnevnicu? Koliko dopuštaš da mali Isus postaje tvoje središte, da te mijenja i stvarno određuje? Koliko dopuštaš da ti preobražava osjećaje, najdublje želje, svakodnevne običaje, temelje tvoga života? Za 5-6 dana, koliko ćeš misliti na to dijete koje ti se rodilo, koliko ćeš s njim razgovarati, koliko ćeš vremena provesti s njim?

Bog nam dolazi u obličju malog djeteta – jer kao što se malo dijete ljubi, i Bog želi da ga se ljubi, on želi tvoje srce, tvoju intimnost, tvoje povjerenje. Dijete se ne nameće, ono ovisi o odraslima. Tako se i Bog ne želi se nametnuti, on ti se zapravo predaje u ruke. Tvoj odnos s njim ovisi o tebi, on ti se izručuje, predaje, on je u tvojim rukama upravo kao malo dijete. Od tebe ovisi kako će se

razvijati vaš odnos, u ovom slučaju ti si odrastao – Bog kao dijete ima potpuno povjerenje u tebe, ako ga primiš postaje ti dar.

Ali dijete zahtijeva i pažnju, brigu, otvorenost i nesebičnost. Bog kao dijete ima slične zahtjeve – želi da se njime baviš, da razgovaraš s njim, da mu se daš. Istina je da se od maloga djeteta nitko ne boji, djetetu se ljudi otvaraju, dopuštaju mu da im se približi i sami mu se približavaju. Bog također ne želi da se od njega itko boji, on želi da ga osjećaš bliskim, želi ući u tvoj intimni život, želi da ga prigrliš, zagrliš, prihvatiš...

Želim da te Isusovo rođenje uzdrma, da ti uzdrma temelje života. Želim ti da pored malog Isusa doživiš pravo majčinstvo i očinstvo, da doživiš odgovornost i veličinu svoje vjere. Želim da ti to dijete postane središte života, da ti postane najvažniji, želim da mu se daješ iskreno i nesebično – i vrijeme, i energiju. Želim da provedeš njim mnogo vremena, da razgovaraš s njim. Dopusti da bude s tobom, u tvojoj blizini, da može rasti i sazrijevati, budi tom djetetu oslonac, dopusti mu da računa na tebe. Želim da ti to dijete donese puno radosti, da te ispunji, učvrsti samopouzdanje, da ti snage – i da ti podari veliko srce, živo srce. Želim da ti to dijete postane sve, zato pazi na njega. Neka ono postane tvoj ponos, tvoja slava, tvoje bogatstvo. Danas ti se dijete rodilo, prihvati to dijete iz Marijinih ruku, umi ga, nosi ga kući, živi od njega, živi s njim, prepoznavaj u njemu svoga Boga! Želim ti sretan Božić!

Današnja crkva u svijetu susreće se s problemom nedostatka vjernika koji redovito dolazi na svetu misu. Ni naša, Subotička biskupija ne zaostaje za tim problemom. Crkve su sve praznije, duhovnih zvanja je sve manje. Stari umiru, mladi i djece je sve manje, mnogi odlaze u inozemstvo trbuhom za kruhom... Živimo užurbanim životom i često nemamo vremena čuti Božju riječ. Crkva je željna mladih vjernika punih ideja, dobrih propovjednika koji će radosno naviještati evanđelje. Često se pitam kako netko tko je kršten ne ide redovito u crkvu.

Često se znam naljutiti na ljude koji kažu *Ako Bog da ili Bože samo pomozi*, a ne idu u crkvu. Bog ti je dobar samo kada ti nešto treba, a kriv ti je kada ti se nešto loše dogodi. Kad je stani-pani, dobar je i taj Bog koji je tamo na nekom stotom mjestu u mom životu. Često ljudi kažu da im je sveta misa jako rano i da oni nedjeljom vole dulje spavati, ali to im i nije neki izgovor. Sveta misa postoji i u poslijepodnevnom terminu. Često se na poslu trudim svjedočiti Krista. I nikada me nije bilo sramota reći da idem u crkvu, niti da sam aktivna na župi. Katkad prepričavam propovijedi i potaknem ljude da krenu u crkvu. Često čujem i loše stvari o svećenicima i crkvi, ali pokušavam sve to ispraviti, sve loše misli koje se motaju u ljudskim glavama. Pokušavam promijeniti njihovo mišljenje iako je to nekada jako teško. Ali trudim se. I smatram da bi svaki kršćanin to trebao raditi.

Mnogi dolazak u crkvu smatraju nekom vrstom obveze ili pak dolaze da bi bili viđeni. No, kako postati istinski vjernik? Mnogo je toga što možemo dobiti u crkvi. I to sasvim besplatno! Crkva je otvorena za siromašne, bogate, bolesne, zdrave, dobre i loše, djecu,

stare, za sve dobi. Gotovo za sve ljude svijeta – bez ograničenja! Iako nam se čini da je crkva ograničena prostorom, svi ljudi mogu stati u nju. Koje su to dobrobiti? Najprije dobivaš sakramente koji te mogu formirati kao osobu, koji će te učiniti boljim. Na krštenju dobivaš prve upute kako rasti u vjeri. Roditelji su ti koji imaju zadaću dovoditi te redovito na svetu misu, da stvoriš naviku dolaska na svetu misu. Ako to stekneš, neće ti biti teško doći na misu ni kada prethodnu noć iz izlaska dođeš kući u sitne sate. U crkvi možeš dobiti mnoštvo darova. Napose darove Duha Svetoga. To je nešto najdragocjenije što ti vjera može dati. I to je besplatno. Nijedna svota novca ne može kupiti dar Duha Svetoga. Možda misliš da ti crkvi ništa ne možeš dati, ali varaš se! Ako ne možeš dati novac, sigurno imaš neki dar ili vještinu koja čini posebnim. Znaš šivati, pomoći ćeš izraditi oltarnik, ako znaš kositi travu pomoći ćeš uređivati župno dvorište, ako imaš vještinu pravljenja ikebana pomoći ćeš urediti oltar.

Crkva sve cijeni! Crkva sve prihvaća!

Dakle, crkva nudi jednu vrst sigurnog života. Crkva nudi i mnoge pogodnosti za djecu. Redoviti župni vjeronauk, druženja, kvizove, putovanja. Crkva nudi priliku za pjevanje, čitanje, ministriranje. Svaka obitelj može godišnje dobiti besplatni blagoslov svoga doma. To je događaj koji će možda okupiti cijelu obitelj u molitvi sa svećenikom. Crkva nudi i mnoge pogodnosti za mlade. Rad s djecom, pomaganje starima i bolesnima, uređenje i čišćenje crkve. Ni stariji vjernici nisu zanemareni. Oni uvijek mogu moliti za svog župnika, za svećenike, duhovna zvanja, i sve vjernike. I njihov doprinos je velik! Često nas crkveni doprinos sprječava da idemo u crkvu ili da primimo svećenika u kuću. Nemaš novca? Crkva nudi rješenje i za to! Ako imaš vremena nešto dobro uraditi za svoju zajednicu ili ako znaš raditi poslove koji će pomoći da crkva kao zgrada opstane, neka to bude tvoj crkveni doprinos!

Crkva je tu da sasluša sve vaše probleme. Ni za to ne traži naknadu. Crkva daje i velike nagrade za sve. Nudi i oprost, milost, radost, zajedništvo, prijateljstvo, brine se da se svaki čovjek u crkvi osjeća kao kod svoje kuće. Kada želiš privući nekoga u crkvu, možeš mu slobodno reći da je crkva kao hotel s pet zvjezdica. Nudi sav komfor svijeta, pa i više. Na ljudima je da odluče. Reklama je pred njima. Jedna sasvim solidna reklama. Reklama u kojoj nema loših stvari. Reklama koja je stalno aktualna. Crkva i vjera će ti samo pomoći da budeš bolji čovjek da na stvari gledaš na drukčiji način. Da sve dobre i loše stvari prihvaćaš kao Božju volju. Kada ti odlazak u crkvu postane način života shvatit ćeš da si sposoban dovesti još ljudi. Dođi i uvjeri se kako je nama lijepo i vjeruj mi, nećeš se pokajati!

Komercijalizacija Božića: tko je prvi počeo?

Analizirajući vrlo glasna i opominjuća te sasvim točna upozorenja koja vrve s vjerskih portala o načinima kako izbjeći komercijalizaciju Božićnoga vremena, sjetio sam se izlazaka iz crkve s mise polnoćke u mojem rodnom selu osamdesetih godina prošloga stoljeća. Oni dječaci i stariji momci čiji su očevi, stričevi i ujaci dolazili tih dana da predahnu od „privremenog“ rada u zapadnim zemljama (u slučaju mojeg sela to je bila i još je i danas isključivo Njemačka), hvalili su se nevjerojatnom pirotehnikom, čak i za današnje doba. Arsenal se, naravno, ispaljivao baš kada su preplašene bakice pokušavale ne okliznuti se na stubištu kojim se silazi iz crkve. Mi, tadašnja djeca smo imali pomiješana osjećanja. Plašili smo se pucnjave i vatrometa, ali smo istodobno bili i ponosni što, eto, i mi imamo što prikazati. Opskrbljivači blagdanskog pirotehnikom nisu mnogo razmišljali. Nesvjesno su postali uvoznici nečega što je iz bezazlene neautentičnosti preraslo u opću društvenu devijaciju koja svoj opaki život živi baš u vrijeme kada slavimo početak hodanja Božjih nogu na planetu koji nam je on stvorio.

Tako započeto agresivno vremensko podudaranje polnoćke i pirotehnike, pjesme i eksplozija, vatre i čestitanja, pretvoreno je u prilično gadan običaj. U godinama nakon „zlatnih osamdesetih“ prvo je to malo selo bilo svjedokom pravih božićnih eksplozija i pucnjeva tu, sasvim blizu, a onda i prepuštanja sili medijskoga blagdanskoga *mainstreama*. Iz nje se njegovi žitelji, kao ni mi ostali, bez obzira jesmo li žitelji sela ili gradova čini mi se, još nismo uspjeli izvući. Želim reći: nemojmo kriviti „ovo opako vrijeme“, „ovu situaciju“. Nemojmo smišljati isprike. Komercijalizaciju Božićnoga vremena smo mi – roditelji, prihvatili prilično davno, a naša djeca jednostavno nemaju drugoga izbora. Ona ne znaju za drugi adventski put od onoga koji je, s malim nijansama, „poklopljen“ nečim što se zove *pretpraznično* vrijeme u našim vrtićima, školama, tvrtkama i, konačno,

obiteljskim stanovima i kućama. Ona ne znaju za Božić o kome ne bruje moderni mediji, tjerajući nas na trošenje i namećući „duh“ Božića. Ona ne poznaju drugo vrijeme niti drugo ozračje od ozračja konzumerističkoga prosinca, a obrasce takvoga ponašanja, budimo to sigurni, postojano će usvojiti.

Još jedno božićno zapažanje koje seže u „zlatne osamdesete“. Kada je susjedova sestra, koja je živjela u Osijeku, potajno 1986. godine donijela „Jugotonov“ album s hrvatskim božićnim pjesmama *Christmas with Kićo* (Božić s Kićom), koje je izvodio Krunoslav Slabinac, susjed nas je, pod okriljem noći, pozvao da ga dođemo slušati na njegovu magnetofonu. Slušanje je moralo biti realizirano tako da ne bude glasno i da slušači ne pjevaju – samo da slušaju. Kakav je to bio nevjerojatan događaj

– slušati dobro poznate popijevke koje svi pjevamo u crkvi tijekom Božićne osmine, naše, hrvatske – a s kazete! U vremenu koje je sada nepojmljivo, kada se na Božić išlo u školu kao tijekom svakog radnog dana! I bili smo ponosni, svi, cijelo susjedstvo, i ne baš tihi u pjevanju tih pjesama desetinama puta, uz ponovno preslušavanje čarobne Kićine kazete. Kasnije su se te iste pjesme slušale i u crkvi, prije mise polnoćke...

Danas... Danas se trudimo „Preživjeti Božić“, u „Misiji: spasiti Božić“, gledajući u „Božićnog anđela“ i smijući se odgovoru na pitanje „Kako je g. Grinch ukrao Božić“. Sve ove filmove i crtiće, gledamo s našim najmlađima, kako drugačije? Ima li nekog puta natrag? I zašto bi to uopće bilo moralno loše?

Pa, ne mora biti. Ovisi, naravno, o nama. Nama je daleko teže dopustiti da nas u nametnutom vremenu prijeteće ispraznosti koju je donijela teško optužena komercijalizacija Svjetlo Istinito potpuno obasja. To svjetlo jače je od žarulja svih borova ovoga svijeta, svih specijalnih efekata na TV zaslonima i svih naših umjetnih briga. Jedina prava je – kako uz to Svjetlo ne ostati (i dalje) u tami. A sva dobra koja nam moderna tehnologija donosi možemo, smijemo i čak moramo rabiti navješćujući jačinu i moć toga Svjetla.

Vjera i obitelj i obitelj i vjera

U jednoj anonimnoj anketi na internetu postavljeno mi je naizgled lako pitanje: koja su mi dva prioriteta u životu i da ih poredam na prvo i drugo mjesto. Na prvo mjesto sam stavio vjeru, a na drugo obitelj. Zašto sam tako odgovorio? Znam da u vjeri „jesam i mičem se“, po njoj živim svaki dan, ona me drži i brani, ona leži u biti mogega odnosa s Bogom. Onda sam se predomislio. Stavio sam na prvo mjesto obitelj – vidljivu malu Crkvu, gdje smo se supruge i ja obećali jedno drugom pred Bogom i Bog je to blagoslovio sakramentom braka i djetom. U obitelji su stvari „vidljive“, a u vjeri, vjerujemo u ono što trenutno ne vidimo, ali svim srcem očekujemo ostvarenje onog obećanog – „licem u lice“. Kad je to pitanje u anketi prošlo, pomislio sam da su ova dva životna prioriteta jednako važna i da je na njih možda lakše odgovoriti umom, ali kada odgovaraš cijelim svojim bićem, onda.... Mislim da uvod u ovu meditaciju malim dijelom osvjetljava misterij Božića.

Vjera

Od neposlušnosti praroditelja pa do dragog nam Izaije, kad je izrekao proroštvo o Emanuelu, 800 godina prije prvog Božića, trebalo je iščekivanje spasenja provesti u vjeri. Dugo razdoblje. Pomislimo samo koliko smo mi nestrpljivi u našim malim stvarima, no ovdje se radi najvažnijem, o pomirenju s Bogom. Dolazi važan trenutak u povijesti. Bog se obraća anđelu Gabrielu: *Vrijeme se ispunilo! Idi sad u Nazaret, kod djevice koja se zove Marija, a zaručena je za čovjeka koji se zove Josip i objasni joj kako sve treba da se dogodi.* Dirljiv je susret kod Navještenja. Mi nismo naviknuti razgovarati s anđelima, a plan koji je Gabriel iznio nije moguće razumjeti ljudskom logikom. Zato Marija pita, dobiva odgovor i onda još i potvrdu da Bogu ništa nije moguće – evo primjer Elizabete. Ona je trudna, a u poodmakloj je dobi. I Marija povjerova i izriče DA Božjoj logici. Marija se u svojoj duši pripremala dugo za ovaj trenutak, no kako će se sve zbiti, nije znala. Trebala je hoditi u vjeri. Nitko prije nje nije prošao to raskrižje – ona je prva koja je to uradila.

Vidimo da u povijesti spasenja nije dovoljno samo vjerovati jer vjera traži odgovor – djelovanje. Izaija je mogao šutjeti. Marija je mogla odlučiti drukčije.

Obitelj

Sada je Božji plan spasenja trebalo ostvariti u okolnostima svakodnevnoga života. Stvaranju nove obitelji prijetila je najveća – suštinska kriza jer govorimo o povjerenju. Dolazimo do zaručnika, Josipa. Mogao je ne povjerovati Mariji, razvrgnuti zaruke, mogao je krenuti protiv Marije prema strogom Mojsijevu zakonu. No nije! I on sluša anđela u snu. Nimalo jednostavna okolnost – poslušati poruku, tako bitnu za budućnost tvoje obitelji i tebe osobno na temelju obećanja danoga u snu.

Kada bi trebalo putovati iz Nazareta za Betlehem s trudnom suprugom u ono vrijeme, svakom suprugom, pa i Josipu, rodile bi se brige: 120 km pješice što će reći bar četiri dana, gdje će prenočiti usput, trudnica i temperatura noću oko 8°, razbojnici na putu, divlje životinje. Supruge majke ovdje bolje razumiju okolnosti u kojima je Marija bila. Uvjeti nisu za idilu. U Betlehemu se navršilo vrijeme da rodi i svatko od nas tko ima obitelj zna kakvo je to razdoblje jer ne možeš točno sve isplanirati. Trebao im je topao, intimni kutak uz pomoć neke žene. Ništa od toga. U tadašnje vrijeme suprug nije bio prisutan na porodu. Ovdje jest. Jednom riječju možemo reći – Bog radi na svoj način. Marija i Josip odgovorili su na Božji plan svime čime su raspolagali i posjedovali.

Božić nam ima toliko toga reći. Njegove duboke značajke su vjera da će sve biti dobro ako poslušamo Onoga koji nam želi dobro kao i ustrajnost u teškoćama života, u našim obiteljima, obiteljima vjernih zajednica, u našoj Crkvi. Zajedno, na putu spasenja i njegova ostvarenja.

Izložba božićnjaka u Subotici

U organizaciji Etnološkog odjela „Blaško Rajić“ pri Katoličkom društvu „Ivan Antunović“, 7. prosinca otvorena je XXII. izložba božićnjaka u Predvorju Gradske kuće u Subotici.

Tradicionalna Izložba božićnjaka okupila je veliki broj izlagača, kao i mnogih zainteresiranih za ovu lijepu tradiciju Hrvata u Bačkoj.

Nazočne je pozdravio potpredsjednik Katoličkog društva „Ivan Antunović“ **Lazar Cvijin** te izrazio zahvalnost svima onima koji su sudjelovali u organiziranju

izložbe božićnjaka, kao i udrugama s kojima Društvo surađuje na izložbi božićnjaka.

Izložbu je otvorio župnik župe Uznesenja BDM na Bikovu pokraj Subotice **vlč. Julije Bašić**. On je, među ostalim, rekao: *Božićni kruh, odnosno kolač, i ubuduće treba biti svjedočanstvo naše žive vjere u Boga i ljubavi prema tradiciji bačkih bunjevačkih Hrvata budući da ga je, prema mom skromnom znanju i sjećanju još iz najranijeg djetinjstva, stvorila vjera i ljubav vrijednih, ali iznad svega jednostavnih te iskreno poniznih domaćica. /.../ Po svojim figuricama, božićnjak nam jednostavno, ali ustrajno pripovijeda što misle o Božiću one koje ih kroz toliki niz godina marljivo izrađuju, te kako zamišljaju betlehem, jaslice, kao i samu priču o tradiciji ovog našeg tako starog i dragog običaja.*

Program je vodila **Mirjana Milodanović**. Po završetku programa, pročelnica Etnološkog odjela „Blaško Rajić“ **Jelena Piuković** je uručila izlagačima božićnjaka i ostalim sudionicima prigodne zahvalnice.

Uz izložene božićnjake, priređene su i dvije prodajne izložbe: Likovnog odjela HKC-a „Bunjevačko kolo“ iz Subotice i Likovno-slamarskog odjela HKPD-a „Matija Gubec“ iz Tavankuta s kojima Društvo „Ivan Antunović“ njeguje dobru suradnju. /HR/

Izložba božićnjaka u Tavankutu

Na blagdan svetog Nikole, 6. prosinca, HKPD „Matija Gubec“ i Galerija Prve kolonije naive u tehnicu slame otvorili su u Tavankutu tradicionalnu Božićnu izložbu.

Osim božićnih ukrasa i čestitaka izrađenih u tehnici slame, na izložbi je prikazano i osamnaest božićnjaka, nastalih kao rezultat aktivnosti Društva na području animiranja Tavankučana kako bi sačuvali ovaj tradicijski oblik izrade božićnoga kolača. Izložbu je otvorio vlč. **Luka Poljak**. /HR/

Priredba za Materice u HKC „Bunjevačko kolo“

U organizaciji subotičke župe sv. Roka, 14. prosinca u HKC „Bunjevačko kolo“ održana je tradicionalna priredba za Materice i Oce, pod geslom: „**Mamama i tatama s ljubavlju**“.

U programu su sudjelovala djeca iz vrtića Bl. Marija Petković – Sunčica, zatim vjeroučenici župe sv. Roka od 1. do 5. razreda, a specijalne gošće bile su novakinje Družbe sestara Kćeri Milosrđa iz Novske koje su u „glavnom igrokazu“ pod naslovom „Pozvao si me Gospodine“ predstavile povijest svoga zvanja. Nastupile su **s. M. Lana Pecotić** i **s. M. Larisa Buz**. Sve prisutne je pozdravila i **s. M. Jelena Krilić** koja je objasnila što to znači biti „novakinja“, a potom su se još kratko predstavile i s. Lana i s. Larisa. Program s djecom, recitacije i pjesme u čast očeva i majki te kratki igrokaz „U hotelu“ uvežbale su katehistica župe sv. Roka **s. Silvana Milan**, vjeroučiteljica **Vesna Huska** te odgovajateljica u vrtiću Bl. Marija Petković, **Marina Piuković**. Svima je na kraju zahvalio i čestitao Materice i Oce župnik, **mons. Andrija Anišić**. /A. A./

Zlatni jubilej Subotičke biskupije (VIII. dio)

Nove župe i nove crkve

Vjerski život ne može se odvijati bez crkve, niti se na odgovarajući način ne mogu pastorizirati prevelike župe. Velikih župa bilo je u Bačkoj apostolskoj administraturi puno. Brojem prevelikih župa ima i danas. Zbog toga je novoimenovani apostolski administrator Matija Zvekanović odmah počeo osnivati nove župe, samostalne vikarije i filijale sa svrhom, da se podignu odgovarajuće crkve ili dvorane i da se te manje pastoralne jedinice vremenom razviju u samostalne župe. Od osnutka Bačke apostolske administrature na njezinu je području osnovano više novih župa i brojne samostalne vikarije. Evo novih župa: Apatin, Presveto Srce Isusovo (1956.), Bođani (1956.), Bački Vinogradi (1956.), Kanjiža, Sveti Pavao (1931.), Male Pijace (1956.), Senčanski Trešnjevac (1924.), Totovo selo (1931.), Gunaroš (1956.), Subotica, Sveta Marija (1956.), Subotica, Isusovo uskrsnuće (1956.), Subotica – Šebešić (Mala Bosna) (1956.), Subotica – Aleksandrovo (1956.), Subotica, Sveti Petar (1921.), Subotica Isus Radnik (1956.), Subotica – Palić (1956.), Subotica Sveti Križ (1956.), Subotica – Bikovo (1956.), Subotica – Đurđin (1956.), Novi Sad – Sveti Rok (1927.), Novi Sad – Sveta Elizabeta (1956.), Senta, Sveti Franjo (1956.), Senta, Sveta Mala Terezija (1956.), Senta – Kevi (1956.) i Sombor Sveti Križ (1960.), Savino Selo (1968.), Bačko Petrovo selo, Sv. Mirko (1968.), Sombor Sveti Nikola Tavelić (1985.), Subotica – Kelebija (1968.), Subotica – Hajdukovo (1968.), Senta, Sv. Antun (1968.) i Novo Orahovo (1968.). Kao samostalne vikarije osnovane su: Kula, Sveti Rok (1927.), Stara Palanka (1926.), Donji Futog (1939.), Bački Petrovac (1936.), Bogaraš (1996.), Nadalj (1968.), Bečej, Sv. Margita (1981.).

Od osnutka Bačke apostolske administrature do 1968. godine na području administrature podignuto je 29 novih crkava. Neke se među njima lijepo uređene bogomolje, no većina ih je podignuto kao lijepe i velike crkve. Takva je župna crkva u Čantaviru (1929.) i crkva Presvetoga Srca Isusova u Apatinu (1933.).

Novosagrađene crkve, odnosno bogomolje su sljedeće: Apatin, Presveto Srce Isusovo, Savino Selo, Kula, Sveti Rok, Bački Vinogradi, Male Pijace, Gunaroš, Bačko Petrovo selo, Sveti Mirko, Stara Palanka, Subotica, Sveta Marija, Subotica, Isusovo uskrsnuće, Subotica – Kelebija, Subotica – Šebešić (Mala Bosna), Subotica, Isus Radnik,

Subotica – Bikovo, Subotica – Hajdukovo, Subotica – Đurđin, Čantavir, Lovćenac, Ravno Polje, Kulpin, Temerin, Lurdska Gospa, Bački Petrovac, Kisač, Donji Futog, Novi Sad, Sveta Elizabeta, Senta, Sveti Franjo, Senta, Sveta Mala Terezija, Novo Orahovo, Sombor, Sveti Križ. Uz sve te župe i crkve nabavljen je ili podignut župni dom. U ovom pregledu nisu nabrojene mnoge preinake, dogradnje ili pregradnje postojećih crkava i njihovih zvonika, gdje je bilo potrebno.

Novom crkvom presvetog Srca Isusova diči se Bačka Topola, župa sv. Terezije od Djeteta Isusa u Senti, župa Blažene Djevice Marije Majke Crkve u subotičkoj južnoj četvrti Aleksandrovo, naselje Nosa istočno od Palića, naselje Radanovac između Subotice i Palića. Pred proglašenje samostalne Subotičke biskupije na području administrature živjelo je 1.100.000 stanovnika. Od toga je rimokatolika bilo oko 400.000 vjernika. Bilo je evangelika, reformiranih kršćana kao i pripadnika raznih kršćanskih sljedbi. Najbrojniji stanovnici Bačke su bili pravoslavni Srbi. Računa se, da je u redovima novonastanjenih Srba bilo barem 100.000 nekrštenih.

U administraturi je djelovalo 93 svećenika. Administratura je imala 109 svećeničkih pripravnika od kojih je bilo 35 bogoslova. Na području administrature djelovalo je tri franjevačka i jedan karmelićanski samostan.

Kada je 1941. godine upravu administrature preuzela Kalačko-bačka nadbiskupija iz Kalače, u sjemeništu su boravili i sjemeništarci i ostali katolički mladići. Službeno malo sjemenište tada je bilo u Kalači.

U jesen 1944. godine sjemenište je zauzela vojska. Kada je vojska napustila zgradu sjemeništa u toj zgradi djelovale su različite građanske ustanove. Zgrada je nacionalizirana kada je 1958. godine donesen Zakon o nacionalizaciji. Bačka apostolska administratura neprestano je ulagala proteste i žalbe, a državne vlasti su sve te žalbe i proteste odbijale sve do u jesen 1962. godine kad je Savezno izvršno vijeće u Beogradu potvrdilo odluku o nacionalizaciji sjemeništa Paulinum.

Izvorni tekst je napisao prvi biskup Subotičke biskupije, Matija Zvekanović. Tekst je ostao isti s nekim dopunama Stjepana Beretića.

Freske na stropu crkve Presvetog Trojstva u Somboru (nastavak)

Freska Isusova rođenja

U kakvom okruženju i u kakvoj atmosferi se dogodilo Isusovo rođenje, u potpunosti ne znamo. Tekstovi četiriju evanđelja nam govore malo o tomu. Umjetnici su kroz stoljeća ipak pokušavali predočiti taj misterij. Prvi prikazi Božića sežu potkraj III. i početak IV. stoljeća. Prvi su umjetnici slikali i prikazivali elemente koje su nam u svojim evanđeljima prenijeli Luka, a to su jase i pastiri, zatim Matej koji govori o kraljevima – magima, ali i elemente pripovijesti iz apokrifnih evanđelja pripisanih Jakovu i Pseudo-Mateju, u kojemu se po prvi puta pojavljuju magarac i vol. Vremenom se prizor obogaćuje novim elementima, sa špiljom iznad koje lebdi zvijezda koja na sve strane šalje svoje zrake. Umjetnički prikaz Isusova rođenja pojavio se i u zapadnoj i u istočnoj umjetnosti. Na zapadu preko inicijala i kodeksa sve do realizma, a na istoku na ikonama.

Na stropu u lađi crkve Presvetoga Trojstva su tri freske. Od ulaznih vrata prva freska je prikaz Isusova rođenja. Freska Isusova rođenja zapravo je najbogatija barokna kompozicija koju je umjetnik Richar Holzner naslikao u ovoj crkvi. Kompozicija slike sadrži sve karakteristike baroka i najefikasnije dočarava taj stil u ovoj crkvi. Kada promatramo sliku osjećamo se kao gledatelji jedne predstave u kazalištu, ispred nas je scena. U središtu je novorođeni Isus s njegovom majkom Marijom, pored njih je Josip. Da bi glavni ili središnji likovi događaja dobili veći naglasak na svojoj ulozi, obojeni su u najsvjetlije boje, kao kad svjetlo reflektora pada na likove koji su najznačajniji u sceni. Isus sjedi na jaslama, drži ga njegova majka Marija, do Isusa vode stube, uzdignut je kao da sjedi u nekom tronu. Iza Isusa je Marija u svijetloplavoj odjeći, ta plava boja odjeće stvara lijepu pozadinu da se na slici istakne Isus. Marija, nježna majka koja grli Isusa, dio je centralnog uzdignutog trona koji je središte slike. Pored njih stoji Josip sa štapom u ruci, gleda na pastire,

lijevom rukom pokazuje na Isusa, na licu se oslikava njegov ponos. U podnožju stuba koje vode do uzdignutog dijela gdje je smješten Isus i jase, naslikani su pastiri i kraljevi. Na desnoj strani tri pastira, na lijevoj strani tri kralja i tako zatvaraju jedan polukrug oko središnjega dijela slike. Lica i prednji dijelovi ruha kraljeva i pastira osvijetljeni su svjetlom koje izvire iz Isusa, iza likova je sjena, s tim efektima je stvorena velika igra svjetla koja je glavna karakteristika baroknog slikarstva. Likovi su svi u pokretu, svako na svoj način pokazuje svoje osjećaje, kako doživljava susret s novorođenim Isusom. U gornjem dijelu slike raspoređeni su anđeli koji u ruci drže natpis s navodom iz Evanđelja: *Slava Bogu na visini*. Anđeli su u oblacima koji se spuštaju do Isusa, prikazujući na taj način da se nebo spojilo sa zemljom, nadnaravni Bog postao je rukom opipljivim čovjekom. Na slici možemo pronaći i magarca i vola i janje, kao i biljke, elemente iz prirode.

Marija je simbol i utjelovljenje ljubavi, ona nam svjedoči o ljubavi. Josip je simbol vjere, pokazuje nam da u svijetu postoji vjera koja je često tiha kao što je i on bio tih, ali je uvijek bio spreman na djelovanje. Vol je simbol mira, on je strpljiv, dobronamjeren i miran, grije oko sebe svoje bližnje. Magarac je simbol radosti, on se zadovoljava s malo i se zna radovati svakoj sitnici. Pastiri su simbol opreznosti, oni trebaju biti odgovorni za svoje stado. Ovce su simbol povjerenja, one prate svog pastira i slušaju njegov glas. Središnja i glavna osoba betlehemske predstave je Isus, bez njega svi oni koji su na slici ne bi značili ništa. U Isusu nam je Bog pokazao da nas voli i da je on izvor svake naše nade. Jedna od dimenzija utjelovljenja je ljubav bez uvjeta. Druga dimenzija je to što dragi Bog ne želi da se izgubimo. Izgubljeni čovjek nije se sam znao vratiti Bogu, spasenje je moglo doći samo odozgo. To nebesko uplitanje zapravo slavimo u toj svetoj noći, koja nam je prikazana na ovoj fresci.

Proslavljena 100. obljetnica rođenja pjesnika Jakova Kopilovića

U okviru Godine hrvatskih velikana u Vojvodini, koju u suradnji s hrvatskim institucijama i udrugama kulture provodi Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, proslavljena je 100. obljetnica rođenja pjesnika Jakova Kopilovića (1918. – 1996.). Tijekom dvodnevnog slavlja priređeno je više programa. Sveta misa služena je 28. studenoga u subotičkoj crkvi sv. Roka.

Svečana akademija održana je 29. studenoga u HKC-u „Bunjevačko kolo“ u Subotici. Akademija je započela

dokumentarnim filmom o Jakovu Kopiloviću, autora **Rajka Ljubića**, u kojemu su se okupljeni mogli prisjetiti lica i govora ovoga velikana, osobito njegova obitelji iz Subotice i Zagreba, koja je također prisustvovala svečanosti.

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata (ZKVH) tiskao je za ovu prigodu knjigu sabranih pjesama Jakova Kopilovića pod nazivom *Ponad jablana sunce* koju je priređivačica **Katarina Čeliković** predstavila na svečanoj akademiji. ZKVH je digitalizirao i objavio Kopilovićeve zbirke poezije i objavio ih na svom internetskom portalu.

U čast Jakova Kopilovića ZKVH, Hrvatsko nacionalno vijeće i NIU Hrvatska riječ raspisali su likovni i literarni natječaj za učenike koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku ili izučavaju predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Ovom prilikom proglašeni su najbolji radovi i uručene nagrade autorima likovnih i literarnih radova. Na natječaju „Njive djetinjstva“ sudjelovale su osnovne škole „Ivan Milutinović“ Subotica i Mala Bosna, „Matija Gubec“ iz Tavankuta, „Matko Vuković“ iz

Subotice, „Vladimir Nazor“ iz Đurđina, „Ivo Lola Ribar“ iz Plavne, „Moša Pijade“ iz Berega, „22. oktobar“ iz Monoštora i Hrvatska škola iz Portoroža u Sloveniji. U kategoriji likovnih radova u nižim razredima prvo mjesto osvojila je **Mirela Poljaković**, a drugo mjesto **Kristijan Pelhe**, oboje iz Male Bosne, dok je treće mjesto pripalo **Marijani Skenderović** iz Tavankuta. U istoj kategoriji, u višim razredima prvo mjesto pripalo je **Sari Uršal** iz OŠ „Ivan Milutinović“ iz Subotice, drugo je osvojila **Valentina Ostrogonac** iz Berega, dok su treće mjesto podijelili **Andrija Mandić** iz OŠ „Matko Vuković“ i **Matija Ivković Ivandekić** iz OŠ „Ivan Milutinović“ iz Subotice.

Kada su u pitanju literarni radovi, u nižim razredima prvo mjesto osvojila je **Sara Salata**, a drugo **Goran Dekanj**, oboje iz OŠ „Ivan Milutinović“ iz Male Bosne, dok je treće mjesto osvojio **Marko Mamić** iz Hrvatske škole u Portorožu. U istoj kategoriji, u višim razredima prvo mjesto pripalo je **Dunji Vojnić Hajduk** iz OŠ „Ivan Milutinović“ iz Subotice, drugo **Ani Skenderović** iz Tavankuta, a treće mjesto podijelili su **Vanja Dubajić** iz Tavankuta i **Terezija Sekereš** iz OŠ „Ivan Milutinović“ iz Subotice.

Veliki broj Kopilovićevih pjesama je i uglazbljen, te su neke od njih u sklopu programa izveli mališani vrtića „Marija Petković Sunčica“, zbor subotičke franjevačke „Sveta Cecilija“ pod vodstvom **s. Mirjam Pandžić** i vokalna solistica **Martina Čeliković** u pratnji **Ervina Čelikovića**.

U organizaciju proslave stoljetne obljetnice rođenja našeg pjesnika Jakova Kopilovića, uz ZKVH, uključili su se Hrvatsko nacionalno vijeće, NIU „Hrvatska riječ“, Katoličko društvo „Ivan Antunović“, župa sv. Roka, Hrvatska čitaonica, vrtić „Marija Petković – Sunčica“, zbor Franjevačke crkve „Sveta Cecilija“, kao i pojedinci. /prema: HR, Ž. V./

Novi, četvrti saziv HNV-a i praznik zajednice

Diplomirana psihologinja i dosadašnja savjetnica predsjednika Hrvatskog nacionalnog vijeća Jasna Vojnić iz Subotice nova je predsjednica tog krovnog tijela manjinske samouprave Hrvata u Srbiji. Odlučeno je to u utorak, 4. prosinca, na prvoj sjednici Vijeća održanoj u Subotici, u Plavoj vijećnici Gradske kuće. Neposredno prije ove održana je i konstituirajuća sjednica HNV-a na kojoj su verificirani mandati 29-ero vijećnika izabranih ranije na elektorskoj skupštini 4. studenoga u Beogradu.

Kako je poznato od ranije, svi vijećnici su s liste *HRvati ZAJedno* koja je odnijela apsolutnu pobjedu na izborima za HNV, a čija je nositeljica bila upravo Jasna Vojnić. Uz spomenutu Vojnić, vijećnici su: **Darko Sarić Lukendić**, **Lazar Cvijin**, **Ladislav Suknović**, **Margareta Uršal**, **Miroslav Kujundžić**, **Svetislav**

Udovčić, a za član IO zadužen za službenu uporabu jezika i pisma je **Zlatko Načev**.

Novi dopredsjednici HNV-a su: **Ladislav Suknović** za Suboticu, **Željko Šeremešić** za Sombor, **Željko Pakledinac** za Podunavlje, **Darko Vuković** za Srijem. /Zv./

Priznanja HNV-a

Jedan od četiriju praznika hrvatske zajednice u Srbiji – **Dan izbora prvog saziva Hrvatskog nacionalnog vijeća** obilježen je 14. prosinca svečanom akademijom u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici. Na ovoj su svečanosti uručena i tri godišnja priznanja HNV-a.

Priznanje „Ban Josip Jelačić“ za društveni rad u hrvatskoj zajednici dodijeljeno je **Mariji Hećimović**, dugogodišnjoj djelatnici Hrvatske matice iseljenika iz Zagreba. Priznanje „Dr. Josip Andrić“ za doprinose hrvatskoj kulturi dobila je subotička manifestacija „**Dužijanca**“, a priznanje „Pajo Kujundžić“ za doprinose u obrazovanju na hrvatskom jeziku dodijeljeno je ministarstvima obrazovanja i znanosti Srbije i Hrvatske. /Zv./

Svečano otvorenje Šokačke kuće u Beregu

Hrvatsko kulturno-umjetničko i prosvjetno društvo „**Silvije Strahimir Kranjčević**“ iz Berega svečano je otvorilo Šokačku kuću u Beregu 4. prosinca (Strossmayerova ulica br. 14).

Kuću je otvorio veleposlanik Republike Hrvatske u Srbiji **Gordan Bakota**, a blagoslovio mjesni župnik vlč. **Davor Kovačević**.

Šokačka kuća je spomen-dom uređen po uzoru na tradicijski građene i uređivane kuće u kojima su šokački Hrvati u Beregu stanovali sve do godina nakon II. svjetskog rata, kada je započela obnova i izmijenjen izgled većine domova, a mnoge kuće su porušene te sagrađene u modernijem obliku. Šokačka kuća služit će za prezentaciju tradicijske kulture bereških Hrvata, njihovoga negdašnjeg svakodnevnog načina života i predmeta koje su koristili i bit će rabljena u cilju bolje promidžbe sela te za različite aktivnosti koje organizira njezin vlasnik, HKUPD „Silvije Strahimir Kranjčević“.

Kuća je kupljena sredstvima Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, a uređena uz pomoć bereškoga župnika vlč. Davora Kovačevića.

Milanković, **Ivan Budinčević**, **Dajana Šimić**, **Melita Bašić Palković** i **Vojislav Temunović** iz Subotice, **Krunoslav Đaković**, **Snežana Đaković** i **Zlatko Načev** iz Srijemske Mitrovice, **Željko Šeremešić** i **Snežana Periškić** iz Monoštora, **Mirko Ostrogonac** iz Žednika, **Josip Bako** iz Đurđina, **Matilda Pelhe** iz Male Bosne, **Mira Tumbas**, **Martina Stantić** i **Slavko Benčik** iz Donjeg Tavankuta, **Goran Kaurić** iz Zrenjanina, **Josip Čačić** iz Surčina, **Boris Udovčić** iz Golubinaca, **Darko Vuković** iz Petrovaradina, **Alojzije Firanj** iz Sombora, **Željko Pakledinac** iz Vajske i **Renata Kuruc** iz Sonte.

Novi predsjednik Izvršnog odbora (IO) HNV-a je **Lazar Cvijin**, članica IO zadužena za obrazovanje je **Margareta Uršal**, član IO zadužen za kulturu je **Darko Sarić Lukendić**, član IO zadužen za informiranje **Boris**

PROSINAC 2018.

29. tradicionalni koncert u subotičkoj katedrali - 23. 12. 2018. u 19 sati

Sudjeluju: Katedralni zborovi: Albe Vidaković, Sv. Terezija i Zlatni klasovi, Dječji zbor župe sv. Roka, Collegium Musicum Catholicum, Subotički tamburaški orkestar i solisti: Alenka Ponjavić Vojnić, Franjo Vojnić Hajduk, Emina Tikvicki i Kornelije vizin. Dirigenti: Miroslav Stantić i Sonja Berta.

Tradicionalni Božićni koncert u franjevačkoj crkvi - 28. 12. 2018. u 19 sati

franjevačka crkva sv. Mihovila Arkandela.

Nastupaju: Zbor *Sveta Cecilija* iz franjevačke crkve Subotica, Subotički tamburaški orkestar, Zbor *Theotokos* iz Lavova u Ukrajini. Ulaz slobodan.

2019.

Sveta misa za biskupa Ivana Antunovića

13. 1. 2019. u 18 sati

u subotičkoj katedrali sv. Terezije Avilske o 131. obljetnici smrti biskupa Ivana Antunovića.

XXVII. „Razgovor“, Dani biskupa Ivana Antunovića - 18. 1. 2019. u 19 sati

u Pastoralnom centru *Augustinianum* u Subotici.

Tema: „Pedeset godina Subotičke biskupije – uređenje današnje crkvene hijerarhije u Bačkoj (1918. – 1968.)“. Predavač: vlč. Dražen Skenderović.

Svećenička ređenja u subotičkoj katedrali i proštenje Subotičke biskupije

25. 1. 2019. u 18 sati

subotička katedrala sv. Terezije Avilske

Na svetkovinu Obraćanja sv. Pavla, svećeničko ređenje trojice đakona: vlč. Dražena Skenderovića, vlč. Nebojše Stipića i vlč. Danijela Katačića.

Hodočašće u Međugorje u organizaciji Radio Marije - 10. - 12. 5. 2019.

Radio Marija Srbije hrvatska redakcija prvi put organizira hodočašće u Međugorje.

Pun pansion u Hotelu *Flowers*. Cijena: 60 eura.

Obilazi se Mostar, u Međugorju (Brdo ukazanja, Križevac i Majčino selo) te Sarajevo.

Prijave započinju od 26. prosinca 2018. godine.

Veliko prelo 2019. - 26. 1. 2019. u 19 sati

dvorana Tehničke škole Ivan Sarić u Subotici (Trg Lazara Nešića 9).

Cijena ulaznice je 2.400 dinara (u cijenu je uključena večera (krumpirača...), piće tijekom večeri i za dezert-fanci).

U programu Velikog prela sudjeluje veliki preljski tamburaški orkestar koji čine: *ansambl Ravnica*, *ansambl Biseri* i *ansambl Ruže* i članovi folklornog odjela HKC *Bunjevačko kolo*. Informacije u vezi rezervacije: Ured HKC-a *Bunjevačko kolo*, Preradovićeve br. 4, Subotica ili na telefon: 024/55-55-89.

XI. „Gupčev bal“ u Tavankutu

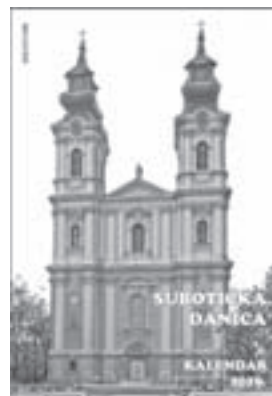
9. 2. 2019. u 19 sati

sportska dvorana Osnovne škole „Matija Gubec“ u Donjem Tavankutu.

Za dobru zabavu pobrinut će se tamburaški sastav *Biseri* iz Subotice i klapa *Levanda* iz Zagreba. Cijena ulaznice: 1.800 dinara (večera i konzumacija pića). Ulaznice za bal se mogu rezervirati do 1. veljače 2019. godine na broj: +38164/201-52-74.

Subotička Danica za 2019. godinu

Iz tiska je izišao kalendar *Subotička Danica* za 2019. godinu koji na 280 stranica čitateljima nudi bogat i raznolik sadržaj. Nakladnik kalendara je Katoličko društvo *Ivan Antunović*, a novi glavni i odgovorni urednik je Josip Štefković koji je imenovao i novo uredništvo: Stjepan Beretić, Katarina Čeliković, Larisa Skenderović, Vesna Huska i Marko Tucakov.

U više cjelina nakon redovitog kalendara, astronomskih podataka i informacija o Katoličkoj Crkvi, kalendar nudi bogat sadržaj u kojem će čitatelji naći za sebe zanimljivo štivo.

Kalendar se može kupiti po cijeni od 400 dinara u svim crkvama Subotičke biskupije.

Godišnja pretplata na Zvonik

* izravnom dostavnom na župe: **1650 dinara**

* poštom: **1900 dinara**: tuzemstvo (popust za više primjeraka)

50 eura: Europa

60 eura: USA, Canada (prekooceanske zemlje)

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu vršiti na račun: Katoličko društvo „Ivan Antunović“, Trg svete Terezije 3, 24000 Subotica, broj računa **310-210508-62**, s naznakom ZA ZVONIK, a oni iz Hrvatske na ime: Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12, 10000 Zagreb. Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati s naznakom „Za Zvonik“.

Zahvala za plodove zemlje u Bođanima i Vajskoj

Djelatnici Radio Marije s glavnim urednikom

Sudionici Tribine Radio Marije

Proštenje u bolničkoj kapeli

Bračni jubilarci iz Sombora

Otvorenje izložbe božićnjaka u Subotici

Priredba za Materice i Oce 2018.

Proslava Bezgrješnog začeća BDM u katedrali

Bogoslov Dušan Balažević primio službu lektora

Materice u katedrali sv. Terezije Avilske

Materice u crkvi sv. Roka u Subotici

Snimanje pjesme „Volim advent“

Sveti Nikola s djecom iz Sonte

Dobitnici priznanja Hrvatskog nacionalnog vijeća

Godišnji koncert Hrvatske glazbene udruge